

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Wyszogród, 2024

Wykonawca:

Terra Legis Katarzyna Helińska
ul. Gdyńska 3/2
71 – 534 Szczecin

Autorzy:

Katarzyna Helińska

SPIS TREŚCI

Spis treści	1
Wprowadzenie	3
Podstawowe informacje o Gminie Wyszogród	4
Strefa społeczna	5
Demografia	5
Liczba mieszkańców	5
Saldo ruchu naturalnego i saldo migracji	8
Struktura wieku ludności.....	11
Podsumowanie.....	15
Edukacja.....	16
Opieka nad dziećmi do lat 3	16
Wychowanie przedszkolne.....	17
Szkolnictwo podstawowe.....	17
Edukacja ponadpodstawowa	20
Podsumowanie.....	21
Czas wolny	21
MIEJSKO-GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	21
Oferta sportowa	23
Podsumowanie.....	23
Aktywność społeczna.....	24
Bezpieczeństwo publiczne	26
Policja	26
Ochotnicza Straż Pożarna.....	27
Podsumowanie.....	28
Pomoc Społeczna	28
Przemoc w rodzinie i problemy alkoholowe	31
Podsumowanie.....	31
Zdrowie	32
Podsumowanie.....	33
Strefa Gospodarcza	33

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Przedsiębiorczość i lokalny rynek	33
Sektory gospodarki i sekcje PKD	35
Rynek pracy	38
Rolnictwo	41
Podsumowanie.....	42
Strefa przestrzenna	42
Ogólna charakterystyka geograficzno-środowiskowa gminy	42
Powietrze	43
Podsumowanie.....	45
Mieszkalnictwo i infrastruktura komunalna	45
Zasoby mieszkaniowe.....	45
Infrastruktura techniczno-sanitarna	47
Infrastruktura informatyczna	48
Gospodarka odpadami	48
Podsumowanie.....	51
Atrakcyjność turystyczna gminy	51
Podsumowanie.....	52
Mobilność	52
infrastruktura transportowa	52
Podsumowanie.....	55
Finanse samorządowe.....	55
Dochody i wydatki gminy.....	55
Inwestycje	58
Badanie ankietowe.....	61
Analiza SWOT	74
Spis wykresów	77
Spis tabel	79
Spis rysunków.....	81

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 324 ze zm.) w art. 10a ust. 1 zobowiązuje podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa do przygotowania diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. Zgodnie z tym zapisem opracowany dokument składa się z raportu o stanie społecznym (strefa społeczna), raportu o stanie gospodarczym (strefa gospodarcza) i raportu o stanie przestrzennym (strefa przestrzenna) Gminy i Miasta Wyszogród. Dokument zawiera także raport o sytuacji finansowej gminy, wnioski z diagnozy dla każdej ze stref oraz analizę SWOT. Diagnoza obejmuje stan aktualny, stan poprzedzający (okres 2017-2023) oraz w miarę możliwości stan przewidywany w postaci prognoz. Zatem zaprezentowane dane mają charakter statyczny i dynamiczny.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego modelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa mazowieckiego tworzy m.in. policentryczna sieć osadnicza z dominującą Warszawą wraz z jej obszarem metropolitalnym oraz otaczającymi ośrodkami regionalnymi i subregionalnymi o równomiernym rozmieszczeniu wokół stolicy. Dlatego do analizy porównawczej wybrano:

- województwo mazowieckie,
- powiat płocki,
- gminę Bodzanów,
- gminę Drobin,
- gminę Gąbin,
- gminę Mała Wieś
- gminę Naruszewo
- gminę Czerwińsk nad Wisłą,
- gminę Młodzieszyn,
- gminę Iłów,
- gminę Brochów.

Gminy te zostały wybrane w oparciu o swoją lokalizację, są to gminy miejsko-wiejskie, wchodzące w skład powiatu płockiego bądź sąsiadujące bezpośrednio z gminą Wyszogród: gminy wiejskie powiatu płockiego Mała Wieś i Naruszewo oraz gminy ościenne spoza powiatu płockiego: gmina Czerwińsk nad Wisłą (powiat płoński), gmina Młodzieszyn (powiat sochaczewski), gmina Iłów (powiat sochaczewski), gmina Brochów (powiat sochaczewski). Równocześnie tam, gdzie było to możliwe analizie poddano wewnętrzne zróżnicowanie gminy, poprzez prezentację danych dla poszczególnych sołectw.

Podstawą do opracowania diagnozy były głównie dane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS) oraz dane zebrane i przekazane przez Urząd Gminy i Miasta Wyszogród. Opierano się także na ogólnie dostępnych raportach, opiniach, dokumentach strategicznych oraz informacjach zawartych na oficjalnych stronach Internetowych instytucji oraz jednostek samorządu terytorialnego (JST).

PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE WYSZOGRÓD

Gmina wiejsko-miejska Wyszogród jest usytuowana w województwie mazowieckim, w południowo-wschodniej części powiatu plockiego. Gmina i Miasto Wyszogród zajmują obszar o powierzchni 96 km², z czego 13 km² przypada na miasto, a 83 km² na 17 sołectw. Sołectwa Gminy Wyszogród przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1. Sołectwa Gminy Wyszogród

Sołectwo	Powierzchnia (km ²)
Bolino	2,4
Chmielewo	2,2
Ciućkowo	6,1
Drwały	7,8
Grodkowo	4,6
Grodkówko	3,4
Kobylniki	8,4
Marcjanka	2,3
Pozarzyn	1,1
Pruszczyn	3,3
Rakowo	8,4
Rębowo	14,8
Rostkowice	2,8
Słomin	8,4
Starzyno	2,7
Wiązówka	2,3
Wilczkowo	2,5

Źródło: <https://e-mapa.net>

Centrum władz samorządowych, oraz usług administracyjno – oświatowo – gospodarczych Gminy stanowi Miasto Wyszogród. Miasto Wyszogród podzielone jest na dwa Osiedla. Miasto leży na prawym brzegu Wisły na wysokiej 30-metrowej skarpie, przy granicy z Kotliną Warszawską, na skrzyżowaniu dróg tranzytowych Warszawa - Płock i Sochaczew - Płońsk z przeprawą mostową przez Wisłę, około 70 km od Warszawy, 40 km od Płocka oraz 20 km od Sochaczewa. Analizowana Gmina graniczy z następującymi jednostkami samorządu terytorialnego:

- od wschodu - z gminą Czerwińsk (powiat płoński),
- od północy - z gminą Naruszewo również w powiecie płońskim,
- od zachodu - z gminą Mała Wieś,
- od południa - z gminą Iłów, Młodzieszyn i Brochów położoną w powiecie sochaczewskim.

Lokalizację Gminy Wyszogród na tle województwa i ościennych gmin przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Gmina Wyszogród na mapie

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie Gminy Wyszogród w lokalnym programie rewitalizacji Miasta i Gminy Wyszogród na lata 2018-2023 wskazano do rewitalizacji miejscowość Grodkowo oraz obręb 2 i 7 Wyszogrodu.

STREFA SPOŁECZNA

W poniższej części dokumentu przeanalizowano najważniejsze dane i wskaźniki dotyczące struktury mieszkańców i ich aktywności społecznej, a przede wszystkim informacje związane z uwarunkowaniami i jakością życia w gminie (usługi edukacyjne, opieka społeczna, bezpieczeństwo itp.).

DEMOGRAFIA

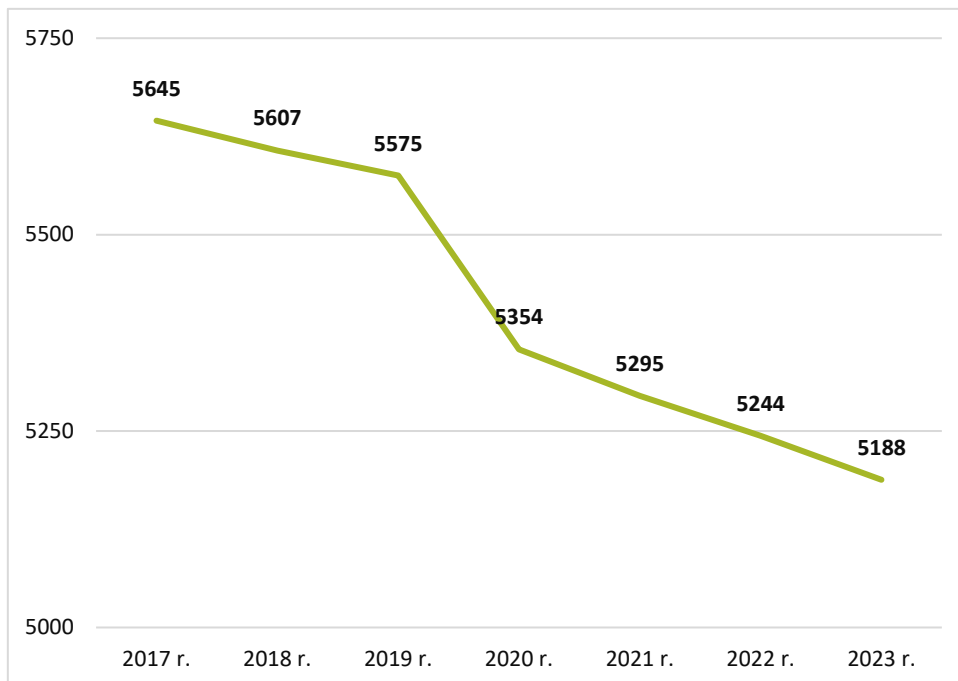
LICZBA MIESZKAŃCÓW

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 r. na terenie Gminy Wyszogród zameldowanych było 5 188 osób. Składa się na to 2 643 kobiet (51% ogółu ludności) oraz 2 545 mężczyzn (49% ogółu ludności). Zgodnie z danymi pochodzącymi z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) i rejestru mieszkańców w badanym roku meldunek stały lub czasowy posiadało 5 358 osób. Niewielkie różnice między liczbą osób wg GUS a liczbą osób zameldowanych wynikają z odmiennej metodologii stosowanej przez badaczy

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

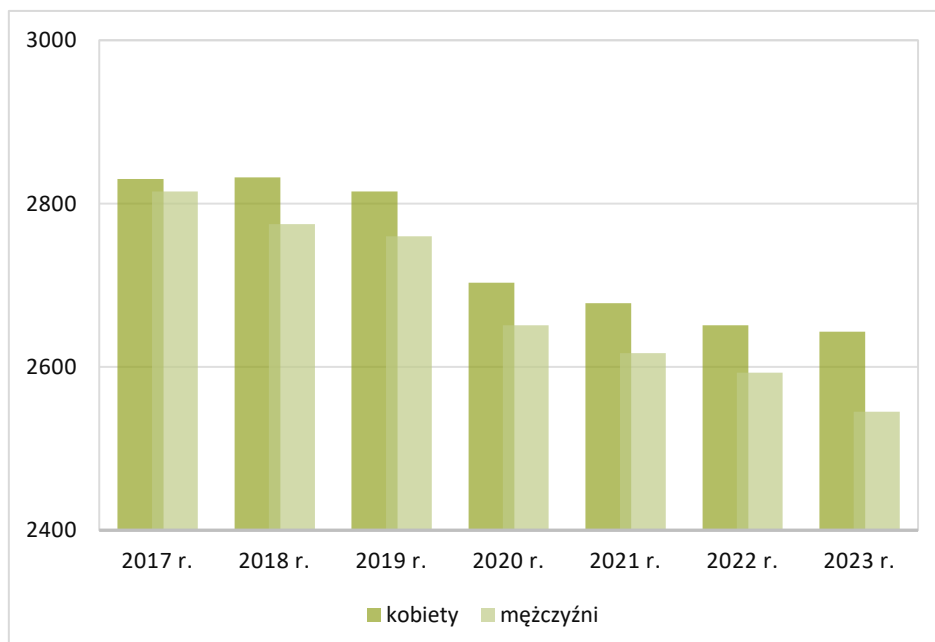
GUS (liczbę osób określa się z uwagi na miejsce zamieszkania – fakt zamieszkiwania na danym obszarze, a nie zameldowania na pobyt stały lub czasowy – co odnotowuje system PESEL) i są zjawiskiem powszechnie znanym w nauce o geografii społeczno-ekonomicznej.

Wykres 1. Zmiana liczby ludności ogółem w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 2. Zmiana struktury płci ludności w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

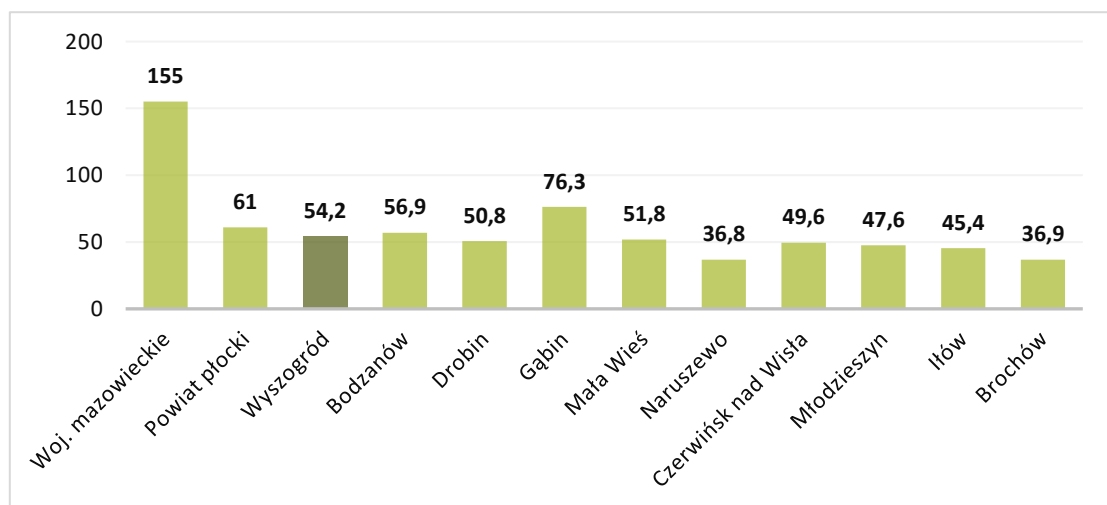
DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Tabela 2. Podział liczby mieszkańców w Gminie Wyszogród w 2023 ze względu na meldunek

Sołectwa/Obszar	2023		
	meldunek stały	meldunek czasowy	ogółem
Wyszogród	2383	77	2460
Bolino	86	0	86
Chmielewo	64	0	64
Ciućkowo	200	0	200
Drwały	221	1	222
Grodkowo	185	2	187
Grodkówko	35	0	35
Kobylniki	317	0	317
Marcjanka	98	0	98
Pozarzyn	51	0	51
Pruszczyn	110	0	110
Rakowo	247	0	247
Rębowo	530	5	535
Rostkowice	163	0	163
Słomin	346	0	346
Starzyno	56	0	56
Wiązówka	49	0	49
Wilczkowo	130	0	130
Obszar wiejski ogółem	2888	8	2896
Miasto ogółem	2383	77	2460
Obszar rewitalizacji, w tym:	1393	b.d.	b.d.
- Grodkowo	185	2	187
- Wyszogród obręb 2 i 7	1208	b.d.	b.d.
Gmina ogółem	5271	85	5356

Źródło: Raport o stanie Gminy i Miasta Wyszogród za rok 2023

Wykres 3. Gęstość zaludnienia (liczba mieszkańców na 1 km²) w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

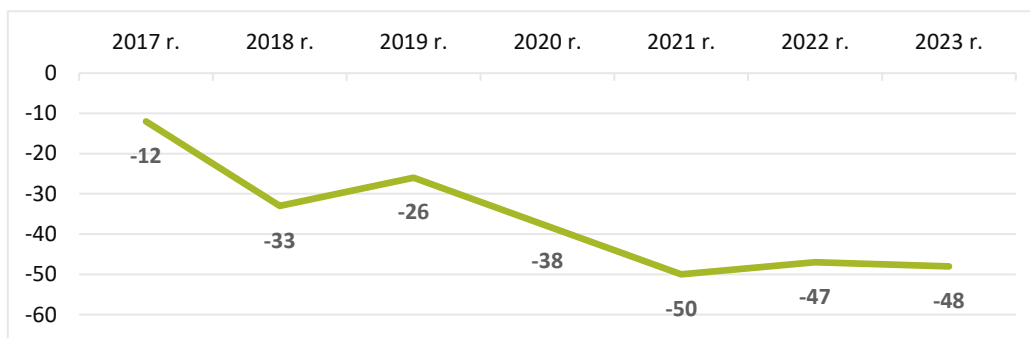
Gmina Wyszogród na tle porównywanych jednostek terytorialnych jest trzecią najgęściej zaludnioną gminą (84 miejsce w województwie mazowieckim), jej wskaźnik gęstości zaludnienia w 2023 roku wyniósł 54,2 os/km² (wyk. 3). Zaludnienie Gminy Wyszogród jest porównywalne z gminami Drobin oraz Bodzanów (kolejno 50,8 i 56,9). Wskaźnik ten jest znacznie niższy od średniej wartości dla kraju (123) oraz województwa (155).

SALDO RUCHU NATURALNEGO I SALDO MIGRACJI

Saldo migracji i saldo ruchu naturalnego są dwoma wskaźnikami, które mają wpływ na zmianę liczby ludności na terenie gminy. Poniżej pokazano, jak zmieniał się wskaźnik na przełomie lat 2017 – 2023 w Gminie Wyszogród oraz porównywanych jednostkach.

W badanym okresie, czyli latach 2017 – 2023, ruch naturalny w Gminie Wyszogród utrzymywał się na ujemnym poziomie. Ujemne saldo świadczy o starzejącym się społeczeństwie, co może wpływać na strukturę wiekową i stagnację rozwoju gminy. Najniższy przyrost naturalny odnotowano w roku 2021, wyniósł on -50. Rok później liczba ta wzrosła do -47, po czym w 2023 r. nastąpił spadek do -48.

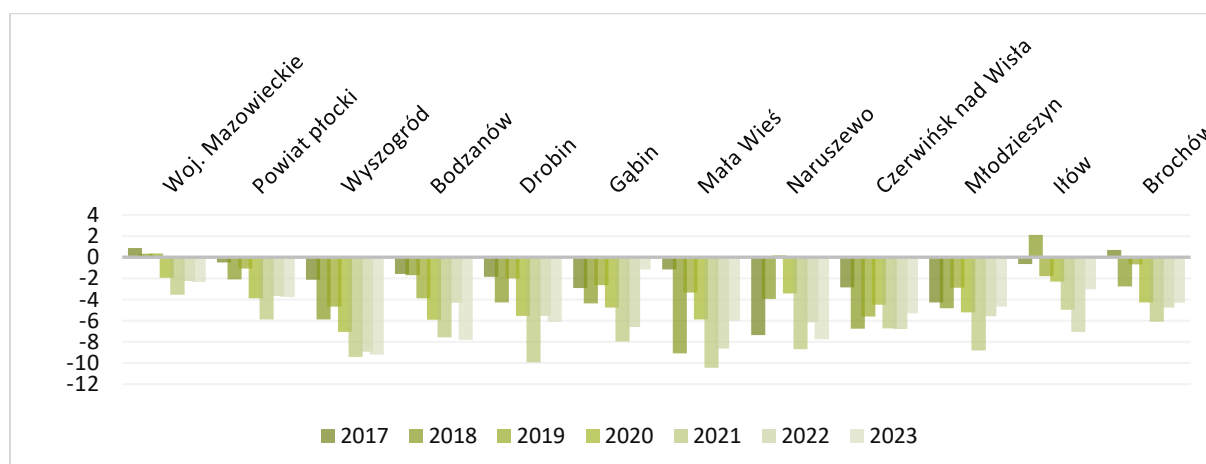
Wykres 4. Ruch naturalny (przyrost naturalny) w latach 2017 – 2023 w Gminie Wyszogród

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tendencja spadkowa krzywej po 2019 r. wystąpiła najprawdopodobniej w wyniku pandemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2, którego skutki mają również wpływ na społeczne i gospodarcze funkcjonowanie Gminy Wyszogród. Drastyczny spadek przyrostu naturalnego, spowodowany licznymi zgonami związanymi z zachorowaniem na COVID-19, zauważalny jest także na tle porównawczym.

Wykres 5. Ruchu naturalny (przyrost naturalny) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2017-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Saldo ruchu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Gminie Wyszogród jest zbliżone do średniej wśród analizowanych jednostek (wyk. 5). W ciągu ostatnich lat wszystkie analizowane gminy odnotowały spadek przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Kolejnym kluczowym aspektem monitorowania zmian demograficznych jest analiza zawartych małżeństw oraz urodzeń żywych. Badanie tych danych pozwala zidentyfikować kluczowe trendy społeczne, które wpływają na potencjalne dostosowanie polityki lokalnej do realnych potrzeb mieszkańców.

Tabela 3. Liczba zawartych małżeństw oraz urodzeń żywych w Gminie Wyszogród w podziale na obszar miejski i wiejski w latach 2017 - 2023

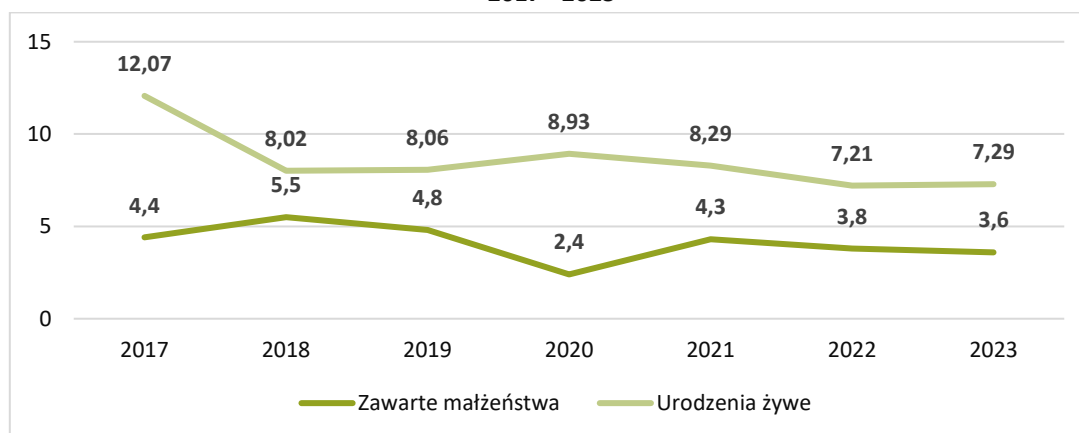
Rok / obszar	Miasto		Obszary wiejskie		Gmina razem	
	Zawarte małżeństwa	Urodzenia żywe	Zawarte małżeństwa	Urodzenia żywe	Zawarte małżeństwa	Urodzenia żywe
2017	11	23	14	45	25	68
2018	12	27	19	18	31	45
2019	15	20	12	25	27	45
2020	5	23	8	25	13	48
2021	13	17	10	27	23	44
2022	7	14	13	24	20	38
2023	7	12	12	26	19	38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W gminie obserwowany jest spadek liczby zawartych małżeństw w badanym okresie. W 2023 r. w obszarze miejskim zawarto 7 małżeństw, a w obszarze wiejskim 12. Najwięcej małżeństw w Gminie Wyszogród zawarto w 2018 r. (31 małżeństw), a najmniej w 2020 r. (13 małżeństw).

Podobny spadek wartości widoczny jest w przypadku liczby urodzeń żywych. W obszarze miejskim liczba urodzeń spadła od 2017 r. o 11 urodzeń. W 2023 r. w obszarze miejskim urodzono tylko 12 dzieci i jest to najniższa wartość w badanym okresie. W obszarze wiejskim najniższa wartość przypada na 2018 r. (18 urodzeń żywych), a najwyższa na 2021 r. (27 urodzeń żywych). Liczba urodzeń żywych w obszarze wiejskim podlega większym fluktuacją, jednakże trend podobnie jak dla obszaru miejskiego jest malejący. Od 2017 r. liczba urodzeń spadła o 19 urodzeń.

Wykres 6. Współczynnik małżeństw oraz urodzeń żywych na 1000 ludności w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Wskaźnik zawartych małżeństw na 1000 ludności w latach 2017-2020 był stabilny i oscylował między wartościami 4,4-5,5. W 2020 r. obserwowany jest znaczący spadek do 2,4, po czym notuje się pewien wzrost w 2021 (4,3). W 2023 r. wskaźnik zawartych małżeństw osiągnął wartość 3,6.

Wskaźnik urodzeń żywych na 1000 ludności maleje gwałtownie na przełomie lat 2017/2018. W dalszej części analizowanego okresu również obserwuje się stopniowy spadek wskaźnika. W 2023 r. wskaźnik urodzeń żywych osiąga wartość 7,29.

Obserwując te dane, należy także wziąć pod uwagę, że spadek liczby małżeństw w roku 2020 może być powiązany z wpływem pandemii COVID-19, co stanowi dodatkowy kontekst dla analizy zmian demograficznych w tym okresie.

Gmina Wyszogród w badanym okresie charakteryzowała się ujemnym saldem migracji na 1000 mieszkańców. Najwyższa wartość została osiągnięta w 2019 roku (-1), przy czym najniższa w 2018 (-5,3).

**Tabela 4. Saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2017 – 2023
w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych**

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woj. mazowieckie	2,52	3,10	3,34	2,21	2,36	2,05	2,33
Powiat płocki	1,30	0,41	0,23	1,14	2,82	2,57	1,22
Wyszogród	-1,3	-3,3	-1,0	-3,1	-5,3	-1,8	-3,2
Bodzanów	-29	20	-3	-1	14	-26	-2,43
Drobin	-6,42	-7,41	-4,41	-5,67	-5,90	-1,89	-5,04
Gąbin	2,17	1,27	2,00	0,18	4,61	9,21	4,95
Mała Wieś	-2,45	-6,11	-5,85	-5,52	1,92	1,93	-2,12
Naruszewo	2,82	-1,57	-5,21	-1,31	-2,62	-4,83	-6,57
Czerwińsk nad Wisłą	-0,26	-0,78	-2,87	-2,04	-5,48	0,00z	-1,26
Młodzieszyn	3,76	-0,18	6,66	1,61	9,36	6,49	5,75
Itów	-5,50	-1,14	-2,43	-2,97	-2,99	-4,03	-4,75
Brochów	2,77	3,91	5,25	5,17	4,28	2,27	4,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Gminie Wyszogród w latach 2017–2023 ukazuje pewne charakterystyczne tendencje w porównaniu z innymi jednostkami terytorialnymi oraz wskaźnikiem dla powiatu płockiego i województwa mazowieckiego. Gmina Wyszogród notuje ujemne saldo migracji, co może wskazywać na tendencję do utraty ludności.

Dokładniejszych danych dostarcza analiza porównawcza salda migracji wewnętrznych i zagranicznych.

**Tabela 5. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród na tle
wybranych jednostek terytorialnych**

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woj. mazowieckie	2,2	2,7	2,9	1,9	2,0	1,7	1,9
Powiat płocki	1,2	0,4	0,1	1,1	2,7	2,5	1,2
Wyszogród	-2,3	-3,3	-1,3	-3,1	-5,3	-1,8	-2,5
Bodzanów	-3,5	2,4	-0,4	-0,1	1,8	-3,3	-2,4
Drobin	-6,4	-7,4	-4,7	-5,7	-6,0	-1,9	-5,0
Gąbin	2,2	1,2	1,9	0,2	4,4	9,2	4,9
Mała Wieś	-2,5	-6,3	-5,8	-5,7	1,9	1,8	-2,1
Naruszewo	2,8	-1,6	-5,4	-1,3	-2,6	-4,8	-7,1

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Czerwińsk nad Wisłą	-0,8	-0,8	-3,4	-2,0	-5,5	-0,3	-1,5
Młodzieszyn	3,0	0,0	6,8	1,6	9,4	6,3	5,4
Łów	-5,5	-1,1	-2,4	-2,8	-3,0	-4,2	-4,7
Brochów	2,5	3,9	5,0	4,7	3,8	2,3	3,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analiza szczegółowych wyników dotyczących migracji wewnętrznych prowadzi do wniosku, że w przeciwieństwie do części analizowanych gmin obserwowany jest odpływ ludności z terenu gminy do innych gmin, w szczególności większych ośrodków miejskich. Współczynnik jest ujemny, jednakże porównywalny z wartościami dla innych gmin.

Tabela 6. Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woj. mazowieckie	0,28	0,37	0,43	0,32	0,39	0,35	0,48
Powiat płocki	0,06	0,05	0,13	0,02	0,12	0,07	0,05
Wyszogród	1,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	-0,71
Bodzanów	0,12	0,00	0,00	0,13	0,00	0,25	0,00
Drobin	0,00	0,00	0,25	0,00	0,13	0,00	0,00
Gąbin	0,00	0,09	0,09	0,00	0,18	0,00	0,00
Mała Wieś	0,00	0,17	0,00	0,17	0,00	0,18	0,00
Naruszewo	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,00	0,51
Czerwińsk nad Wisłą	0,52	0,00	0,52	0,00	0,00	0,28	0,28
Młodzieszyn	0,72	-0,18	-0,18	0,00	0,00	0,18	0,36
Łów	0,00	0,00	0,00	-0,17	0,00	0,17	0,00
Brochów	0,23	0,00	0,23	0,45	0,45	0,00	0,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Podobnie wygląda analiza wyników migracji zagranicznych. Wskaźnik dla Gminy Wyszogród w latach 2017-2022 wykazuje podobne wartości jak wskaźnik dla województwa mazowieckiego oraz analizowanych gmin. Spadek do -0,71 został odnotowany w 2023 r. i jest to najniższa wartość wśród analizowanych jednostek terytorialnych.

STRUKTURA WIEKU LUDNOŚCI

Struktura wieku ludności, czyli udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców danego obszaru, jest istotnym wskaźnikiem demograficznym. Daje on wskazówki dla władz samorządowych dotyczące dostosowania usług publicznych do potrzeb różnych grup wiekowych, takich jak żłobki, przedszkola, szkoły czy kluby seniora. Ponadto, liczba osób w poszczególnych grupach wiekowych ma bezpośredni wpływ na budżet gminy poprzez wpływy z podatku dochodowego PIT od mieszkańców.

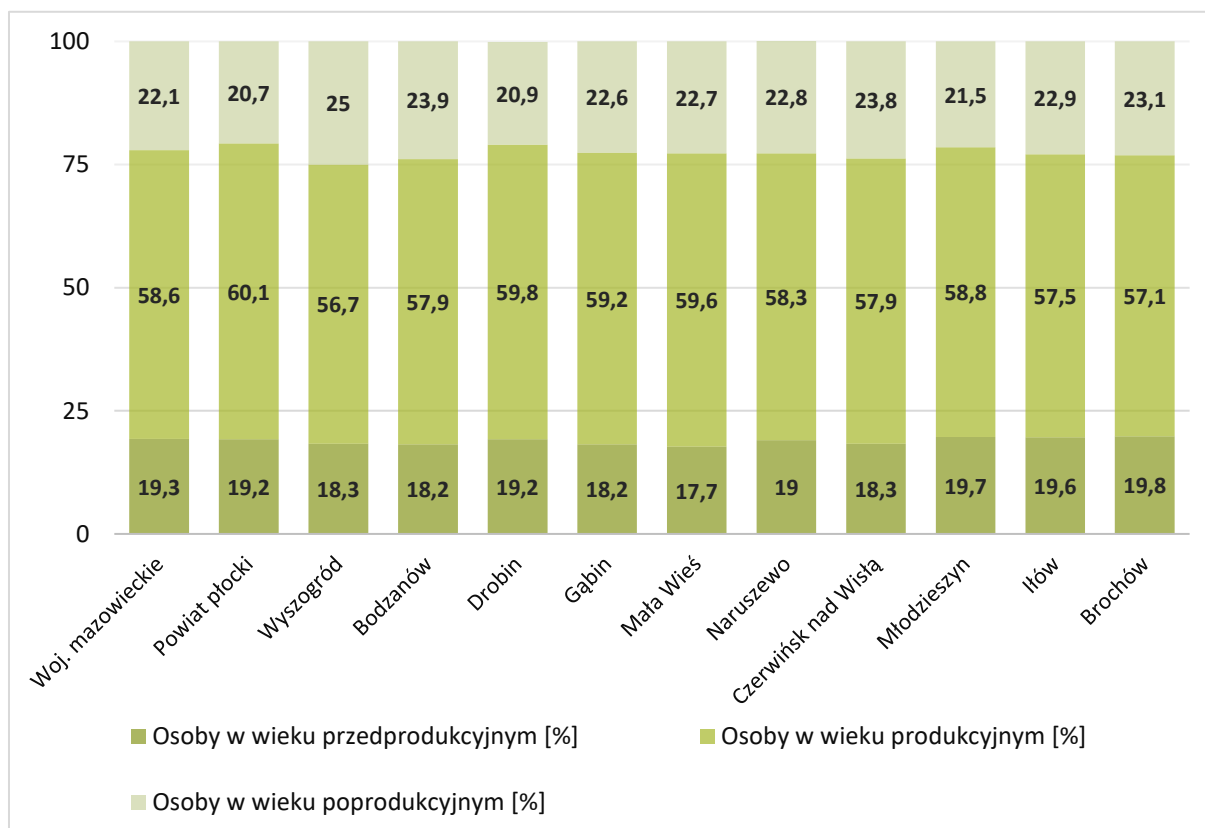
W 2023 roku w Gminie Wyszogród mieszkało 56,7 % osób w wieku produkcyjnym. Ten wynik plasuje gminę na ostatnim miejscu wśród analizowanych jednostek terytorialnych. Gmina Wyszogród posiada jeden z najwyższych odsetków osób w wieku poprodukcyjnym (25 %), o około 5 % więcej niż całe województwo mazowieckie (20,7%). Gmina Wyszogród wyróżnia się, jako jedno z najstarszych społeczeństw w porównaniu do innych analizowanych jednostek. Warto zaznaczyć, że we wszystkich badanych jednostkach terytorialnych odnotowano spadek liczby osób w wieku produkcyjnym w porównaniu do roku 2017, co przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w latach 2017 i 2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

	Osoby w wieku przedprodukcyjnym			Osoby w wieku produkcyjnym			Osoby w wieku poprodukcyjnym		
	2017	2023	Zmiana (%)	2017	2023	Zmiana (%)	2017	2023	Zmiana (%)
Woj. mazowieckie	18,9	19,3	0,4	60,1	58,6	-1,5	21,0	22,1	1,1
Powiat płocki	18,7	19,2	0,5	62,9	60,1	-2,8	18,4	20,7	2,3
Wyszogród	17,5	18,3	0,8	60,5	56,7	-3,8	21,9	25	3,1
Bodzanów	17,0	18,2	1,2	62,1	57,9	-4,2	20,8	23,9	3,1
Drobin	20,1	19,2	-0,9	62,1	59,8	-2,3	17,8	20,9	3,1
Gąbin	17,0	18,2	1,2	62,1	59,2	-2,9	21,0	22,6	1,6
Mała Wieś	17,2	17,7	0,5	61,6	59,6	-2	21,2	22,7	1,5
Naruszewo	18,8	19,0	0,2	61,2	58,3	-2,9	20,0	22,8	2,8
Czerwińsk nad Wisłą	18,1	18,3	0,2	60,4	57,9	-2,5	21,5	23,8	2,3
Młodzieszyn	19,2	19,7	0,5	61,8	58,8	-3	19,0	21,5	2,5
Iłów	19,8	19,6	-0,2	60,3	57,5	-2,8	19,9	22,9	3
Brochów	19,3	19,8	0,5	61,0	57,1	-3,9	19,7	23,1	3,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 7. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w roku 2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W tabelach poniżej przedstawiono strukturę wiekową ludności w podziale Miasto Wyszogród oraz obszar wiejski Gminy Wyszogród (stan na dzień 06.08.2024). Dane dotyczące struktury wiekowej ludności poszczególnych

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

miejsowości Gminy Wyszogród pochodzą z 2009 r. Pomimo braku aktualności dane obrazują przybliżoną strukturę wiekową w poszczególnych miejscowościach.

Tabela 8. Struktura wieku i płci w Mieście Wyszogród

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	18	20	38
3	11	7	18
4-5	17	22	39
6	10	17	27
7	9	14	23
8-12	53	55	108
13-15	35	36	71
16-17	22	17	39
18	15	10	25
19-65	755	0	755
19-60	0	636	636
>65	212	0	212
>60	0	372	372
ogółem	1157	1206	2363

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Wyszogród

Tabela 9. Struktura wieku i płci w Gminie Wyszogród

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	30	31	61
3	21	18	39
4-5	29	33	62
6	13	20	33
7	17	22	39
8-12	66	94	160
13-15	46	41	87
16-17	30	30	60
18	19	13	32
19-65	916	0	916
19-60	0	753	753
>65	222	0	222
>60	0	405	405
ogółem	1409	1460	2869

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Wyszogród

Tabela 10. Struktura wiekowa ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Wyszogród [%]

Miejscowość / grupa wiekowa	0-17 lat	18-65 lat	66 lat i więcej
Bolino	16,8	62,2	21,0
Chmielewo	23,1	53,8	23,1
Ciućkowo	18,9	61,8	19,3
Drwały	18,2	60,6	21,2
Grodkowo	19,8	62,9	17,2
Grodkówko	b.d.	b.d.	b.d.
Kobylniki	18,8	64,8	16,4
Marcjanka	26,7	53,3	20,0
Pozarzyn	16,2	54,5	29,3
Pruszczyn	22,3	60,2	17,5
Rakowo	23,7	54,9	21,3
Rębowo	20,4	58,6	21,0
Rostkowice	18,5	56,0	25,5
Słomin	21,4	58,2	20,4
Starzyno	7,9	71,4	20,6

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

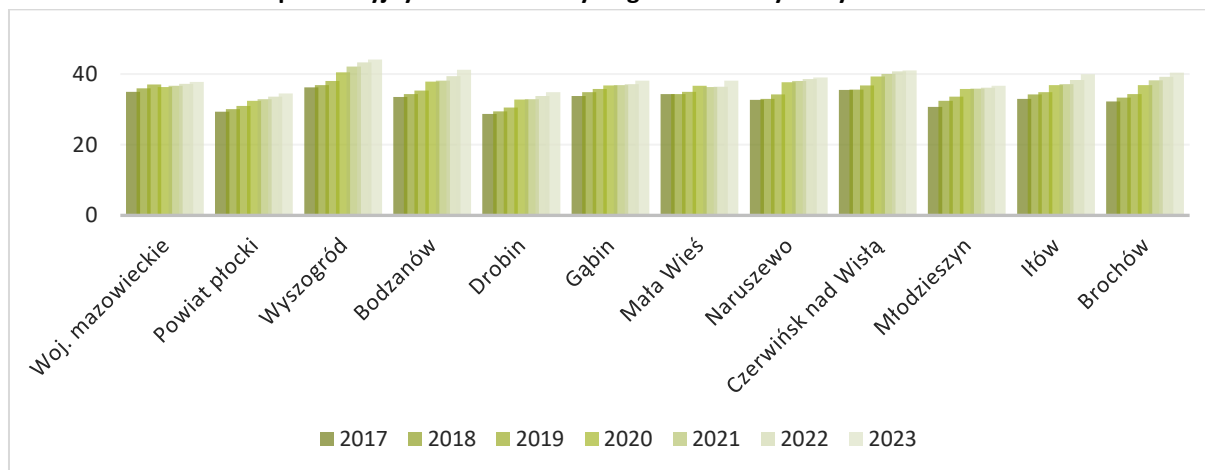
Miejscowość / grupa wiekowa	0-17 lat	18-65 lat	66 lat i więcej
Wiązówka	10,9	69,6	19,6
Wilczkowo	17,4	60,9	21,7
Obszar wiejski razem	18,8	57,5	23,7
m. Wyszogród	17,7	55,8	26,5
Gmina razem	18,3	56,7	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizując tabelę struktury wiekowej dla obszaru wiejskiego oraz Miasta Wyszogród, można zauważyć, że obszar wiejski gminy charakteryzuje się niewiele wyższym odsetkiem ludności w wieku do 17 lat (18,8%) w porównaniu do Miasta Wyszogród (17,7%). Warto również zaznaczyć niewielką różnicę w udziale ludności w wieku 18-65 lat, Całościowo, struktura wiekowa Gminy Wyszogród prezentuje się następująco: 18,3% ludności w wieku 0-17, 56,7% w wieku 18-65 i 25% w wieku 66 lat i więcej.

Aby w pełni zrozumieć strukturę ludnościową, warto przyrzeć się wskaźnikowi obciążenia demograficznego (wykres 8). Ten wskaźnik określa liczbę osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej dla kobiet oraz 65 lat i więcej dla mężczyzn) przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym (18-59 lat dla kobiet i 18-64 lata dla mężczyzn).

Wykres 8. Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi - Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Wyszogród na tle wybranych JST w latach 2017 – 2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W Gminie Wyszogród w 2023 roku wskaźnik obciążenia demograficznego wyniósł 44,1, co było najwyższym wskaźnikiem spośród porównywanych jednostek. Najniższy wskaźnik odnotowano w powiecie płockim, gdzie wyniósł 34,5. W Województwie mazowieckim wskaźnik wyniósł 37,8. Dla wszystkich badanych jednostkach zaobserwowano wzrost tego wskaźnika w badanym okresie. Największy niekorzystny przyrost liczby osób starszych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym wystąpił w Gminie Wyszogród (wzrost o 7,9) oraz w gminie Brochów (wzrost o 8,2). W województwie mazowieckim wskaźnik ten zwiększył się o 2,8 w porównaniu do roku 2017, a w powiecie płockim o 5,2.

Poniższa tabela prezentuje prognozę struktury wiekowej dla ludności Gminy Wyszogród w podziale na kobiety i mężczyzn na lata 2025, 2030, 2035, 2040 i 2045.

Tabela 11. Prognozowana struktura wieku ludności wg grup wiekowych i płci w latach 2025, 2030, 2035, 2040 i 2045

Grupa wieku/obszar	2025		2030		2035		2040		2045	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Ogółem	2498	2 482	2287	2 303	2065	2 104	1836	1 905	1611	1 721
0-17	433	390	361	312	253	254	213	211	194	188
18-59/64	1 247	1 570	1 135	1 429	1 032	1 303	862	1 116	721	946
18-44	733	869	650	755	575	597	467	498	401	425
45-59/64	514	701	485	674	457	706	395	618	320	521
60+/65+	818	522	791	562	780	547	761	578	696	587
0-14	347	312	276	256	195	202	171	173	161	159
15-64	1 495	1 648	1 351	1 485	1 213	1 355	1 039	1 154	845	975
65+	656	522	660	562	657	547	626	578	605	587
80+	164	90	175	119	221	146	245	180	244	188

Źródło: Prognoza ludności na lata 2023-2060, BDL GUS

Analiza bazuje na danych struktury ludności wg płci i wieku z 31.08.2023., dostarczonych przez Główny Urząd Statystyczny. Do roku 2045 prognozuje się spadek łącznej liczby mieszkańców gminy, co stanowi negatywny scenariusz dla gminy, który jest tożsamy z prognozowanym ogólnym spadkiem populacji w Polsce.

1. Ludność w wieku przedprodukcyjnym:

- ogólny spadek liczby dzieci i młodzieży;
- spadek liczby kobiet w wieku przedprodukcyjnym jest podobny do spadku liczby mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym;
- spadek dzieci w wieku 0 – 14 lat wynoszący ok. 50 % (kobiety -53%, mężczyźni – 49%);

2. Ludność w wieku produkcyjnym:

- w grupie produkcyjnej prognozuje się ogólny spadek liczby mieszkańców (około 41%);
- spadek liczby mieszkańców jest niezależny od płci.

3. Ludność w wieku poprodukcyjnym:

- największe zmiany prognozowane są w grupie poprodukcyjnej, gdzie przewiduje się znaczący przyrost liczby ludności, szczególnie w grupie wiekowej 80+;
- dynamiczny wzrost najstarszej grupy wiekowej wymagać będzie zwiększonej potrzeby rozwoju opieki nad grupą trzeciego wieku.

PODSUMOWANIE

Gmina Wyszogród w 2023 roku zamieszkiwana była przez 5 188 osób, z czego 51% stanowiły kobiety, a 49% mężczyźni. Największą liczbę osób w strukturze mieszkańców odnotowano w obszarze wiejskim, gdzie 2 888 osób miało meldunek stały. Gęstość zaludnienia w gminie wyniosła 54,2 os/km², o 100,8 niższa niż w całym województwie mazowieckim.

W okresie od 2017 do 2023 roku saldo ruchu naturalnego utrzymywało się na ujemnym poziomie, zaobserwowano spadek wskaźnika o 36. Analiza małżeństw i urodzeń wskazuje na niewielki spadek małżeństw w gminie. Największe spadki zawieranych małżeństw odnotowano w 2020 r., co było związane z obostrzeniami pandemii COVID-19. Dodatkowo, należy zwrócić jednak uwagę na zmieniający się model rodziny w polskim społeczeństwie. Spadająca liczba małżeństw nie przekłada się wprost na mniejszą skłonność par do zakładania

rodziny. Analiza danych dotyczących migracji wskazuje, że w ostatnich latach nastąpił odpływ ludności do większych ośrodków oraz zagranicę w skali podobnej do gmin powiatu płockiego.

Odnosnie struktury wiekowej ludności gminy, także zauważono istotne zmiany, gdzie mimo umiarkowanego udziału osób w wieku produkcyjnym (56,7 %), gmina wyróżnia się, jako jedna z najstarszych społeczności w porównaniu z innymi jednostkami. Obszar wiejski charakteryzuje się wyższym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu do Miasta Wyszogród. Prognozy na lata 2025-2045 pozwalające przewidzieć przyszły stan struktury wiekowej, wskazują ogólny spadek liczby dzieci i młodzieży oraz wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym.

Podobnie jak w przypadku innych jednostek terytorialnych i całego województwa mazowieckiego, społeczeństwo Gminy Wyszogród doświadcza zjawiska starzenia się, prowadzącego do zmniejszenia udziału osób w wieku produkcyjnym i wzrostu grupy osób w wieku poprodukcyjnym. Opisane trendy wymagają uwzględnienia w planowaniu polityki gminy na kolejne lata, z koniecznością dostosowania polityki społecznej, infrastruktury i oferty usług lokalnych do potrzeb starzejącego się społeczeństwa. Istnieje także potrzeba wykorzystania atutów gminy do zachęcenia nowych mieszkańców do osiedlenia się na jej terenie, w celu zrównoważenia strat związanych z odpływem ludności do większych miast.

EDUKACJA

W Gminie Wyszogród funkcjonuje 4 placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Miasto i Gmina Wyszogród:

Tabela 12. Placówki oświatowe w Gminie Wyszogród

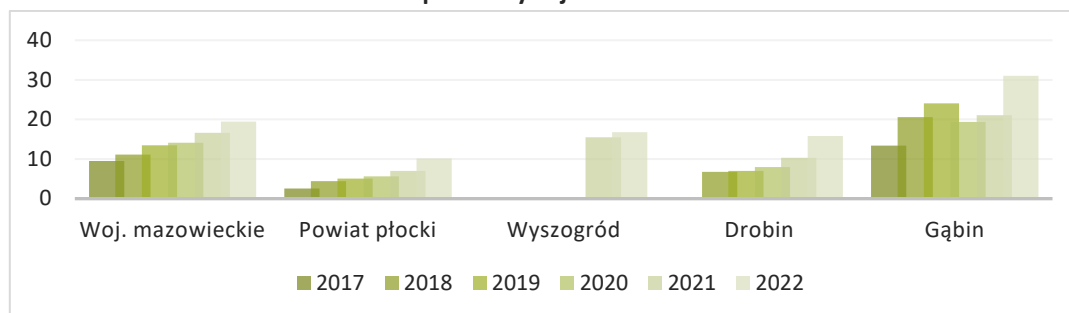
L.p.	Placówka oświatowa
1	Szkoła Podstawowa w Wyszogrodzie im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
2	Szkoła Podstawowa w Kobylnikach im. Fryderyka Chopina
3	Szkoła Podstawowa w Rębowie
4	Przedszkole Samorządowe w Wyszogrodzie

Źródło: Raport o stanie Gminy i Miasta Wyszogród 2023

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 roku w Gminie Wyszogród odsetek dzieci objętych opieką żłobkową wynosił 16,8. W porównaniu do pozostałych analizowanych gmin jest to podobna wartość, jednakże wyższa od wartości dla powiatu płockiego o 6,6 i niższa od wartości dla województwa mazowieckiego o 2,7.

Wykres 9. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2017 - 2022 w Gminie Wyszogród na tle pozostałych jednostek

*brak danych z 2023 r. oraz brak informacji dla gmin: Bodzanów, Mała Wieś, Naruszewo, Czerwińsk nad Wisłą, Młodzieszyn, Brochów i Iłów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Tabela 13. Stan organizacji wychowania przedszkolnego w Gminie Wyszogród

L.p.	Przedszkole	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1.	Przedszkole Samorządowe w Wyszogrodzie	5	120

Źródło: Raport o stanie Gminy i Miasta Wyszogród 2023

Z powyższych danych wynika, że w Gminie Wyszogród funkcjonuje jedno przedszkole samorządowe, które posiada 5 oddziałów.

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE

Tabela 14. Stan organizacji szkół w Gminie Wyszogród

L.p.	Szkola	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Klasy							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	Szkola Podstawowa w Wyszogrodzie	16	286	37	33	30	36	44	30	47	29
2.	Szkola Podstawowa im. F. Chopina w Kobylnikach	9	99	9	7	11	8	10	11	12	6
3.	Szkola Podstawowa w Rębowie	8	57	7	2	5	2	6	5	-	7
Razem		33	442	53	42	46	46	60	46	59	42

Źródło: Raport o stanie Gminy i Miasta Wyszogród 2023

Z powyższych danych wynika, że w roku szkolnym 2022/2023 w 33 oddziałach szkół podstawowych było 442 uczniów.

Tabela 15. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w latach szkolnych 2017/2018 – 2022/2023

L.p.	Nazwa placówki	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
1.	Szkola Podstawowa w Wyszogrodzie	239	265	273	284	274	273
2.	Szkola Podstawowa im. F. Chopina w Kobylnikach	78	86	87	87	84	83

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

L.p.	Nazwa placówki	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
3.	Szkoła Podstawowa w Rębowie	52	56	46	38	24	35
Razem		369	407	406	409	382	391

Źródło: Raport o stanie Gminy i Miasta Wyszogród za lata 2018- 2023

Jak wskazują dane liczbowe szkoły podstawowe na terenie gminy różnią się charakterem, mamy tu wyraźnie większą placówkę o charakterze szkoły miejskiej (szkoły na terenie Miasta Wyszogród) oraz dwie szkoły wiejskie o liczbie uczniów mniejszej niż 100. Te typy szkół różnią aspekty ważne z punktu widzenia rozwoju społeczeństwa - liczebność klas, liczba personelu, komfort psychiczny uczniów, koszty utrzymania infrastruktury.

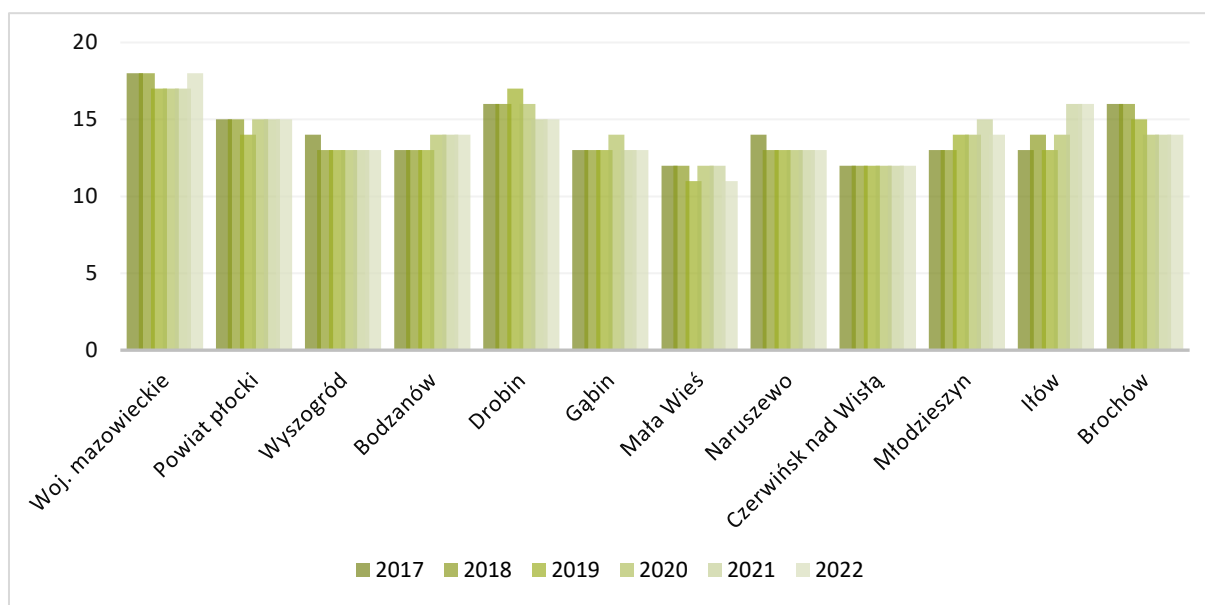
Tabela 16. Liczba nauczycieli w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w latach szkolnych 2017/2018 – 2022/2023

L.p.	Nazwa placówki	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
1.	Szkoła Podstawowa w Wyszogrodzie	29	30	36	32	37	39
2.	Szkoła Podstawowa im. F. Chopina w Kobylnikach	20	22	17	20	22	25
3.	Szkoła Podstawowa w Rębowie	17	19	19	20	22	23
Razem		66	71	72	72	81	87

Źródło: Raport o stanie Gminy i Miasta Wyszogród za lata 2018- 2023

Porównanie liczby zatrudnionych nauczycieli w szkołach podstawowych w analizowanych latach szkolnych należy podkreślić niewielką skalę zaobserwowanych zmian kadrowych, co dowodzi stabilności zatrudnienia i stałości kadry nauczycielskiej. Zauważone drobne zmiany w liczbie nauczycieli mają, zatem charakter naturalny i dotyczą np. osiągania przez nauczycieli wieku emerytalnego lub indywidualnych decyzji o zmianie miejsca zatrudnienia.

Wykres 10. Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w latach 2017 – 2023 na tle porównywalnych jednostek terytorialnych

*Brak danych o liczbie uczniów przypadających na 1 oddział w szkole podstawowej za 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W latach 2017 – 2022 w Gminie Wyszogród przypadało średnio 13 uczniów na jeden oddział w szkołach podstawowych, tylko w roku 2017 liczba ta była powiększona o 1 ucznia – wynosiła 14. Liczba uczniów

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

przypadająca na jeden oddział w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród jest podobna do liczby w innych analizowanych gminach i mniejsza o 2 uczniów od średniej dla powiatu płockiego. W ramach diagnozy dokonano analizy współczynnika skolaryzacji na poziomie podstawowym w ujęciu brutto. Zgodnie z definicją wskazaną przez Główny Urząd Statystyczny należy go rozumieć jako relację liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności w poprzednim roku w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Choć analiza tego wskaźnika, mając na uwadze powszechność nauczania na poziomie podstawowym, może się wydawać mało zasadna, to wyniki w ramach analizy porównawczej wykazują na interesujące wnioski.

Tabela 17. Współczynnik skolaryzacji brutto na poziomie podstawowym w latach 2017-2022

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Woj. mazowieckie	98,83	98,96	98,20	99,20	98,13	99,83
Powiat płocki	85,54	85,37	83,95	85,14	82,08	80,24
Wyszogród	97,88	96,45	95,30	94,02	95,40	93,10
Bodzanów	93,42	92,77	89,57	90,45	89,27	85,23
Drobin	97,62	95,06	96,66	96,20	93,58	91,09
Gąbin	98,46	98,06	97,90	99,10	92,62	90,64
Mała Wieś	98,73	95,65	93,49	96,60	98,24	93,26
Naruszewo	101,94	98,61	96,68	92,83	91,73	86,91
Czerwińsk nad Wisłą	90,35	89,07	87,34	86,24	91,60	91,64
Młodzieszyn	81,49	84,39	83,22	82,32	85,25	78,81
Itów	100,62	101,64	97,57	97,07	92,08	87,98
Brochów	93,71	91,45	85,86	85,97	77,28	80,81

**Brak informacji o współczynniku skolaryzacji w 2023 r.*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Porównanie współczynnika w skali gmin objętych diagnozą prezentuje rozbieżności. Współczynnik skolaryzacji wśród dzieci mieszkających w Gminie Wyszogród prezentuje niski poziom, niższy od średniej województwa mazowieckiego o 6,73 % oraz wyższy od współczynnika dla powiatu płockiego o 12,86 %.

Egzamin kończący szkołę podstawową obejmuje obecnie 3 egzaminy z przedmiotów obowiązkowych tj. język polski, matematykę oraz język obcy nowożytny do wyboru.

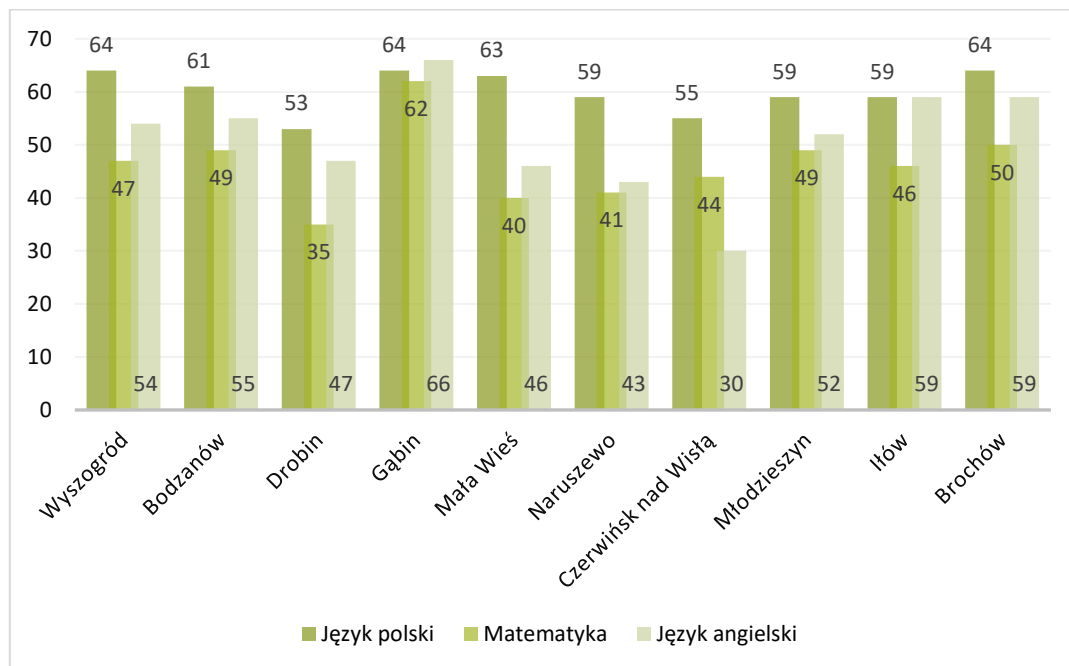
Tabela 18. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w 2023 r.

Szkoła	Język polski	Matematyka	Język angielski	Język niemiecki
Szkoła Podstawowa w Wyszogrodzie	71 %	52%	58%	58%
Szkoła Podstawowa im. F. Chopina w Kobylnikach	56%	39%	54%	-
Szkoła Podstawowa w Rębowie	49%	61%	26%	-
Gmina	64 %	47%	54%	58%
Powiat	62%	49%	57%	69%
Województwo	69%	59%	71%	60%

Źródło: Raport o stanie Gminy i Miasta Wyszogród za lata 2018- 2023

Uczniowie szkół podstawowych w Gminie Wyszogród w 2023 r. napisali egzaminy z języka polskiego oraz matematyki powyżej średniej powiatu płockiego. Poniżej średniej wojewódzkiej i powiatu plasuje się wynik z języka angielskiego – 54%.

Wykres 11. Wyniki egzaminu [%] po klasie VIII w 2023 r. w Gminie Wyszogród na tle wybranych gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Warszawie

EDUKACJA PONADPODSTAWOWA

Na terenie Gminy Wyszogród istnieje Zespół Szkół im. Jana Śniadeckiego w Wyszogrodzie, w którego skład wchodzi:

- Liceum Ogólnokształcące w Wyszogrodzie,
- Technikum w Wyszogrodzie,
- Branżowa Szkoła I Stopnia w Wyszogrodzie,
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Wyszogrodzie,
- Szkoła Policealna dla Dorosłych w Wyszogrodzie,
- Internat.

Liceum ogólnokształcące oferuje kształcenie w klasie policyjnej, klasie psychologicznej, klasie vlogersko-prawnej, klasie politechnicznej i klasie promującej zdrowy styl życia. Technikum oferuje następujące profile: technik grafiki i poligrafii cyfrowej, technik fotografii i multimediiów, technik logistyk, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik pojazdów samochodowych. W ramach szkoły branżowej I stopnia kształtowani są kucharze, rolnicy, magazynierzy-logistycy oraz mechanicy pojazdów samochodowych.

Zgodnie z danymi BDL GUS w 2023 r. liczba uczniów w szkole ogólnokształcącej wynosiła 201, w szkole średniej zawodowej 267, a w szkołach zawodowych i branżowych 70.

Tabela 19. Liczba uczniów wybranych szkół w Gminie Wyszogród

Typ szkoły	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uczniowie szkoły ogólnokształcącej	189	161	183	184	176	201
Uczniowie szkoły średniej zawodowej	253	296	325	305	307	267
Uczniowie szkoły zawodowej i szkoły branżowej	20	20	49	60	77	70

*Brak informacji o liczbie uczniów w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W Liceum Ogólnokształcącym w Wyszogrodzie w 2023 r. do egzaminu maturalnego ze wszystkich wymaganych przedmiotów podeszły 34 osoby. Zdawalność wynosiła 85%. Średni wynik z podstawowej matury z języka polskiego to 51,2 %, z podstawowej matury z matematyki 65 %

PODSUMOWANIE

Gmina Wyszogród posiada 3 placówki oświatowe będące jednostkami gminy, obejmujące 3 szkoły podstawowe i 1 przedszkole. Na terenie gminy znajduje się Zespół Szkół im. Jana Śniadeckiego w Wyszogrodzie, będący jednostką powiatu płockiego. W zakresie opieki nad dziećmi do lat 3, odsetek objętych opieką żłobkową wynosił 16,8%. Gmina Wyszogród zapewniła 120 miejsc wychowania przedszkolnego. Liczba uczniów w szkołach podstawowych wynosi łącznie 442, a liczba uczniów przypadających na jeden oddział wynosi średnio 13. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w 2023 roku były powyżej średniej powiatu w języku polskim i matematyce, jednak poniżej średniej województwa w języku angielskim. W zakresie edukacji ponadpodstawowej, do matury podeszło 34 osoby z liceum ogólnokształcącego. Zdawalność wyniosła 85%.

CZAS WOLNY

W Gminie Wyszogród, zróżnicowane możliwości spędzania wolnego czasu są rezultatem aktywności instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych i prywatnych przedsiębiorców. Kluczowymi ośrodkami kulturalnymi są miejsko- gminna biblioteka publiczna i centrum kultury „Wisła”, które mają istotny wpływ na tę różnorodność. Od niedawna Wyszogród poszczycić się może pełnowymiarową Halą Sportową, która służy mieszkańcom i jest miejscem aktywności sportowych. Działania na hali sportowej skupiają się na promowaniu aktywnego i zdrowego stylu życia oraz zapewnieniu dostępności do sportu dla wszystkich. Co więcej organizowane imprezy i inicjatywy są elastycznie dostosowywane do zmieniających się potrzeb i trendów społecznych.

MIEJSKO-GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Biblioteka powstała w 1949 r., najpierw, jako Biblioteka Miejska a od 1975 r. stała się Miejską i Gminną Biblioteką Publiczną. Obecnie działa na mocy decyzji Burmistrza Wyszogrodu, który sprawuje nad nią bezpośredni nadzór. W skład Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Wyszogrodzie wchodzi Oddział dla Dzieci i Młodzieży oraz Filia biblioteczna w Rębowie. W bibliotece wygospodarowane zostały dwa kąciki czytelnicze na 12-14 miejsc w Bibliotece i 8 miejsc w Oddziale. Można tam skorzystać z księgozbioru podręcznego i czasopism. Biblioteka posiada kolorowy telewizor z magnetowidem, radiomagnetofon z odtwarzaczem CD. W Bibliotece można skorzystać również z usług kserograficznych. Z myślą o najmłodszych czytelnikach zostały urządzone kąciki zabaw, gdzie znajdują się szafki z przeznaczeniem na puzzle, układanki oraz stoliki do zabaw i gier planszowych. MiGBP w Wyszogrodzie wraz z Oddziałem dla Dzieci i Młodzieży posiada dość bogaty księgozbiór, który obejmuje księgozbiór podręczny, literaturę popularnonaukową, literaturę piękną, książki sensacyjno-kryminalne, książki fantastyczne oraz nowości wydawnicze. Księgozbiór podręczny zawiera m.in. bibliografie, słowniki, encyklopedie, informatory, kalendarze, monografie, opracowania różnych dziedzin wiedzy oraz książki o tematyce regionalnej i inne. Biblioteka pełni istotną rolę w prowadzeniu działalności kulturalnej na terenie Miasta i Gminy Wyszogród.

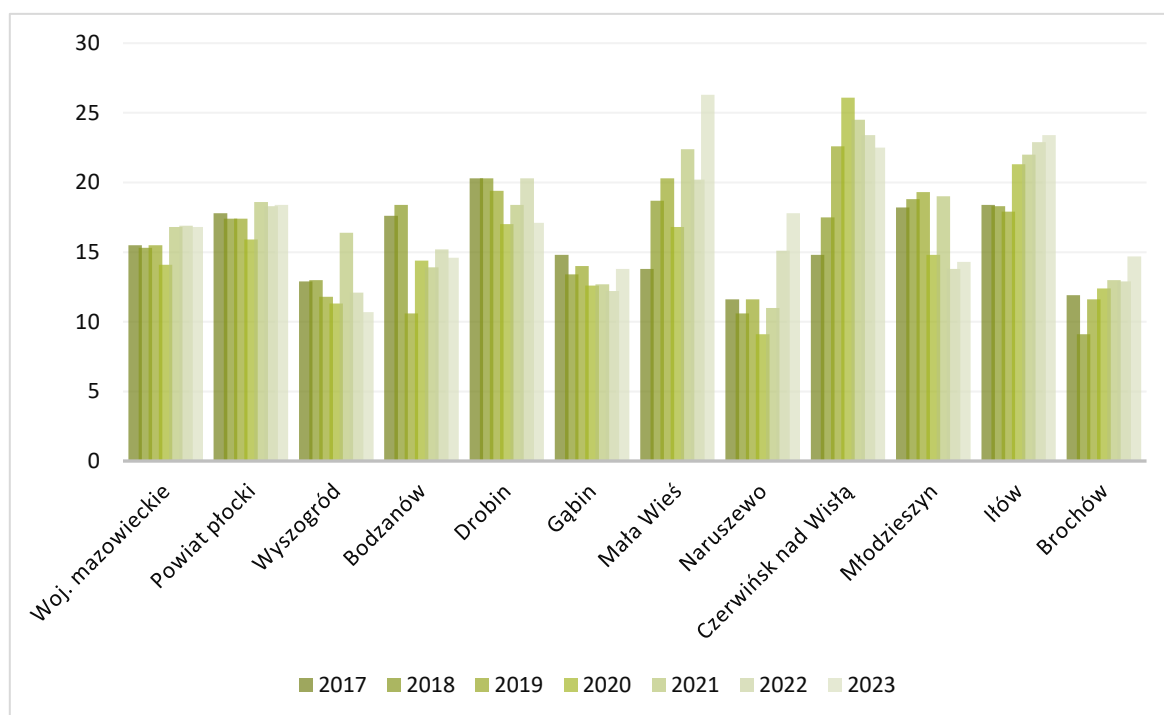
Ich działania mają na celu realizację wielu zadań, takich jak edukacja kulturalna, wychowanie przez sztukę oraz tworzenie warunków do rozwoju artystycznego.

Tabela 20. Księgozbiór biblioteki publicznej w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych rok 2023

Jednostka terytorialna	Liczba woluminów
Woj. mazowieckie	29 497 512
Powiat płocki	385 849
Wyszogród	27 610
Bodzanów	20 816
Drobin	25 945
Gąbin	42 250
Mała Wieś	18 882
Naruszewo	24 221
Czerwińsk nad Wisłą	22 424
Młodzieszyn	23 698
Iłów	11 358
Brochów	14 317

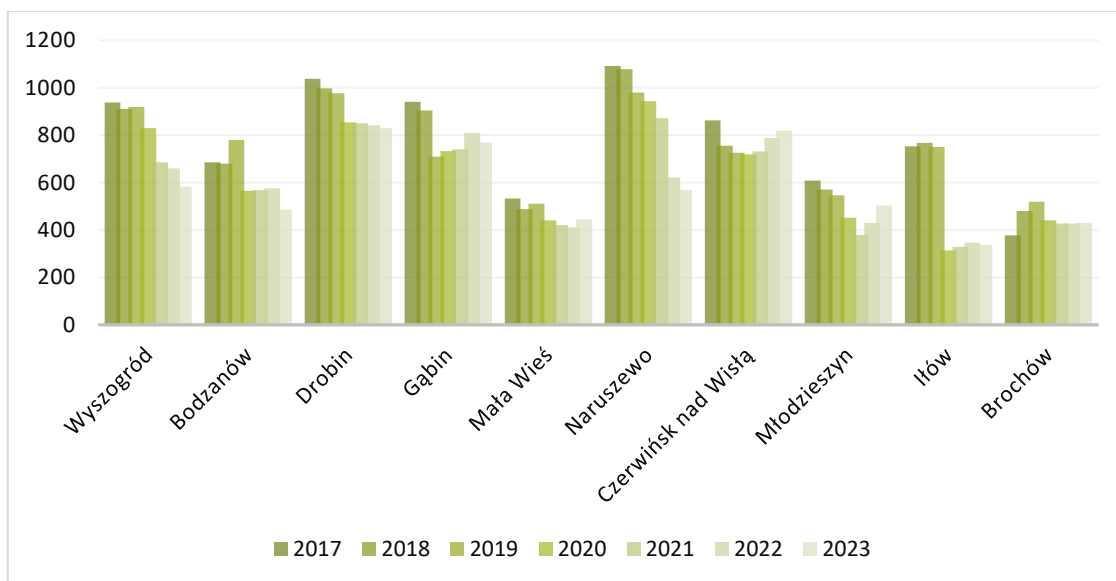
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 12. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 13. Liczba czytelników Biblioteki Publicznej w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023 na tle wybranych gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Liczba woluminów w Bibliotece w Gminie Wyszogród w 2023 r. wynosiła 27 610, co stanowi jeden z wyższych wyników wśród analizowanych gmin. Liczba czytelników na przełomie ostatnich lat znacznie spadła. Odnotowano spadek wartości o 356 czytelników, co daje blisko 38% spadek w porównaniu do roku bazowego. Czynnikiem wpływającym na spadek liczby osób korzystających z tradycyjnych bibliotek i czytających książki może być wzrost popularności e-booków, czy też urządzeń i platform oferujących książki online.

OFERTA SPORTOWA

W Gminie Wyszogród istnieje wiele możliwości do uprawiania sportu i rekreacji. Gmina od lat inwestuje w rozwój infrastruktury sportowej, co przekłada się na dostęp mieszkańców do różnorodnych obiektów sportowych. Jedną z głównych inwestycji z zakresu dostępu do oferty sportowej była budowa Miejsko-Gminnej Hali Sportowej w Wyszogrodzie, która zapewnia nowoczesne warunki do uprawiania piłki nożnej, koszykówki, siatkówki i innych dyscyplin. W obiekcie organizowane są imprezy i zawody sportowe. Na terenie Gminy Wyszogród działa Ludowy Klub Sportowy Stegny Wyszogród, który upowszechnia kulturę fizyczną i sport. Ludowy Klub Sportowy Wyszogród prowadzi cykl zajęć szkoleniowych z piłki nożnej w grupach: seniorzy, juniorzy, trampkarze. Gmina i Miasto Wyszogród udziela dotacji Klubowi na sprzęt sportowy, zapewnienie transportu na mecze itd. Dodatkowo w gminie znajdują się place zabaw i ścieżki rowerowe.

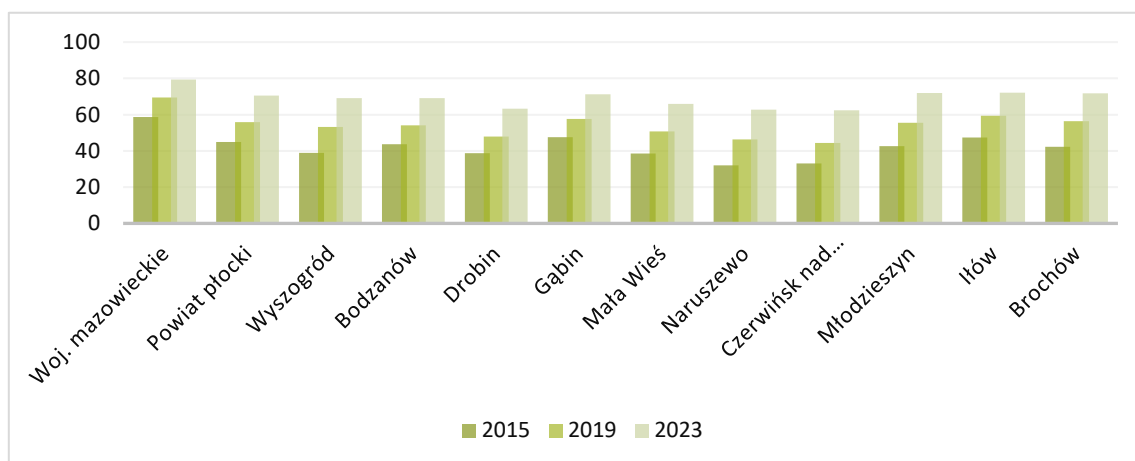
PODSUMOWANIE

Gmina Wyszogród oferuje różnorodne możliwości spędzania wolnego czasu dzięki aktywności instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna pełni istotną rolę w organizacji wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. Miejsko-Gminna Hala Sportowa zapewnia szeroki zakres usług sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców. Infrastruktura sportowa jest stale rozwijana i modernizowana. Dzięki temu mieszkańcy mają dostęp do różnorodnych aktywności rekreacyjnych i sportowych.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność wyborcza jest jednym z podstawowych przejawów aktywności społecznej. W ostatnich latach obserwuje się wzrost aktywności wyborczej w województwie mazowieckim, zarówno w wyborach parlamentarnych, jak i prezydenckich, co świadczy o rosnącym poziomie świadomości społecznej i obywatelskiej mieszkańców. Ten pozytywny trend jest również widoczny w Gminie Wyszogród, co przedstawiono poniżej.

Wykres 14. Zestawienie frekwencji wyborczej – wybory parlamentarne: 2015, 2019 i 2023 w gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

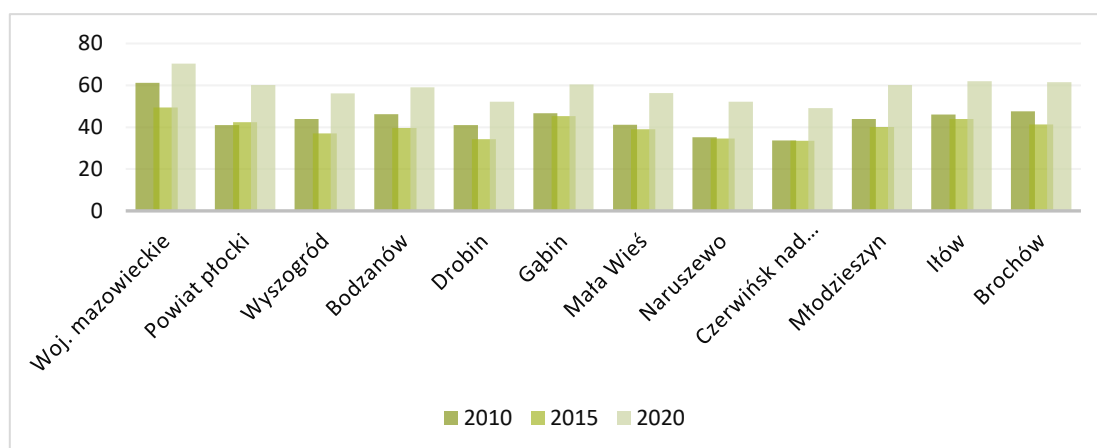

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PKW

W kolejnych wyborach parlamentarnych w 2015, 2019 i 2023 odnotowano różne poziomy frekwencji wyborczej, wynoszące odpowiednio 39%, 53% i 69%. Gmina Wyszogród miała średnie wyniki frekwencji, porównywalne z innymi analizowanymi jednostkami. Największy wzrost frekwencji zaobserwowano w gminie Naruszewo, gdzie frekwencja w 2023 roku wzrosła o 30,61 pkt % w porównaniu do 2015 roku, natomiast w Gminie Wyszogród odnotowano wzrost o 30,21 pkt %.

Poniżej przedstawiono zestawienie frekwencji wyborczej w kolejnych wyborach prezydenckich.

Wykres 15. Zestawienie frekwencji wyborczej – wybory prezydenckie 2010, 2015, 2020 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PKW

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Porównując dane dotyczące wyborów parlamentarnych w 2019 r. oraz wyborów prezydenckich w 2020 r. w Gminie Wyszogród obserwuje się większe zainteresowanie wyborami prezydenckimi w porównaniu do wyborów parlamentarnych, co jest zgodne z ogólnym trendem w Polsce. Frekwencja w Gminie Wyszogród w wyborach prezydenckich w latach 2010 (43,85%), 2015 (36,95%) i 2020 (56,17%) nie wyróżnia się znacząco w porównaniu do innych jednostek terytorialnych. Można również zauważyć porównywalny wzrost zainteresowania samymi wyborami w poszczególnych gminach od 2010 do 2020 roku.

Ponadto, na podstawie powyższych danych można przypuszczać, że mieszkańcy Gminy Wyszogród wykazują stosunkowo wysoki poziom aktywności społecznej, co powinno skutkować wysokim poziomem zaangażowania w istotne dla gminy inicjatywy.

Kolejnym z widocznych na terenie JST przejawów aktywności społecznej jest działalność organizacji pozarządowych. Według danych Krajowego Rejestru Sądowego na terenie Gminy Wyszogród zarejestrowanych jest 20 stowarzyszeń, innych organizacji społ. i zawodowych, fundacji, ZOZ, w tym m.in. jednostki ochotniczej straży pożarnej oraz fundacje:

- Fundacja inicjatyw psycho-edukacyjnych po-mocni w Wyszogrodzie;
- Fundacja nowy czas;
- Fundacja rozwoju i promocji Miasta i Gminy Wyszogród;
- Fundacja rozwoju przedsiębiorczości lokalnej;
- Mazowiecka fundacja wspierania przedsiębiorczości im. Mariusza Bieńka.

Na terenie gminy zarejestrowane są również stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie gospodyń wiejskich w Rakowie;
- Stowarzyszenie lokalna grupa działania "Razem dla rozwoju";
- Stowarzyszenie na rzecz wszechstronnego rozwoju i pomocy mieszkańcom Gminy i Miasta Wyszogród "pomóżmy potrzebującym";
- Stowarzyszenie Przyjazna Ziemia Wyszogrodzka;
- Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Wyszogrodzkiej "Wyszogrodzianie";
- Wyszogrodzkie stowarzyszenie promocji i rozwoju.

Zgodnie z danymi BDL GUS wartość wskaźnika „fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców” dla Gminy Wyszogród w 2023 r. wyniosła 6,17, co stanowi najwyższy wynik wśród analizowanych. Średnia wskaźnika w powiecie plockim wynosi 3,83, a w województwie mazowieckim 5,45. Analizując wskaźnik na przestrzeni lat 2017-2023 można zauważyć stabilny, równomierny wzrost wskaźnika na przestrzeni lat. Niewielki spadek wskaźnika w Gminie Wyszogród można zauważyć na przestrzeni lat 2022-2023, gdzie wskaźnik wynoszący w 2022 r. 6,29 spadł do 6,19.

Tabela 21. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w latach 2017 – 2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woj. mazowieckie	4,78	4,42	4,62	4,71	4,89	5,15	5,45
Powiat płocki	2,98	3,05	3,24	3,36	3,49	3,65	3,83
Wyszogród	4,43	4,64	5,56	5,98	6,23	6,29	6,17
Bodzanów	3,16	3,28	3,30	3,65	3,80	4,21	4,26
Drobin	3,61	3,27	3,55	3,86	4,05	3,94	4,12
Gąbin	3,35	3,45	3,72	3,88	3,89	4,05	4,21
Mała Wieś	3,44	3,48	3,52	3,64	4,02	4,40	4,44
Naruszewo	2,82	2,83	2,85	2,94	3,15	3,18	3,23
Czerwińsk nad Wisłą	2,20	1,96	1,96	1,91	1,80	1,81	1,82
Młodzieszyn	1,25	1,26	1,26	1,26	1,26	1,26	1,43
Iłów	3,25	3,23	3,26	3,14	3,34	3,38	3,59
Brochów	4,36	4,13	4,58	4,28	4,52	4,53	4,75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

PODSUMOWANIE

Reasumując, w Gminie Wyszogród, wzrost aktywności wyborczej jest widoczny w wyborach parlamentarnych i prezydenckich. Frekwencja utrzymuje się na poziomie 38,82-69,03% (parlamentarne) i 36,96-56,17% (prezydenckie), porównywalnie z innymi miejscowościami. Obecna jest również aktywność organizacji pozarządowych. Wskaźnik "Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców" w roku 2023 miał wartość 6,17.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Niezwykle ważnym elementem, ale i zadaniem dla gminy jest zapewnienie swoim mieszkańcom bezpieczeństwa. Warunki do bezpiecznego życia są zapewniane poprzez realizację działań z zakresu działań porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrony pożarowej. Bezpieczeństwo publiczne w Gminie Wyszogród zapewniają wyspecjalizowane instytucje, takie jak: Policja i Ochotnicza Straż Pożarna.

POLICJA

Posterunek Policji w Wyszogrodzie, ul. Rębowska 37 A, 09-450 Wyszogród, znajduje się w strukturze organizacyjnej Komendy Powiatowej Policji w Płocku.

Jednym ze sposobów zobrazowania poziomu bezpieczeństwa w gminie jest analiza liczby popełnionych na jej terenie przestępstw i wykroczeń. Poniższe tabele przedstawiają liczbę przestępstw na terenie gminy w latach 2017- 2023 r.

Tabela 22. Liczba popełnionych przestępstw w latach 2017-2023 na terenie Gminy i Miasta Wyszogród z podziałem na kategorie przestępstwa

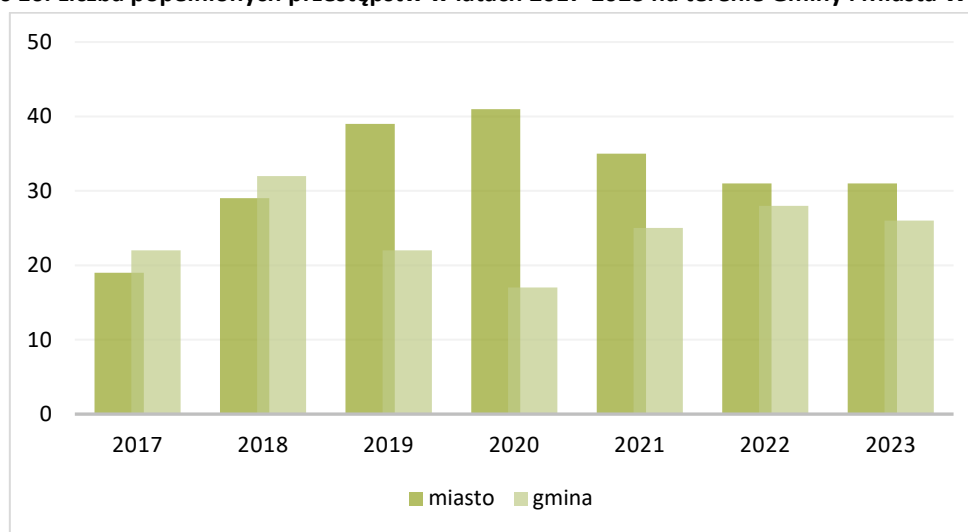
Rok	Podział miasto/gmina	przeciwko życiu i zdrowiu	drogowe	kradzież mienia	kradzież z włamaniem	gospodarcze	narkotykowe	pozostałe	liczba ogółem
2017	Miasto	2	7	2	1	0	0	7	19
	Gmina	0	5	1	0	0	0	16	22
2018	Miasto	1	3	6	3	0	0	16	29
	Gmina	0	2	5	2	0	1	22	32
2019	Miasto	0	14	3	5	1	0	16	39
	Gmina	0	8	2	1	0	0	11	22
2020	Miasto	1	6	5	2	0	0	27	41

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Rok	Podział miasto/gmina	przeciwko życiu i zdrowiu	drogowe	kradzież mienia	kradzież z włamaniem	gospodarcze	narkotykowe	pozostałe	liczba ogółem
2021	Gmina	0	4	7	3	0	0	3	17
	Miasto	0	8	4	2	1	0	20	35
	Gmina	0	7	7	7	0	0	4	25
2022	Miasto	1	4	2	1	0	0	23	31
	Gmina	1	6	2	4	1	0	14	28
2023	Miasto	0	10	3	1	0	0	17	31
	Gmina	1	7	2	1	0	1	14	26

Źródło: Posterunek Policji w Wyszogrodzie

Wykres 16. Liczba popełnionych przestępstw w latach 2017-2023 na terenie Gminy i Miasta Wyszogród

Źródło: Posterunek Policji w Wyszogrodzie

Analizując powyższe, zauważalny jest pozytywny trend zmniejszenia liczby przestępstw w Gminie Wyszogród od 2021 r. W latach 2018-2019 na terenie Miasta i Gminy Wyszogród popełniono najwięcej przestępstw. W roku 2020 najwięcej przestępstw popełniono w mieście, z całego analizowanego okresu. Najczęściej odnotowywanymi przestępstwami w analizowanym okresie są przestępstwa drogowe i pozostałe. Na terenie Miasta i Gminy Wyszogród nie występuje problem przestępstw gospodarczych i narkotykowych. Odnotowano w tym zakresie pojedyncze zdarzenia w latach 2017-2023.

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA

Na terenie Gminy i Miasta Wyszogród działa 8 jednostek OSP: Bolino, Drwały, Grodkowo, Kobylniki, Rakowo, Rębowo, Słomin, w tym jedna wpisana do KSRG: OSP Wyszogród.

- OSP Wyszogród – jednostka należąca do KSRG. Jednostka liczy ogółem 54 członków, z czego 41 mężczyzn i 13 kobiet. Jednostka posiada 6 wyszkolonych dowódców, 2 naczelników oraz 20 strażaków ratowników. W roku 2022 powołano Młodzieżową Drużynę Pożarniczą, która składa się z 24 członków (12 chłopców i 12 dziewcząt).
- OSP Rębowo – jednostka nie należąca do KSRG. Jednostka liczy ogółem 59 członków, w tym 48 mężczyzn i 11 kobiet. Jednostka posiada 2 wyszkolonych dowódców oraz 12 strażaków ratowników. W roku 2023 powołano Młodzieżową Drużynę Pożarniczą, która składa się z 27 członków.
- OSP Drwały – jednostka nie należąca do KSRG. Jednostka liczy ogółem 59 członków, z czego 44 – mężczyzn i 15 – kobiet. Jednostka posiada 9 przeszkolonych strażaków ratowników.

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

- OSP Rakowo – jednostka nie należąca do KSRG. Jednostka liczy ogółem 38 członków, z czego 32 – mężczyzn i 6 – kobiet. Jednostka posiada 7 przeszkolonych strażaków ratowników.
- OSP Słomin – jednostka nie należąca do KSRG. Jednostka liczy ogółem 22 członków, z czego 20 mężczyzn i 2 – kobiet. Jednostka posiada 1 wyszkolonego dowódcę oraz 8 strażaków ratowników. W roku 2023 powołano Młodzieżową Drużynę Pożarniczą, która składa się z 12 członków.
- OSP Kobylniki – jednostka nie należąca do KSRG. Jednostka liczy ogółem 36 członków, w tym 32 mężczyzn i 4 kobiety. Jednostka posiada 3 przeszkolonych strażaków ratowników.
- OSP Grodkowo – jednostka nie należąca do KSRG. Jednostka liczy ogółem 36 członków, z czego 30 – mężczyzn i 6 – kobiet. Jednostka posiada 2 przeszkolonych strażaków ratowników.
- OSP Bolino – jednostka nie należy do KSRG. Jednostka liczy ogółem 19 członków, z czego 19 – mężczyzn i 0 – kobiet. Jednostka nie posiada przeszkolonych strażaków ratowników.

Jednostki OSP na terenie Gminy Wyszogród w 2023 r. uczestniczyły w 143 akcjach ratowniczo-gaśniczych. Jest to mniej o 2 akcje niż w roku 2022 i więcej o 10 akcji niż w 2021 r. W największej ilości interwencji w 2023 r. brały udział jednostki OSP Wyszogród i OSP Rębowo.

Tabela 23. Akcje ratowniczo-gaśnicze na terenie Gminy i Miasta Wyszogród

Jednostka	2021 r.	2022 r.	2023 r.
OSP Wyszogród	100	83	62
OSP Rębowo	4	51	65
OSP Drwały	0	0	0
OSP Rakowo	6	1	4
OSP Słomin	24	9	11
OSP Kobylniki	1	1	1
OSP Grodkowo	0	0	0
OSP Bolino	0	0	0
Razem	135	145	143

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Wyszogród

PODSUMOWANIE

W 2023 r. na terenie Miasta i Gminy Wyszogród odnotowano 57 przestępstw, z czego 17 to zdarzenia drogowe, a 31 należą do grupy pozostałych przestępstw. W gminie od 2021 r. odnotowywany jest spadek przestępstw zarówno w obszarze wiejskim jak i miejskim. W sferze bezpieczeństwa pożarowego, 8 Ochotniczych Straży Pożarnych aktywnie uczestniczyło w 143 akcjach ratowniczo-gaśniczych w 2023 roku.

POMOC SPOŁECZNA

W Gminie Wyszogród, polityka społeczna jest realizowana głównie za pośrednictwem działań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszogrodzie. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszogrodzie jest samodzielną jednostką organizacyjną, nie mającą osobowości prawnej, powołaną do realizacji zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej. Celem instytucji jest zaspokajanie fundamentalnych potrzeb życiowych, wyrównywanie szans i podnoszenie jakości życia mieszkańców. GOPS wdraża wytyczne ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz innych przepisów prawnych, w tym:

- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- o świadczeniach rodzinnych,
- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna,

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- o Karcie Dużej Rodziny,
- o systemie oświaty.

W MGOPS zatrudnionych jest 13 pracowników (stan na dzień 31 grudnia 2022 r.):

- kierownik -1 etat,
- specjalista pracy socjalnej – 4 etaty
- inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – 1 etat
- referent do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – 1 etat
- opiekunka społeczna – 4 etaty
- asystent rodziny – 1 etat
- opiekun w Klubie Senior+ – 1/2 etat.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. pomoc społeczną objęto 197 rodziny, w których liczba osób w rodzinie wynosiła 315. Pomocy społeczna była udzielana osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

W Gminie Wyszogród najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2023 roku było kolejno: bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa.

Poniżej przedstawiono główne świadczenia i zadania realizowane przez Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszogrodzie:

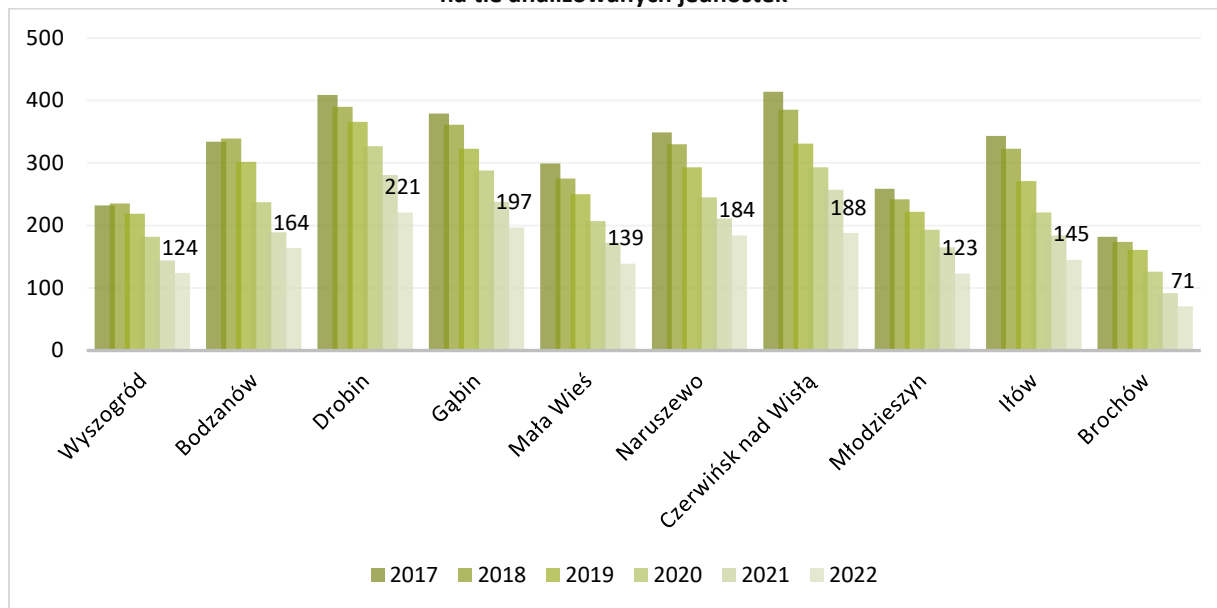
- Zasiłki stałe (zadanie własne gminy - dofinansowane ze środków wojewody);
- Program wieloletni „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020: Od 01.01.2019 „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”;
- Zasiłki okresowe (zadanie własne-dofinansowane ze środków wojewody);
- Udzielenie schronienia;
- Usługi opiekuńcze
- Zasiłki celowe i pomoc w naturze;
- Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej;

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

- Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny;
- Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej.

Liczba zasiłków rodzinnych dla dzieci z roku na rok maleje w Gminie Wyszogród, co jest zgodne z trendem w gminach w powiecie plockim i województwie mazowieckim. W 2022 r. w gminie 124 rodzin pobierało zasiłek dla dzieci i jest to o 108 mniej rodzin niż w 2017 r.

Wykres 17. Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród na tle analizowanych jednostek

*Brak danych o liczbie rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne za 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

PRZEMOC W RODZINIE I PROBLEMY ALKOHOLOWE

Przemoc w rodzinie bardzo często jest związana z nadużywaniem alkoholu. Jest to aspekt występujący stosunkowo często wśród polskich rodzin.

Dnia 29 marca 2022 r. Rada Gminy i Miasta Wyszogród podjęła uchwałę Nr 225/XXXVII/2022 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Wyszogród na lata 2022-2024.

Realizacja zadań gminy związanych z redukcją skutków uzależnień od substancji psychoaktywnych, zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, obejmuje kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie różnym formom uzależnień oraz konkretne inicjatywy związane z walką z alkoholizmem, narkomanią oraz uzależnieniami behawioralnymi. Poniżej przedstawiono cele operacyjne wyznaczające kierunek działań:

- 1) Przeciwdziałanie powstawaniu problemów alkoholowych w tym wpływanie na podaż i dostępność alkoholu, inicjowanie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy;
- 2) Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, a także uzależnieniami behawioralnymi, ograniczenie rozmiarów już istniejących problemów oraz zmiana świadomości społecznej dotyczącej narkomanii, podwyższanie poziomu wiedzy o szkodliwości nadużywania alkoholu oraz patologiiach z tym związanych (przemoc domowa i rówieśnicza) poprzez działalność szkoleniową i edukacyjną; wzrost wiedzy mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji sięgania po środki uzależniające;
- 3) Kształtowanie postaw preferujących trzeźwość i abstynencję w ramach programów profilaktycznych realizowanych w szkołach oraz podczas wyjazdów na zielone szkoły, zimowiska, wycieczki, obozy i kolonie z programem profilaktycznym
- 4) Ochrona dzieci i młodzieży przed wchodzeniem w kontakty z substancjami psychoaktywnymi, w tym dopalaczami, uzależnianie się;
- 5) Działania interwencyjne w stosunku do osób zagrożonych wystąpieniem problemu alkoholowego, które odbywają się w ramach działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz oddziaływań MGKRPAIU;
- 6) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy terapeutycznej;
- 7) Działania minimalizujące następstwa nadmiernego spożywania alkoholu w tym leczenie, rehabilitacja, pomoc społeczna i prawna dla osób bezpośrednio dotkniętych problemem uzależnień oraz ich rodzin;
- 8) Wspieranie młodzieżowych liderów oraz organizacji zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu, nikotyny i narkotyków oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych;
- 9) Realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych, warsztatów i innych zajęć z obszaru profilaktyki zintegrowanej, mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania alkoholu i nikotynizmu oraz innych uzależnień w tym uzależnień behawioralnych.

PODSUMOWANIE

W Gminie Wyszogród, poprzez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, polityka społeczna dąży do zaspokojenia podstawowych potrzeb i podniesienia jakości życia mieszkańców. MGOPS realizuje cele związane z pomocą społeczną, obejmujące wsparcie rodzin, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz świadczenie opieki zdrowotnej. Programy obejmują opiekę medyczną, wsparcie dla opiekunów, redukcję uzależnień i przeciwdziałanie przemocy. Akcentuje także edukację oraz zwiększenie skuteczności przestrzegania prawa dotyczącego alkoholu.

ZDROWIE

Opieka zdrowotna w Mieście i Gminie Wyszogród zapewniona jest przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku, który w swojej strukturze organizacyjnej posiada oddział Wyszogrodzie przy ul. Płockiej 29 A, 09-450 Wyszogród oraz niepubliczny zakład opieki zdrowotnej "Centrum medyczne" BMC - Przychodnia lekarska w Wyszogrodzie i Specjalistyczne Centrum Medyczne Wyszogród.

W Specjalistycznym Centrum Medycznym Wyszogród dostępne są następujące poradnie:

- Poradnia kardiologiczna
- Poradnia okulistyczna
- Poradnia ginekologiczno-położnicza
- Poradnia stomatologiczna
- Gabinet internistyczny
- Poradnia neurologiczna
- Gabinet położnej
- Poradnia ortopedyczna
- Poradnia alergologiczna

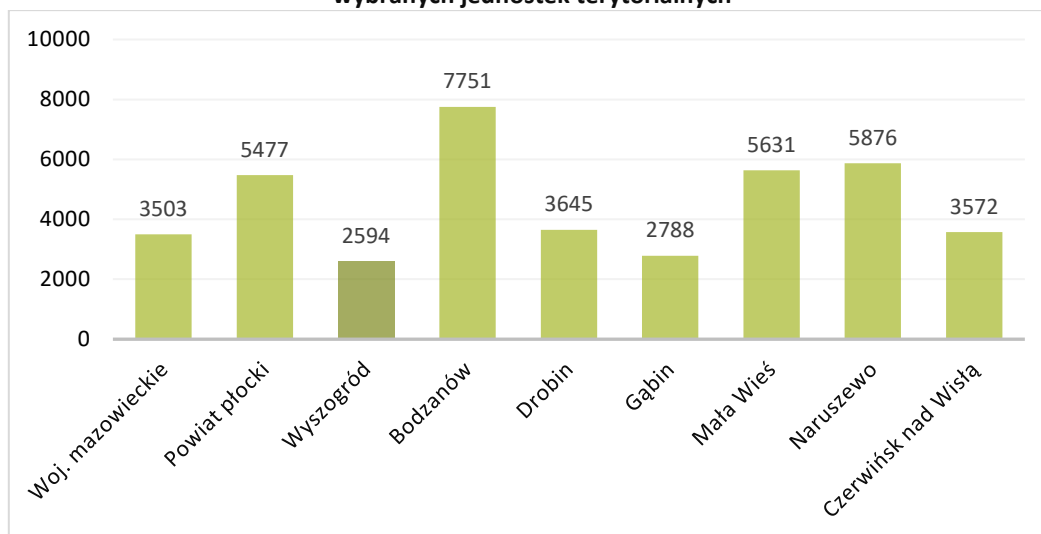
W Mieście i Gminie Wyszogród zapewniona jest podstawowa opieka medyczna. Zgodnie z danymi GUS za 2023 r. wskaźnik liczby przychodni przypadających na 10 tys. mieszkańców w Gminie Wyszogród w 2023 r. wyniósł 8. Wskaźnik dostępności przychodni osiągnął wartość najwyższą wśród analizowanych jednostek terytorialnych. W Gminie Wyszogród udzielono łącznie 36 129 porad lekarskich.

Tabela 24. Liczba przychodni przypadających na 10 tys. mieszkańców w 2023 r. w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

Jednostka terytorialna	Przychodnie na 10 tys. ludności
Woj. mazowieckie	6
Powiat płocki	4
Wyszogród	8
Bodzanów	3
Drobin	5
Gąbin	1
Mała Wieś	1
Naruszewo	3
Czerwińsk nad Wisłą	4
Młodzieszyn	2
Iłów	3
Brochów	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 18. Liczba mieszkańców na 1 aptekę ogólnodostępną w 2023 r. w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

**Brak danych dla gminy Młodzieszyn, Iłów, Brochów
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS*

W Gminie Wyszogród przypada 2 594 mieszkańców na 1 aptekę ogólnodostępną, co wśród analizowanych gmin jest najmniejszą wartością. Najwięcej mieszkańców przypadających na 1 aptekę jest w gminie Bodzanów i wynosi 7 751.

PODSUMOWANIE

Opieka zdrowotna w Mieście i Gminie Wyszogród jest zapewniona przez kilka jednostek, które wzajemnie się uzupełniają, dostarczając specjalistycznych usług mieszkańcom. Wskaźnik liczby przychodzi przypadających na 10 tys. mieszkańców w Gminie Wyszogród w 2023 r. wyniósł 8. W Gminie Wyszogród przypada 2 594 mieszkańców na 1 aptekę ogólnodostępną.

STREFA GOSPODARCZA

W rozdziale przedstawiono analizę danych i wskaźników dotyczących inwestycji oraz potencjału inwestycyjnego gminy. Skoncentrowano się na zagadnieniach związanych z lokalną gospodarką, w tym rolnictwem, oraz rynkiem pracy.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I LOKALNY RYNEK

W sferze gospodarczej Gmina Wyszogród pomimo średniej ilości przedsiębiorstw wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców wynoszącej 83, w okresie 2017 – 2023 odnotowała ponad 24 % wzrost. Obserwacja wzrostu w ilości przedsiębiorców pokrywa się z trendami wzrostowymi w innych analizowanych jednostkach.

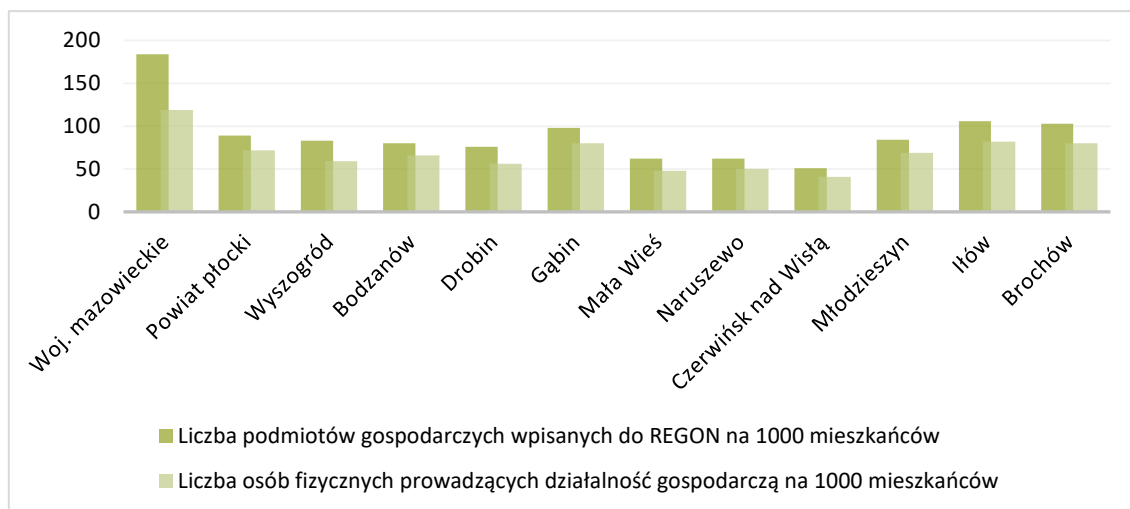
Wykres 19. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 na tle wybranych jednostek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na 1000 mieszkańców Gminy Wyszogród działają tu 83 podmioty gospodarcze, co wskazuje na średnią aktywność społeczności przedsiębiorców. Jednakże, wartość wskaźnika jest podobna do wartości osiąganych w innych gminach regionu oraz w powiecie płockim. Ponadto, 59 osób prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców, co świadczy o rosnącej liczbie osób angażujących się w własne przedsięwzięcia.

Wykres 20. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON na 1000 mieszkańców oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Mimo, że Wyszogród nie osiąga najwyższych wyników w porównaniu do niektórych innych jednostek terytorialnych, takich jak gminy Iłów czy Brochów, warto zauważyć, że gmina osiąga wartość wskaźników niewiele niższą od wartości dla powiatu płockiego. Wysoki udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wśród podmiotów na terenie Gminy Wyszogród sugeruje, że społeczność Wyszogrodu może być skłonna do podejmowania inicjatyw przedsiębiorczych i angażowania się w rozwój lokalnej gospodarki.

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

W Polsce dużą rolę odgrywają mikroprzedsiębiorstwa. Struktura gospodarki sprawia, że ich rola w budowie polskiej gospodarki zawsze była ponadprzeciętna. Poniższa tabela prezentuje strukturę podmiotów gospodarczych według wielkości na 1000 mieszkańców w 2017 i 2023 roku.

Tabela 25. Struktura podmiotów gospodarczych według wielkości (liczba zatrudnionych) na 1000 mieszkańców ogółem w 2017 i 2023 r.

JST / wielkość zatrudnienia os.	0 - 9		10 - 49		50 - 249		250 - 999	
	2017	2023	2017	2023	2017	2023	2017	2023
Woj. mazowieckie	144,3	178,2	4,9	4,3	0,9	0,9	0,2	0,1
Powiat płocki	64,3	86,2	2,7	2,7	0,4	0,4	-	-
Wyszogród	60,1	79,2	2,8	3,3	0,5	0,6	-	-
Bodzanów	58,4	77,5	2,2	2,3	0,2	0,4	-	-
Drobin	53	73,9	2,4	1,6	0,7	0,7	0,1	0,1
Gąbin	77,9	94,8	3,2	2,9	0,4	0,4	-	-
Mała Wieś	48,6	59	2,9	3,0	0,2	0,2	-	-
Naruszewo	43,1	60,2	1,4	1,4	-	-	-	-
Czerwińsk nad Wisłą	39,2	48,3	2,1	2,5	0,3	0,3	-	-
Młodzieszyn	64,5	81,2	2,7	2,5	0,2	0,2	-	-
Itów	79,4	101,6	4,9	4,4	-	-	-	-
Brochów	86,0	101,2	3,0	2,3	0,2	0	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

SEKTORY GOSPODARKI I SEKCJE PKD

Struktura sektorowa lokalnej gospodarki w **Gminie Wyszogród** wygląda następująco:

- o udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 72,85%,
- o przemysł i budownictwo 23,43%,
- o rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 3,71%.

Struktura ta jest podobna do struktur obserwowanych w pozostałych analizowanych gminach. Jednak w porównaniu do generalnej struktury województwa mazowieckiego, gdzie działalność pozostała, w tym usługowa stanowi 81,6 %, przemysł i budownictwo 17,49 %, a rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo mniej niż 1 %, można zauważyć pewne różnice. Lokalną charakterystyką jest silna przedsiębiorczość z zakresu pozostałej działalności w tym usług i handlu ok. 73%.

Poniżej wskazano charakterystykę dla pozostałych analizowanych jednostek:

Powiat płocki

- o udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 68,49%
- o przemysł i budownictwo 27,61%
- o rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 3,89%

Gmina Bodzanów

- o udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 65,92%
- o przemysł i budownictwo 29,74%
- o rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 4,34%

Gmina Drobin

- udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 50,50%
- przemysł i budownictwo 35,00%
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 4,49%

Gmina Gąbin

- udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 71,82%
- przemysł i budownictwo 25,43%
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 2,74%

Gmina Mała Wieś

- udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 62,57%
- przemysł i budownictwo 30,29%
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 7,14%

Gmina Naruszewo

- udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 63,26%
- przemysł i budownictwo 34,25%
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 2,49%

Gmina Czerwińsk nad Wisłą

- udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 70,68%
- przemysł i budownictwo 23,56%
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 5,75%

Gmina Młodzieszyn

- udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 71,86%
- przemysł i budownictwo 25,59%
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 2,56%

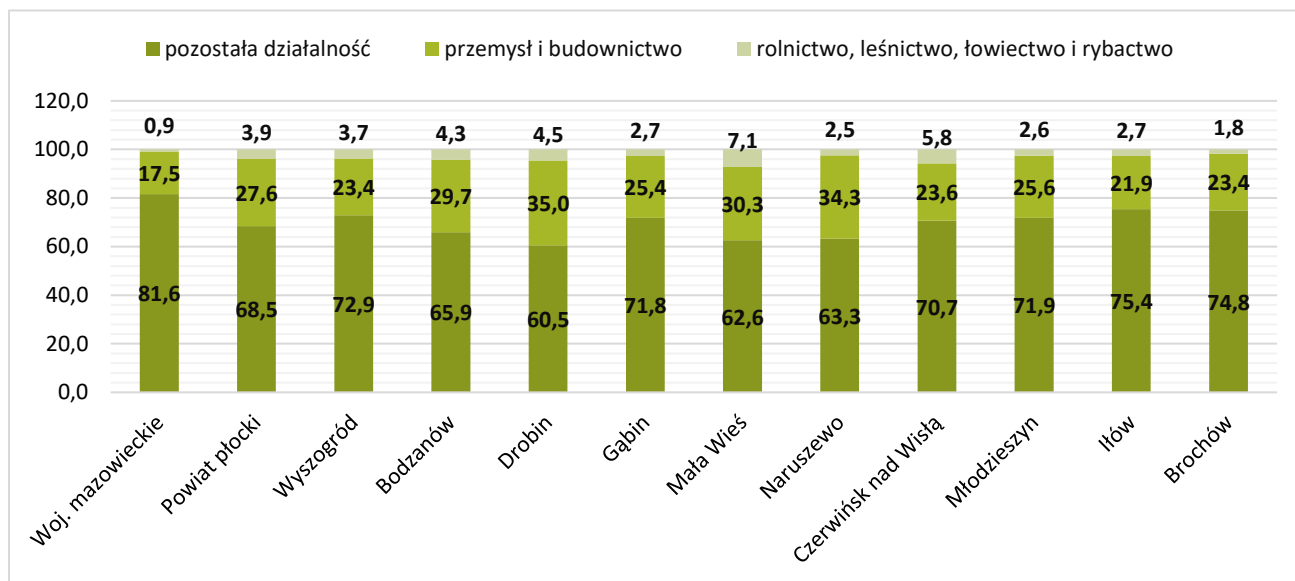
Gmina Iłów

- udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 75,36%
- przemysł i budownictwo 21,90%
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 2,74%

Gmina Brochów

- udział działalności pozostałej, w tym głównie usługowej w lokalnym rynku wynosi 74,84%
- przemysł i budownictwo 23,41%
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 1,75%

Wykres 21. Udział przedsiębiorstw wg sektorów gospodarki w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, że siłę napędową lokalnej gospodarki stanowią, o czym wspomniano wyżej, podmioty z sektora budownictwa i przemysłu oraz pozostałej działalności.

W Gminie Wyszogród, podobnie jak w pozostałych analizowanych jednostkach terytorialnych, zaobserwowano trend zwiększającej się liczby firm w ostatnich latach. Pomimo trudnej sytuacji gospodarczej i rosnącymi kosztami utrzymania firm po roku 2020 (epidemia SARS-CoV-2, wojna w Ukrainie, wysoki poziom inflacji), Gmina Wyszogród odnotowała wzrost liczby przedsiębiorstw. To pozytywne zjawisko, sugerujące pewne stabilizowanie się lokalnej przedsiębiorczości w analizowanym okresie.

Potwierdzeniem powyższego trendu są dane, które wynikają z analizy dochodów rocznych gminy, pochodzących z podatków. W latach 2017-2022 dochody podatkowe wynosiły (źródło: BDL GUS):

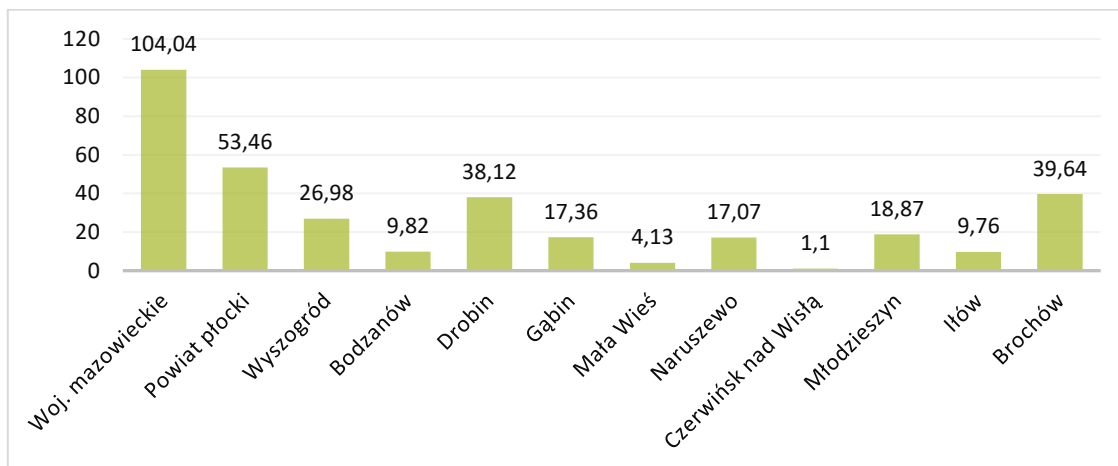
- w roku 2017: 3 256 020,06 PLN
- w roku 2018: 3 034 949,46 PLN
- w roku 2019: 3 076 294,98 PLN
- w roku 2020: 3 221 625,88 PLN
- w roku 2021: 3 398 339,42 PLN
- w roku 2022: 3 399 708,94 PLN
- w roku 2023: 3 462 925,09 PLN

Dostrzegalny powyżej jest wzrost dochodów, ze spadkiem w latach 2022-2023. Przyglądając się dynamicznemu wzrostowi tych wpływów do lokalnego budżetu należy pamiętać, że ich wzrost związany był również z szybko rosnącym poziomem cen (wysoka inflacja po 2021 roku) oraz powiązanym z tym dynamicznym wzrostem wynagrodzeń, w tym wzrostem płacy minimalnej. Niemniej jednak, przywrócenie dynamiki lokalnej gospodarki jest na tym tle widoczne.

Lokalna przedsiębiorczość ma niemały wpływ na kondycję budżetu lokalnego samorządu, który składa się m.in. z wpływów z podatków dochodowych od osób prawnych (CIT). Analiza danych przedstawionych na poniższym wykresie wskazuje, że poziom dochodów z działalności osób prawnych na terenie poszczególnych jednostek

świadczy o udziale osób prawnych w całości lokalnej gospodarki. Gmina Wyszogród, w której, jak wspomniano wyżej lokalna gospodarka opiera się na drobnej przedsiębiorczości w sektorach usługowych, budownictwie, handlu, posiada ten wskaźnik na przeciętnym poziomie. Wpływów nie podnosi niewielka liczba znaczących zakładów przemysłowych.

Wykres 22. Wpływy do budżetu gminy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) na 1 mieszkańca w 2023 r. w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych

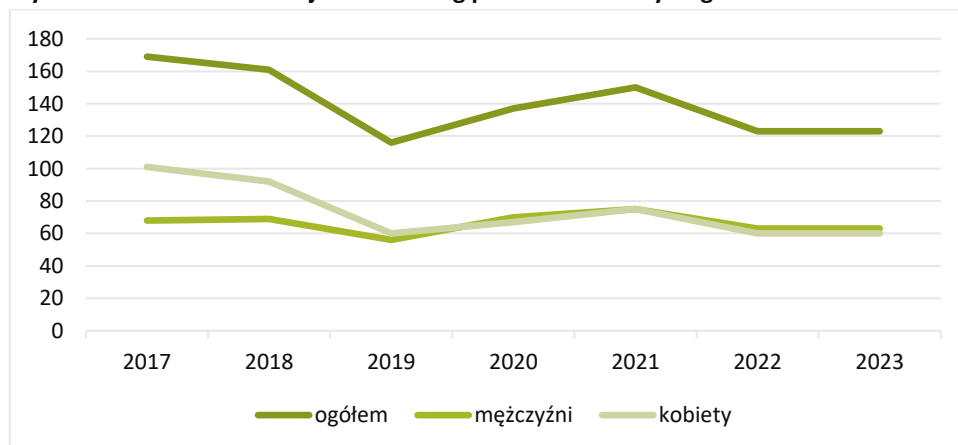
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wpływy do budżetu gminy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) na 1 mieszkańca w 2023 r. w Gminie Wyszogród wyniosły 26,98 zł. Wśród analizowanych jednostek obserwowane są duże dysproporcje w powyższym wskaźniku, co może wynikać z różnic w strukturze gospodarczej czy też aktywności przedsiębiorstw.

RYNEK PRACY

W okresie 2017 – 2023 liczba bezrobotnych w gminie spadła o 46 osób. Zgodnie z danymi BDL GUS liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn niewiele się różni. W okresie pandemii COVID-19 obserwowany był wzrost bezrobocia w gminie, jednakże po roku 2021 widoczna jest stabilizacja tego wskaźnika.

Wykres 23. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku wynika, że wśród bezrobotnych największą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne – 60,97%. Należy zaznaczyć, że rok 2021 był momentem, w którym liczba bezrobotnych

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

ponownie wzrosła. W stosunku do 2019 roku w 2020 roku odnotowano wzrost o 13 osób bezrobotnych. Biorąc pod uwagę trudną sytuację przedsiębiorców w roku 2020 wywołaną skutkami czasowego zamykania wybranych sektorów gospodarki z przyczyn epidemicznych można stwierdzić, że Miasto i Gmina Wyszogród nie odnotowała drastycznego wzrostu ilości osób bezrobotnych.

Tabela 26. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wybrane kategorie w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród

rok	liczba bezrobotnych						
	ogółem	z prawem do zasiłku	do 30 roku życia	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	niepełnosprawni
2017	169	40	52	27	49	89	3
2018	161	26	49	26	39	89	4
2019	116	14	34	12	32	80	3
2020	137	33	37	14	40	76	5
2021	150	20	38	11	41	91	4
2022	123	20	30	9	36	76	3
2023	123	17	21	12	39	75	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Płocku

Tabela 27. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wybrane kategorie w Gminie Wyszogród (stan na 31.12.2023 r.)

Sołectwa/Obszary	liczba bezrobotnych						
	ogółem	z prawem do zasiłku	do 30 roku życia	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	niepełnosprawni
Bolino	3	0	0	0	2	1	0
Chmielewo	1	0	0	0	0	1	0
Ciuckowo	4	0	1	1	1	2	0
Drwały	6	1	1	1	2	4	0
Grodkowo	12	0	1	0	4	8	0
Grodkówko	1	0	0	0	0	0	0
Kobylniki	9	2	1	1	2	3	0
Marcjanka	0	0	0	0	0	0	0
Pozarzyn	2	0	0	0	0	1	1
Pruszczyn	2	0	0	0	0	2	0
Rakowo	7	0	1	1	3	6	0
Rębowo	9	1	4	3	0	7	0
Rostkowice	3	0	0	0	1	3	0
Słomin	7	0	0	0	3	6	0
Starzyno	1	0	0	0	1	1	0
Wiązówka	0	0	0	0	0	0	0
Wilczkowo	0	0	0	0	0	0	0
Obszar wiejski ogółem	67	4	9	7	19	45	1
Miasto Wyszogród	56	13	12	5	20	30	0
Gmina ogółem	123	17	21	12	39	75	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Płocku

Poniżej przedstawiono zestawienie tabelaryczne bezrobocia wraz z posiadanym wykształceniem wśród mieszkańców Gminy i Miasta Wyszogród.

Tabela 28. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na posiadane wykształcenie w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród

rok	liczba ogółem	Wykształcenie osób bezrobotnych				
		gimnazjalne, podstawowe i poniżej	zasadnicze zawodowe	średnie	policealne i śr. zawodowe/branżowe	wyższe
2017	169	59	34	30	32	14
2018	161	60	28	24	34	15
2019	116	18	24	20	25	7
2020	137	54	27	18	27	11
2021	150	55	31	23	28	13
2022	123	43	30	15	23	12
2023	123	43	27	10	33	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Płocku

W Gminie Wyszogród zauważyć można, że najwięcej bezrobotnych posiada wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i poniżej. W 2023 roku osoby te stanowiły 35%. Najmniej bezrobotnych znajdujemy wśród grupy osób z wyższym wykształceniem.

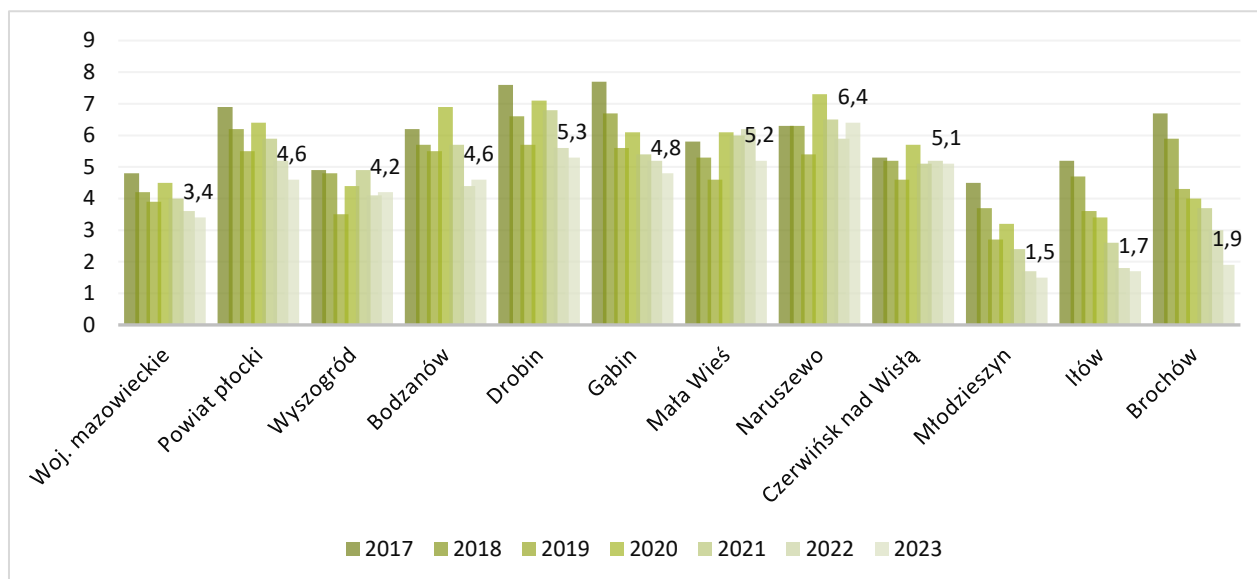
Tabela 29. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na posiadane wykształcenie (stan na 31.12.2023 r.)

Sołectwa/Obszary	liczba ogółem	Wykształcenie osób bezrobotnych				
		gimnazjalne, podstawowe i poniżej	zasadnicze zawodowe	średnie	policealne i średnie zawodowe	wyższe
Bolino	3	1	1	0	1	0
Chmielewo	1	0	0	0	0	1
Ciućkowo	4	1	1	0	2	0
Drwały	6	0	4	0	1	1
Grodkowo	12	9	2	0	1	0
Grodkówko	1	0	1	0	0	0
Kobylniki	9	5	1	0	3	0
Marcjanka	0	0	0	0	0	0
Pozarzyn	2	1	1	0	0	0
Pruszczyn	2	0	0	1	0	1
Rakowo	7	3	2	0	1	1
Rębowo	9	1	1	2	4	1
Rostkowie	3	1	2	0	0	0
Słomin	7	3	3	0	1	0
Starzyno	1	1	0	0	0	0
Wiązówka	0	0	0	0	0	0
Wilczkowo	0	0	0	0	0	0
Obszar wiejski ogółem	67	26	19	3	14	5
Miasto Wyszogród	56	17	8	7	19	5
Gmina ogółem	123	43	27	10	33	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Płocku

Poniżej przedstawiono, jaki jest udział liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Wyszogród. Dla porównania, liczby zestawiono z danymi dla pozostałych wybranych jednostek terytorialnych.

Wykres 24. Wskaźnik bezrobocia - udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Wyszogród oraz porównywanych jednostkach w latach 2017-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2023 roku wskaźnik ten dla Gminy Wyszogród (4,2) był poniżej średniej w powiecie płockim (4,6). Wartości dla Gminy Wyszogród są zbliżone do wartości osiągniętych w gminie Bodzanów. W okresie 2017-2023 wskaźnik ten wykazywał zmienność, oscylując między 3,5% a 4,9%. Najwyższy poziom odnotowano w 2017 r. oraz w okresie po pandemii COVID-19, jednak po ustabilizowaniu rynku pracy zaobserwowano tendencję spadkową - z 4,9% w 2021 roku do 4,2 % w 2023 roku. Wśród porównywanych jednostek terytorialnych, najwyższy udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w gminie Naruszewo.

ROLNICTWO

W województwie mazowieckim grunty orne zajmują około 68,48 % powierzchni. Dla wielu gmin rolnictwo stanowi jedną z głównych osi rozwoju i wzrostu gospodarczego, m.in. dla Gminy Wyszogród. W gminie z użytków rolnych, grunty orne zajmują powierzchnię 7 214 ha. W ogólnej powierzchni gminy znajdują się również lasy 975 ha. Przeważają gleby III i IV klasy, które stanowią łącznie 73% gleb. Średni wskaźnik bonitacji wynosi 0,99%. Wsie położone na kompleksach dobrych gleb wyznaczone zostały jako obszary intensywnej produkcji rolnej i zabudowy zagrodowej i są nimi głównie Rębowo, Słomin, Rostkowice, Grodkówko - Wychylówka i Pruszczyń. Ponadto korzystne warunki środowiskowe w zakresie czystości gleb na terenie Gminy Wyszogród sprzyjają ekologizacji rolnictwa i rozwojowi rolnictwa integrowanego.

Największą grupę stanowią gospodarstwa od 1 do 10 ha. tj. 600 gospodarstw, od 10 do 20 ha – 160 gospodarstw, od 20 ha do 30 ha – 25 gospodarstw, 30 ha i więcej to 35 gospodarstw. Zachodzące zmiany struktury gospodarstw są istotnie zauważalne i postępują w kierunku prawidłowego ich funkcjonowania. W sektorze zasiewów dominują; zboża, kukurydza na paszę, truskawki, warzywa, kalafior, brokuł, pomidory, ogórki, buraki cukrowe i ziemniaki. W Gminie Wyszogród znajduje się około 820 gospodarstw indywidualnych.

PODSUMOWANIE

Gospodarka Gminy Wyszogród charakteryzuje się wysokim udziałem podmiotów z sektora usługowego i dobrze rozwiniętym sektorem małego i średniego biznesu. Świadczy to o dobrym poziomie przedsiębiorczości mieszkańców. W strukturze gospodarczej dominują usługi, handel, przemysł i budownictwo. Zauważalne jest z pewnością rzadkie występowanie dużych zakładów przemysłowych, które mogłyby zauważalnie zwiększyć wpływy do lokalnego budżetu oraz oferować liczne miejsca pracy. Sprzyjać temu może organizowanie stref przemysłowo-inwestycyjnych.

Na terenie gminy funkcjonują liczne gospodarstwa rolne, w większości o powierzchni od 1 do 10 ha. Bezrobocie jest stosunkowo niskie. Wszystko to świadczy o dużym potencjale rozwojowym gminy zarówno w sferze gospodarczej, jak i rolniczej.

STREFA PRZESTRZENNA

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GEOGRAFICZNO-ŚRODOWISKOWA GMINY

Na terenie Gminy Wyszogród znajduje się wiele obszarów cennych przyrodniczo, objętych ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody:

Obszary Natura 2000:

Dolina Środkowej Wisły (PLB140004) - obszar Specjalnej Ochrony NATURA 2000 ustanowiony zgodnie z Dyrektywą Ptasią Rady Europy (79/409/EWG), o powierzchni 30 777,88 ha. Obszar objęty tą formą ochrony obejmuje zbiorowiska roślinności w nurcie rzeki wraz z cenną awifauną i oddzielony jest od analizowanych terenów wałem przeciwpowodziowym. Ostoja Dolina Środkowej Wisły obejmuje odcinek rzeki pomiędzy Dęblinem a Płockiem. Wisła zachowała tu wyjątkowo naturalny charakter rzeki roztokowej. Na odcinku tym Wisła tworzy liczne wyspy, starorzecza i boczne kanały. Występują tu zarówno wyspy w formie piaszczystych łach, po dobrze uformowane wyspy porośnięte roślinnością zielną. Roślinność reprezentowana przez zbiorowiska terofitów porastające piaszczyste nanosy i szuwarów odznacza się małym bogactwem florystycznym. Kępy w nurcie rzeki i brzegi porastają zarośla topolowo-wierzbowe będące stadiami sukcesji naturalnej lub wtórnej, są to siedliska podlegające ochronie. Wielkie piaszczyste łachy są siedliskiem wielu gatunków mew, rybitw i sieweczek. Największe z wysp są pokryte zaroślami wierzbowymi i topolowymi. Brzegi rzeki wraz z terasą zalewową porastają zarośla wikliny oraz łąki i pastwiska. Na niektórych odcinakach pozostały tu również fragmenty dawnych lasów łęgowych złożonych z topól i wierzb. Głównym celem powołania ostoi jest występująca tu cenna z europejskiego punktu widzenia awifauna. W Dolinie Środkowej Wisły gniazduje około 50 gatunków ptaków wodno-błotnych. Występuje tu również 9 gatunków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt m.in. ostrygojad, podgorzałka i podróżniczek.

Kampinoska Dolina Wisły (PLH 140029)- specjalny Obszar Ochrony Natura2000 o powierzchni 20 659,11 ha. Obszar obejmuje fragment naturalnej doliny dużej rzeki nizinnej o charakterze roztokowym wraz z charakterystycznym strefowym układem zbiorowisk roślinnych reprezentujących pełne spektrum wilgotnościowe i siedliskowe w obrębie obu tarasów. Jednocześnie obszar jest fragmentem jednego z najważniejszych europejskich korytarzy ekologicznych. Roślinność naturalna jest odbiciem cech siedliska oraz klimatu i ma piętno kontynentalne. Szata roślinna odznacza się pewnym stopniem antropogenicznego przekształcenia, reprezentują ją rośliny uprawne: zboża, okopowe, warzywa, zbiorowiska segetalne (chwasty) oraz zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i przydrożne, zieleń ogrodów przydomowych, parku (sztuczne kombinacje drzew), roślinność łąkowa związana z dolinami cieków i starorzeczami. Kompleksy lasów wzdłuż Wisły powyżej Borowiczek buduje bór sosnowy i mieszany. Miejscami występuje łęg olszowo-jesionowy z olszą czarną,

klonem i brzością. W bezpośrednim sąsiedztwie koryta Wisły występują siedliska łęgów wierzbowo-topolowych oraz wiązowo-jesionowych, a także zakrzaczenia w postaci przerośniętej, nieeksploatowanej od lat wikliny. Taras nadzalewowy tworzą siedliska borów mieszanych oraz grądu a w zagłębieniach terenowych występują okresowo podtopione płaty siedlisk łęgowych.

Obszary Chronionego Krajobrazu:

Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu związany z doliną rzeki Wisły. Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Mazowieckiego z dnia 27 lipca 2006 r. obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu, o całkowitej powierzchni 44504 ha, położony jest na terenie powiatu płońskiego w gminie Czerwińsk, powiatu plockiego w gminach: Wyszogród, Mała Wieś, Bodzanów, Słupno, Radzanowo, Stara Biała, Brudzeń Duży, miasto Płock, Słubice i powiatu sochaczewskiego w gminie Iłów.

Rezerwat przyrody:

Rezerwat Kępa Antonińska – Powołany Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 2 listopada 1994 r. (M.P. z 1994 r. Nr 58, poz. 496, rej. woj. nr 134). Zajmuje powierzchnię 475 ha. Jest to rezerwat faunistyczny, utworzony w celu zachowania ostoi łęgowych rzadkich i ginących ptaków, m.in. sieweczki rzecznej, rybitwy i mew.

Rezerwat Kępa Rakowska – Został powołany Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 2 listopada 1994 (M.P. z 1994 r. Nr 58, poz. 496), rej. woj. nr 135). Zajmuje powierzchnię 120 ha. Jest to rezerwat faunistyczny stanowiący ostoję łęgowe rzadkich i ginących ptaków, m.in. sieweczki rzecznej, rybitwy i mew.

Użytki ekologiczne nr 644, 645, 646 i 648 obejmujące tereny zabagnione na siedlisku BMb oraz zabagnione wyrobisko po torfie.

Pomniki przyrody występujące na terenie Gminy i Miasta Wyszogród to:

- w Mieście Wyszogród: kasztanowiec biały – 2 szt., wiąz szypułkowy – 1 szt.; jesion wyniosły – 1 szt.
- na wiejskich obszarach gminy: dąb szypułkowy w sołectwach: Wiązówka – 4 szt., Ciuńkowo – 1 szt., Rębowo – 1 szt. oraz Wilczkowo – 1 szt.

Część wskazanych pomników przyrody znajduje się w złym stanie, wynikającym z oddziaływania warunków atmosferycznych. Obecnie znacznie uszkodzone są dęby w Rębowie i Wiązówce oraz kasztanowiec w Wyszogrodzie.

POWIETRZE

Województwo mazowieckie dzieli się na cztery strefy pod względem oceny jakości powietrza: aglomerację warszawską, miasto Płock, miasto Radom, strefę mazowiecką. Gmina Wyszogród należy do obszaru strefy mazowieckiej. Poniżej zaprezentowano klasyfikację strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń.

Tabela 30. Klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

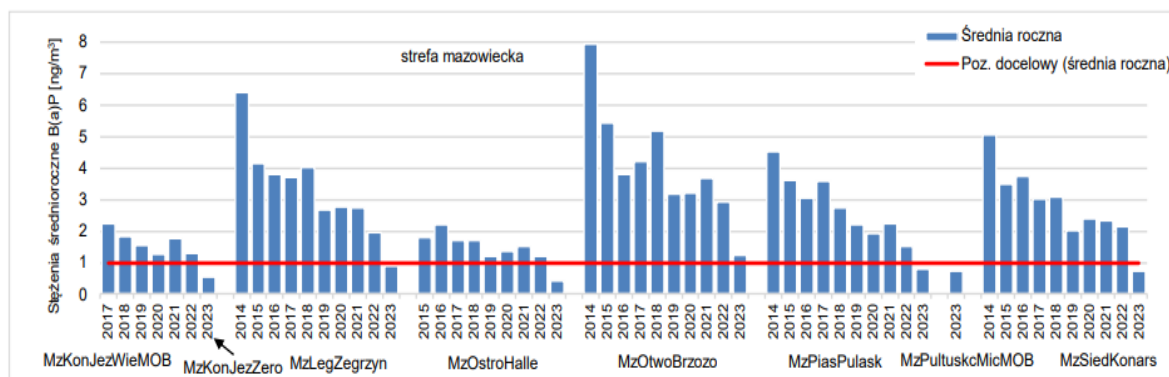
Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C6H6	CO	O ₃	PM10	Pb (PM10)	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	BaP (PM10)	PM2.5
PL1404	strefa mazowiecka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023.

Dla zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, oraz benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyłe zawieszonym PM10 odpowiednio poziomy dopuszczalne lub docelowe na terenie strefy województwa mazowieckiego zostały dotrzymane. Rok 2023 był pierwszym rokiem, w którym dotrzymany został poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 dla wszystkich stref województwa mazowieckiego. Oznacza to poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w roku 2023 w porównaniu do roku 2022 i 2021 oraz wcześniejszych lat. Na wszystkich stacji pomiarowych w strefie mazowieckiej obserwowany jest spadek stężenia średniorocznego B(a)P.

Poprawa jakości powietrza w roku 2023 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza wynikających m.in. z realizacji programu ochrony powietrza (POP) dla województwa mazowieckiego i uchwały antysmogowej oraz bardzo korzystnych warunków meteorologicznych. Cieplesze, w porównaniu do wielolecia, miesiące zimowe skutkowały mniejszymi emisjami zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza z indywidualnych źródeł grzewczych. Jednocześnie, wystąpienie w miesiącach zimowych (styczeń-luty oraz grudzień) opadów przewyższających normy wieloletnie oraz częstsze występowanie okresów wietrznych, skutkowało niższymi niż w latach wcześniejszych stężeniami zanieczyszczeń.

Wykres 25. Przebieg wartości średnich rocznych stężeń B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 na stanowiskach pomiarowych w województwie mazowieckim, na tle poziomu docelowego w latach 2014 – 2023

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza w województwie mazowieckim są realizowane w oparciu o programy ochrony powietrza. Obecnie na terenie województwa m.in. obowiązuje:

- uchwała nr 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 30 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu,
- uchwała nr 134/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 11 lipca 2023 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny

dwutlenku siarki w powietrzu. Programy te są dokumentami, które wskazują istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określają działania, których wdrożenie ma na celu poprawę jakości powietrza.

Jednym z priorytetowych celów Program ochrony powietrza jest ograniczenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, usługowych, handlowych i użyteczności publicznej. Działania te są prowadzone poprzez likwidację indywidualnych systemów grzewczych i podłączenie do sieci cieplnej oraz wymianę kotłów na niskoemisyjne.

PODSUMOWANIE

W Gminie Wyszogród istnieje wiele obszarów przyrodniczo cennych, takich jak Obszary Natura 2000, Obszary Chronionego Krajobrazu, Rezerwat przyrody Kępa Antonińska i Rezerwat przyrody Kępa Rakowska, użytki ekologiczne i pomniki przyrody. Te obszary są chronione ze względu na ich walory krajobrazowe, różnorodność biologiczną i obecność rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Jeśli chodzi o aspekt czystości powietrza w strefie mazowieckiej, w tym w Gminie Wyszogród nie odnotowano w 2023 r. przekroczenia poziomów zanieczyszczeń, szczególnie związanych z pyłami zawieszonymi PM10. Poprawa jakości powietrza w roku 2023 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza wynikających m.in. z realizacji programu ochrony powietrza (POP) i uchwały antysmogowej. Niemniej jednak dalsza poprawa jakości powietrza jest istotnym wyzwaniem dla regionu i wymaga podejmowania dalszych konsekwentnych działań w celu ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców.

MIESZKALNICTWO I INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Rozwój infrastruktury i inwestycje w mieszkalnictwo usprawniają funkcjonowanie gminy, tworząc atrakcyjne warunki do życia i biznesu. Nowoczesna infrastruktura, dostęp do usług i rozbudowa mieszkań przyciągają nowych mieszkańców, wspierają lokalną gospodarkę i tworzą miejsca pracy. Skuteczne dbanie o infrastrukturę przynosi konkurencyjną przewagę i sprzyja dalszemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu gminy.

ZASOBY MIESZKANIOWE

W ciągu ostatnich 5 lat warunki mieszkaniowe w Gminie Wyszogród się poprawiły. Wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców wzrósł o ok. 9 %. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań również zwiększyła się do 80,3 m². Przeliczając to na powierzchnię przypisaną na jedną osobę, wynosi to średnio 29,06 m². Te dane świadczą o rozwijającym się rynku mieszkaniowym i większej dostępności przestrzeni mieszkaniowej dla mieszkańców

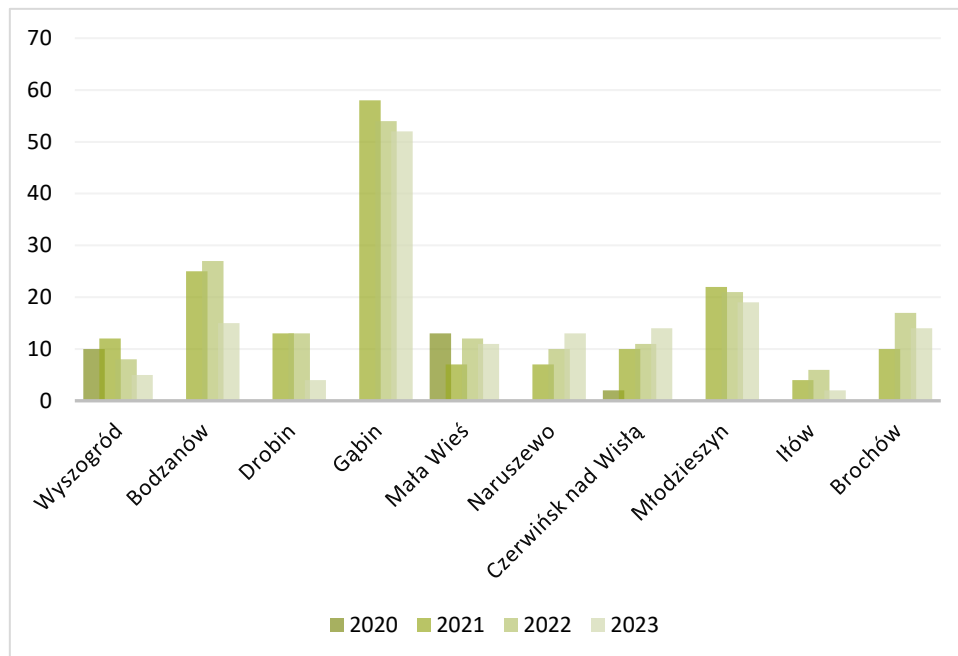
Tabela 31. Wskaźniki warunków zamieszkania w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023

Wskaźnik	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
mieszkania na 1000 mieszkańców	336,4	339,8	342,8	353,8	358,8	363,7	368,4
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	79,3	79,4	79,5	79,7	79,8	80,0	80,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	26,7	27,0	27,3	28,2	28,6	29,1	29,6
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,97	2,94	2,92	2,83	2,79	2,75	2,71
przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,75	0,74	0,74	0,71	0,70	0,69	0,68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poniżej przedstawiono wykresu prezentujący liczbę oddanych nowych budynków mieszkalnych do użytkowania w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych.

**Wykres 26. Budynki mieszkalne oddane do użytkowania w Gminie Wyszogród (2020-2023)
na tle wybranych jednostek terytorialnych**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Największą ilość oddanych budynków mieszkalnych odnotowano w gminie Gąbin. Gmina Wyszogród nie wyróżnia się wśród analizowanych jednostek ilością oddanych budynków mieszkalnych do użytkowania. Wskaźnik mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności dla Gminy Wyszogród w 2023 r. wyniósł 1,3, a wskaźnik mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw w 2023 r. wyniósł 368 mieszkań.

Tabela 32. Wskaźniki budownictwa mieszkaniowego w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023

Wskaźnik	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	0,4	1,2	2,0	1,9	2,3	1,5	1,3
mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw	80	226	407	769	522	400	368
powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności [m²]	45,2	134,3	233,1	219,4	269,4	197,4	215,5
nowe budynki mieszkalne na 1000 ludności	0,4	1,1	2,0	1,9	2,3	1,5	1,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Gmina Wyszogród w ostatnich 3 latach wykazuje tendencję spadkową w ilości oddanych do użytkowania mieszkań. Wskaźnik mieszkań oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2021 r. osiągnął najwyższą wartość w analizowanym okresie 2,3. W 2023 wskaźnik osiągnął wartość 1,3.

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

INFRASTRUKTURA TECHNICZNO-SANITARNA

Poniższa analiza dotyczy infrastruktury techniczno-sanitarnej w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023. Skoncentrowano się na długości sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, awariach oraz korzystaniu z tych usług przez mieszkańców.

Tabela 33. Infrastruktura ściekowa Gminy Wyszogród w latach 2017 - 2023

Wskaźnik	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Budynki mieszkalne podłączone do kanalizacji - w % ogółu budynków mieszkalnych	31,5	31,5	31,5	31,8	31,8	31,8	b.d.
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	511	523	525	527	530	531	533
awarie sieci kanalizacyjnej	33	57	65	50	17	15	18
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (dam ³)	141,0	127,0	161,0	160,5	180,5	159,0	167,1
ścieki oczyszczane odprowadzone (dam ³)	141,0	128,0	176,0	158,0	176,0	162,0	160,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	2729	2719	2704	2577	2559	2531	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tabela 34. Infrastruktura wodociągowa Gminy Wyszogród w latach 2017 - 2023

Wskaźnik	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Budynki mieszkalne podłączone do wodociągu - w % ogółu budynków mieszkalnych	99,4	99,4	99,4	99,4	99,4	99,4	b.d.
długość czynnej sieci rozdzielczej (km)	141,7	141,7	141,7	141,7	141,7	141,7	141,7
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	1 444	1 458	1 465	1 465	1 475	1 494	1 507
awarie sieci wodociągowej	46	68	46	48	32	20	25
woda dostarczona gospodarstwom domowym	170,0	183,0	181,0	175,0	177,0	174,0	175,0
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca (m ³)	30,2	32,6	32,4	32,6	33,3	33,0	33,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	5 217	5 184	5 156	4 947	4 897	4 853	b.d.

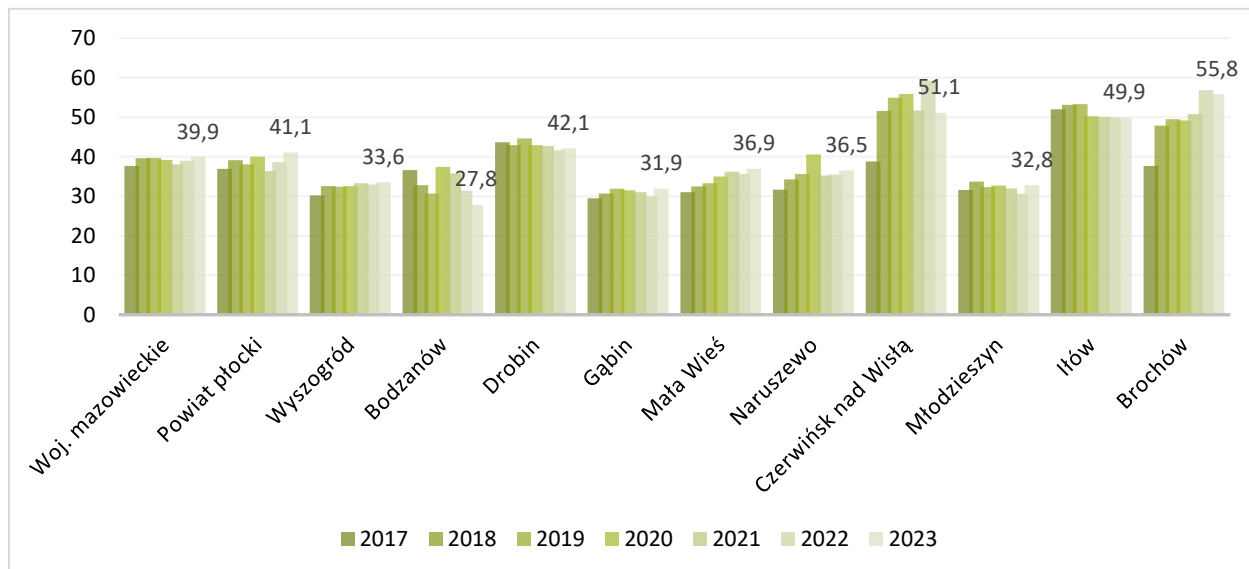
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Z sieci wodociągowej na koniec 2022 roku korzystało 4 853 mieszkańców gminy. Stanowiło to ok. 92,5% mieszkańców gminy. Natomiast z sieci kanalizacyjnej korzystało około 2 531 mieszkańców, co stanowiło 48,3% ogółu mieszkańców. Według stanu na koniec 2023 roku, infrastruktura wodno-kanalizacyjna w Gminie Wyszogród składała się z 16,6 km sieci kanalizacyjnej i 141,7 km sieci wodociągowej.

W 2023 r. zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród wynosiło 33,6 m³ i było wyższe od zużycia wody w 2017 r. o 3,4 m³. Zużycie wody w Gminie Wyszogród było niższe

od średniego zużycia wody w powiecie plockim i województwie mazowieckim, co może wskazywać na świadomość mieszkańców z zakresu konieczności oszczędzania wody, wykorzystywania deszczówki itp.

Wykres 27. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA

W 2023 r. największy zasięg stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej o przepustowości co najmniej 30 Mb/s widoczny był w województwach: śląskim (97%) i małopolskim (94%), a najniższy w warmińsko-mazurskim (83%) i lubuskim (84%). Odsetek gospodarstw domowych województwie mazowieckim w zasięgu Internetu stacjonarnego o przepustowości co najmniej 30 Mb/s wyniósł 91%. Dla sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s najwyższa dostępność Internetu dla gospodarstw domowych widoczna była w województwach: śląskim (95%) i małopolskim (91%), a najniższa w lubuskim (72%), warmińsko-mazurskim (75%) i pomorskim (77%). Odsetek gospodarstw domowych w województwie mazowieckim w zasięgu Internetu stacjonarnego o przepustowości co najmniej 100 Mb/s wyniósł 88 %. Najbardziej popularnymi usługami w Polsce w 2023 r. były usługi o przepustowości co najmniej 300 Mb/s. Odsetek gospodarstw domowych w województwie mazowieckim w zasięgu Internetu stacjonarnego o przepustowości co najmniej 300 Mb/s wyniósł 86 %.

Gmina Wyszogród podobnie jak województwo mazowieckie znajduje się w obszarze o średniej dostępności szybkiego Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s i 100 Mb/s.

GOSPODARKA ODPADAMI

Odpady komunalne na terenie Gminy i Miasta Wyszogród powstają głównie na nieruchomościach zamieszkałych oraz na nieruchomościach wykorzystywanych w celach rekreacyjno-wypoczynkowych lub domkach letniskowych, obiektach użyteczności publicznej (ośrodek zdrowia, szkoły, przedszkola, żłobek, poczta, MGOPS, biblioteka, urząd gminy, strażnice itp.) oraz infrastruktury (handel, usługi). Są to także odpady z terenów otwartych, takie jak: odpady z koszy ulicznych czy zmiotki. Właściciele nieruchomości oraz osoby będące wytwórcami odpadów komunalnych zobowiązani są do selektywnego zbierania i przekazywania przedsiębiorcy uprawnionemu do odbioru odpadów komunalnych, na zasadach określonych w Regulaminie utrzymania

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

czystości i porządku na terenie Gminy i Miasta Wyszogród. Regulamin nałożył obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości:

- 1) odpadów pozostałych z sortowania (odpady zmieszane),
- 2) papieru i tektury,
- 3) tworzyw sztucznych,
- 4) metali,
- 5) opakowań wielomateriałowych
- 6) szkła,
- 7) odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów, z wyłączeniem odpadów pochodzenia zwierzęcego i tłuszczu,
- 8) mebli i innych odpadów wielkogabarytowych,
- 9) przeterminowanych leków i chemikaliów,
- 10) odpadów nie kwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- 11) zużytych baterii i akumulatorów,
- 12) zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- 13) zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- 14) odpadów budowlano-remontowych i rozbiórkowych, stanowiących odpady komunalne,
- 15) zużytych opon,
- 16) odzieży i tekstyliów,
- 17) odpadów niebezpiecznych, stanowiących odpady komunalne.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie gminy. W 2023 roku na terenie Gminy i Miasta Wyszogród usługę odbioru odpadów z terenu nieruchomości zamieszkałych oraz ich zagospodarowanie wykonywana była przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Wyszogrodzie. Dodatkowo, mieszkańcy Gminy i Miasta Wyszogród mogą korzystać z gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Tabela 35. Odpady zebrane w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 (w tonach)

Pochodzenie odpadów	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	1 153,28	1 179,45	1 120,50	1 220,22	1 227,04	1 261,89	1 365,50
z gospodarstw domowych	978,18	1 104,67	1 032,66	1 144,86	1 152,96	1 185,07	1 289,24
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	175,10	74,78	87,84	75,36	74,08	76,82	76,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na przestrzeni lat produkcja odpadów w gospodarstwach domowych wzrosła. W 2023 r. zebrano o 311,06 ton więcej odpadów niż w 2017 r. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2023 r. stanowiły 28,4 %. Ilość zebranych selektywnie odpadów z roku na rok rośnie, w stosunku do roku 2017 r. obserwowany jest

ponad 10% wzrost. Największą ilość odpadów wysegregowanych w 2023 r. stanowiły odpady ulegające biodegradacji oraz zmieszane odpady opakowaniowe.

Tabela 36. Ilość odebranych odpadów komunalnych na terenie Gminy i Miasta Wyszogród w 2023 roku

Wyszczególnienie	2023
Zmieszane odpady opakowaniowe	113,7600
Opakowania ze szkła	81,5600
Zużyte opony	3,8200
Papier i tektura	24,7400
Odpady ulegające biodegradacji	125,5570
Nieselegrowane (zmieszane) odpady komunalne	981,6000
Odpady wielkogabarytowe	44,58

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy i Miasta Wyszogród w 2023 r.

Analiza ilości odpadów wytworzonych przez jednego mieszkańca w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych w latach 2019-2023 ukazuje, że gmina należy do obszarów generujących duże ilości odpadów. Masa wytworzonych odpadów przez jednego mieszkańca w Gminie Wyszogród mimo, że jest wyższa od wartości osiąganych w porównywalnych gminach to jednak jest niższa niż średnia dla powiatu płockiego. Masa wytworzonych odpadów komunalnych w gminie wzrasta każdego roku, co może być związane z rozwojem gminy i lepszą sytuacją ekonomiczną mieszkańców.

Tabela 37. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w Gminie Wyszogród w latach 2019-2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych [kg]

Jednostka terytorialna	2019	2020	2021	2022	2023
Woj. mazowieckie	321	340	358	358	371
Powiat płocki	216	260	284	284	298
Wyszogród	201	227	231	240	262
Bodzanów	257	260	286	320	340
Drobin	122	180	232	199	220
Gąbin	210	238	258	260	260
Mała Wieś	209	216	241	228	308
Naruszewo	181	179	204	202	199
Czerwińsk nad Wisłą	145	144	168	178	193
Młodzieszyn	185	255	269	258	257
Iłów	174	215	205	217	217
Brochów	255	309	260	264	242

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Gmina osiąga wymagane prawnie poziomy z zakresu gospodarki odpadami. Obliczony, zgodnie z obowiązującą metodyką, poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wynosi 36,90%, zatem w 2023 roku osiągnięto wymagany poziom wynoszący 35%.

Obliczony, zgodnie z obowiązującą metodyką, poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wynosi 1,27%, czyli w 2023 roku osiągnięto wymagany poziom nie przekraczając 35%.

PODSUMOWANIE

Rozwój infrastruktury i inwestycje mieszkaniowe w Gminie Wyszogród przynoszą korzyści zarówno dla mieszkańców, jak i dla biznesu. Nowoczesna infrastruktura i usługi przyciągają nowych mieszkańców, wspierają lokalną gospodarkę i tworzą miejsca pracy. Poprawa warunków mieszkaniowych w ostatniej dekadzie przełożyła się na większą dostępność mieszkań i zwiększenie ich powierzchni użytkowej. Gmina Wyszogród również odnotowała postęp w infrastrukturze techniczno-sanitarnej, choć istnieje pewna nierównowaga między siecią wodociągową a kanalizacyjną. Penetracja szybkiego Internetu w gminie jest na średnim poziomie w porównaniu do innych obszarów w Polsce. Gospodarka odpadami komunalnymi jest istotnym aspektem, a Gmina Wyszogród podejmuje działania mające na celu właściwe gospodarowanie nimi oraz ochronę środowiska.

Należy wnioskować, że konieczne jest inicjowanie procesów inwestycyjnych w dziedzinie:

- budownictwa mieszkaniowego,
- zwiększenia dostępu do szerokopasmowego Internetu,
- zwiększenia dostępności sieci kanalizacyjnej,
- zwiększenia dostępności sieci wodociągowej.

ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA GMINY

Wyszogród liczy sobie już prawie tysiąc lat i obok Płocka, Czerwińska nad Wisłą i Czerska należy do najstarszych miast nie tylko Mazowsza, ale i Polski. Bogata historia i bliskość dróg krajowych sprawia, że Gmina Wyszogród przyciąga licznych odwiedzających. Z Warszawy do Wyszogrodu dojedzie się w niewiele ponad godzinę, więc stanowi to cel jednodniowych wypadów mieszkańców stolicy. Piękne krajobrazy, zabytkowe budowle i różnorodne atrakcje zapewniają niezapomniane doświadczenia. Infrastruktura turystyczna, obejmująca zakwaterowanie, restauracje i inne usługi, zapewnia komfortowy pobyt. Gmina Wyszogród stanowi miejsce relaksu, fascynujących podróży kulturowych oraz generuje korzyści społeczno-gospodarcze dla lokalnej społeczności. Wśród atrakcji turystycznych na terenie Gminy Wyszogród można wymienić:

- Górę Zamkową, która znajduje się ona nad brzegiem Wisły i to właśnie w tym miejscu powstały pierwsze zabudowania obronne miasta. Dziś mieści się tam stanowisko archeologiczne;
- Rynek Wyszogrodu, który zachował średniowieczny układ ulic oraz budynki z XX w.
- Kościół pw. Świętej Trójcy, który powstał w stylu późnobarokowym, we wnętrzu kościoła Świętej Trójcy znajduje się neobarokowy ołtarz, który powstał w II połowie XIX w. ze starszych elementów.
- Klasztor franciszkanów z 1684 r.
- Kościół Matki Boskiej Anielskiej;
- Park przy Górze Zamkowej, gdzie można znaleźć tablicę informującą o ciekawej konstrukcji, która przez dziesięciolecia znajdowała się w Wyszogrodzie, tzw. starym moście, który znajdował się w tamtym miejscu i stanowił swego czasu najdłuższy drewniany most w całej Europie;
- Muzeum Wisły Środkowej i Ziemi Wyszogrodzkiej;

Gmina Wyszogród ma bogate dziedzictwo zabytkowe, przyciągające miłośników historii i kultury. Historia osadnictwa na terenie jest nawet jeszcze starsza i sięga VII lub VIII wieku. Grodzisko, kościoły, cmentarze i stanowiska archeologiczne stanowią ważną część lokalnej tożsamości. Odkrywanie tych obiektów pozwala na zagłębienie się w fascynującą historię regionu i cieszenie się jego niepowtarzalnym urokiem. Poniżej przedstawiono zestawienie zabytków w miejscowościach gminy.

Tabela 38. Zestawienie zabytków w Gminie Wyszogród

Miejscowość	Zabytki	Chronologia
Wyszogród	zespół klasztorny Franciszkanów	XV - XVII
Wyszogród	klasztor	XVII w.
Wyszogród	kościół pw. Matki Boskiej Anielskiej	XV w.
Wyszogród	dom	1930 r.
Wyszogród	kościół parafialny pw. Świętej Trójcy	1773 - 1786
Wyszogród	cmentarz żydowski	data nieznana
Wyszogród	cmentarz przykościelny	
Grodkowo	dwór	2. poł. XIX w.
Grodkowo	park	2. poł. XIX w.
Kobylniki	kościół parafialny pw. św. Anny	XVI w.
Rębowo	zespół kościoła filialnego pw. św. Jana Chrzciciela	pocz. XIX w.
Rębowo	kościół filialny pw. św. Jana Chrzciciela	pocz. XIX w.
Rębowo	dzwonnica	1. poł. XVII w.
Rębowo	kaplica cmentarna	1887 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rejestru zabytków nieruchomych, NID

PODSUMOWANIE

Gmina Wyszogród jest atrakcyjnym miejscem turystycznym. Bogate dziedzictwo historyczne, malownicze krajobrazy i rozbudowana infrastruktura przyciągają wielu turystów. Bliskość Wisły zachęca do aktywnego wypoczynku i poznawania piękna okolicy. Gmina posiada również różnorodne atrakcje takie jak parki, klasztory, muzea. Zabytkowe budynki, pozwalają poznać historię tego miejsca. Gmina Wyszogród to idealne miejsce dla osób szukających wypoczynku, kultury i aktywnego wypoczynku na łonie natury.

MOBILNOŚĆ

INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Jakość życia mieszkańców w gminie oraz potencjał jej rozwoju społeczno-gospodarczego są ściśle związane z infrastrukturą transportową. Skutecznie funkcjonujący system komunikacji jest kluczowym elementem, który przyciąga inwestorów i równocześnie stanowi istotny czynnik bezpieczeństwa dla mieszkańców. Ponadto, umożliwia realizację podstawowych potrzeb lokalnych społeczności.

Teren Gminy i Miasta Wyszogród posiada rozbudowaną sieć dróg. Przez gminę przebiegają drogi krajowe 62 i 50, które pozwalają na sprawne przemieszczanie się do Warszawy. Droga nr 62 na odcinku Wyszogród – Wyszaków pełni funkcję Tranzytowej Obwodnicy Warszawy. Ponadto na terenie Gminy Wyszogród znajduje się 48 dróg/ulic gminnych o łącznej długości 65,59 km oraz 8 dróg/ulic powiatowych o łącznej długości 27,05 km. Drogi gminne na obszarze wiejskim stanowią 84,5% dróg (łączna długość - 53,39 km). Drogi/ulice w granicach administracyjnych Miasta Wyszogród mają łączną długość 10,2 km. Drogi gminne o nawierzchni utwardzonej to drogi o łącznej długości 23,50 km. Drogi gminne o nawierzchni nieutwardzonej mają łączną długość 42,09 km. Drogi powiatowe w większości przebiegają przez obszar wiejski gminy – 95% długości dróg. Poniżej przedstawiono drogi na terenie Miasta i Gminy Wyszogród.

Rysunek 2. Sieć dróg na terenie Miasta i Gminy Wyszogród

Źródło: opracowanie własne

Tabela 39. Wykaz dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Wyszogród

Nowy Numer drogi	Stary Numer drogi	Lokalizacja drogi nazwa drogi / miasto	Długość (w km)
291501W	314201	Słomin-Skarszyn-gr.gminy	2,0
291502W	314202	Słomin-gr.gminy-(Nacpolsk)	1,3
291503W	314203	Słomin-przez wieś	2,6
291504W	314204	Słomin-Kol.Dzierżanowo	1,2
291505W	314205	Bielice-Lasocin-gr.gminy	1,8
291506W	314206	Pruszczyn Nowy-Główczyn-gr.gminy	2,2
291507W	314207	Pruszczyn Nowy-gr.gminy	1,0
291508W	314208	Gródkowo-Bielice-dr.powiatowa nr 2991W	3,7
291509W	314209	dr.powiatowa nr 2969W-Gródkowo-Gawarzec Dolny	0,7
291510W	314210	dr.krajowa nr 50-Rębowo	1,2
291511W	314211	dr.krajowa nr 50-dr.powiatowa nr 2968W	2,3
291512W	314212	Wiązówka-Gródkowo	3,1
291513W	314213	Wiązówka-Bolino	1,3
291514W	314214	Rębowo-Wiązówka	3,1
291515W	314215	Wiązówka-Wyszogród	0,6
291516W	314216	Ciućkowo-gr.gminy-(Arciszewo Nowe)	1,0
291517W	314217	Rębowo-gr.gminy-Arciszewo Stare	2,0
291518W	314218	dr.krajowa nr62-Drwały	2,0
291519W	314219	Rakowo-Starzyno-Drwały	3,4
291520W	314220	Drwały-Rakowo	3,6
291521W	bn	Wyszogród-Rębowo (od ul. Zamieście do skrzyżowania z dr. krajową nr 50)	0,9
291522W	08001	Miasto Wyszogród	0,6

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Nowy Numer drogi	Stary Numer drogi	Lokalizacja drogi nazwa drogi / miasto	Długość (w km)
291523W	08002	Miasto Wyszogród	0,3
291524W	08003	Miasto Wyszogród	0,4
291525W	08004	Miasto Wyszogród	0,1
291526W	08005	Miasto Wyszogród	0,9
291527W	08006	Miasto Wyszogród	0,08
291528W	08007	Miasto Wyszogród	0,4
291529W	08008	Miasto Wyszogród	0,8
291530W	08009	Miasto Wyszogród	1,0
291531W	08010	Miasto Wyszogród	0,3
291532W	08011	Miasto Wyszogród	0,5
291533W	08012	Miasto Wyszogród	1,1
291534W	08013	Miasto Wyszogród	0,4
291535W	08014	Miasto Wyszogród	0,1
291536W	08015	Miasto Wyszogród	0,24
291537W	08016	Miasto Wyszogród	0,08
291538W	08017	Miasto Wyszogród	0,07
291539W	08018	Miasto Wyszogród	0,1
291540W	08019	Miasto Wyszogród	0,36
291541W	08020	Miasto Wyszogród	0,45
291542W	bn	Miasto Wyszogród	0,7
291543W	bn	Miasto Wyszogród	0,47
291544W	bn	Miasto Wyszogród	0,75
291545W	bn	Gródkowo-Bolino dł. 5,408 (od drogi krajowej nr 50 do drogi powiatowej 2969W)	5,4
291546W	bn	Dzierżanowo-Słomin dł. 3,300 (od drogi krajowej nr 50 do granicy gminy)	3,3
291547W	bn	Wilczkowo-Marcjanka dł. 4,144 (od drogi krajowej nr 62 do granicy gminy)	4,1
291548W	bn	DK 62 – Wilczkowo - Rębowo	1,59

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Wyszogród

Tabela 40. Wykaz dróg powiatowych na terenie Miasta i Gminy Wyszogród

Nr drogi	Przebieg	Obszar	Długość [km]
2963W	Kępa Polska - Podgórze – Rakowo - Wyszogród	Obszar miejski	1,38
2951W	Bulkowo - Kobylniki	Obszar wiejski	1,879
2952W	Wilczkowo-Bodzanów-Słupno	Obszar wiejski	2,846
2954W	Wilkanowo-Gródkowo	Obszar wiejski	1,38
2963W	Kępa Polska – Podgórze – Rakowo - Wyszogród	Obszar wiejski	8,417
2967W	Rębowo - Ciućkowo	Obszar wiejski	4,523
2968W	Rębowo - Orszymowo	Obszar wiejski	2,749
2991W	Kobylniki – Garwolewo - Czerwińsk	Obszar wiejski	1,852
2992W	Chmielewo – Bolino - Garwolewo	Obszar wiejski	2,023

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Wyszogród

Komunikacja autobusowa

Na terenie Gminy i Miasta Wyszogród są świadczone usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Gostyninie Sp. z o.o. Dla mieszkańców dostępnych jest 7 linii, które zapewniają transport autobusowy do gmin ościennych, jak i większych ośrodków np. Płocka. Poniżej przedstawiono linie funkcjonujące na terenie gminy:

- Wyszogród Szkoła-Wyszogród Szkoła p. Kobylniki Szkoła;
- Wyszogród Szkoła- Wyszogród Szkoła p. Słomin;
- Wyszogród Szkoła- Wyszogród Szkoła p. Chmielewo;
- Wyszogród Szkoła- Wyszogród Szkoła p. Drwały;
- Wyszogród Szkoła- Wyszogród Szkoła p. Bielice;
- Wyszogród Szkoła- Wyszogród Szkoła p. Wilczkowo;
- Wyszogród Szkoła- Wyszogród Szkoła p. Marcjanka

PODSUMOWANIE

Gmina i Miasto Wyszogród dąży do poprawy jakości życia mieszkańców przez rozwój infrastruktury transportowej, obejmującej drogi krajowe, powiatowe i gminne. Komunikacja autobusowa odgrywa kluczową rolę w transporcie zbiorowym w analizowanym obszarze.

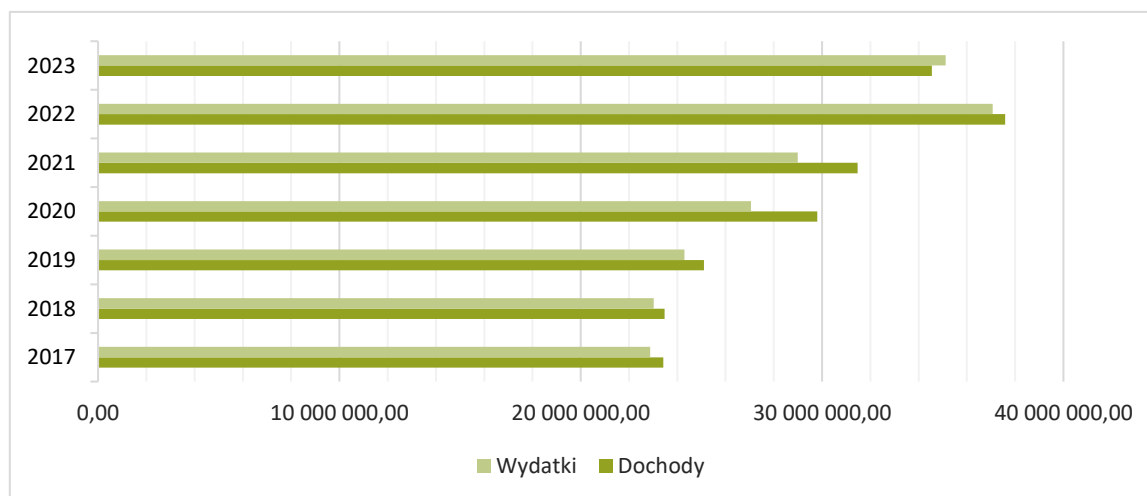
FINANSE SAMORZĄDOWE

DOCHODY I WYDATKI GMINY

W analizowanym okresie 2017 - 2023 dochody i wydatki budżetowe w Gminie Wyszogród miały tendencję wzrostową. Co warto zauważyć, w latach 2017 – 2019 wydatki były na niemalże tym samym poziomie. Rok 2023 to jedyny rok w analizowanym okresie, gdy wydatki przewyższają dochody budżetowe. Największy wzrost dochodów oraz wydatków wystąpił między rokiem 2021 a 2022:

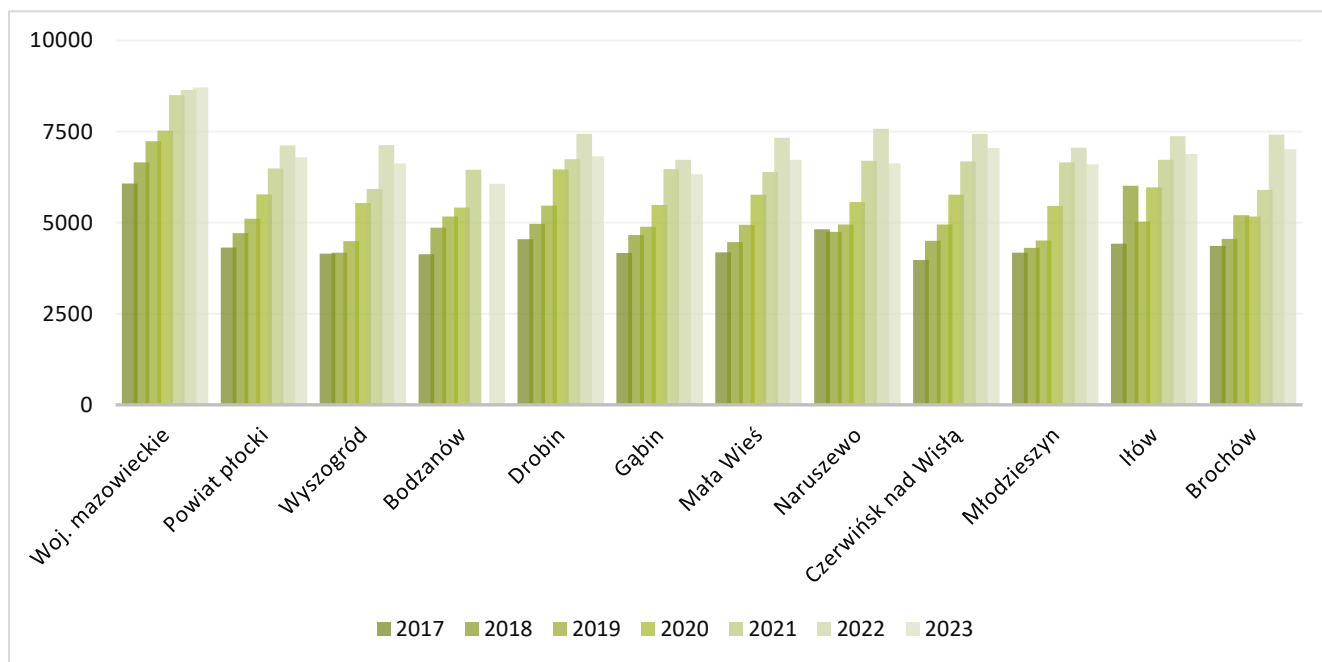
- dochody budżetowe wzrosły o 16,26%,
- wydatki budżetowe wzrosły o 21,77%.

Wykres 28. Dochody i wydatki budżetowe (w zł) w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

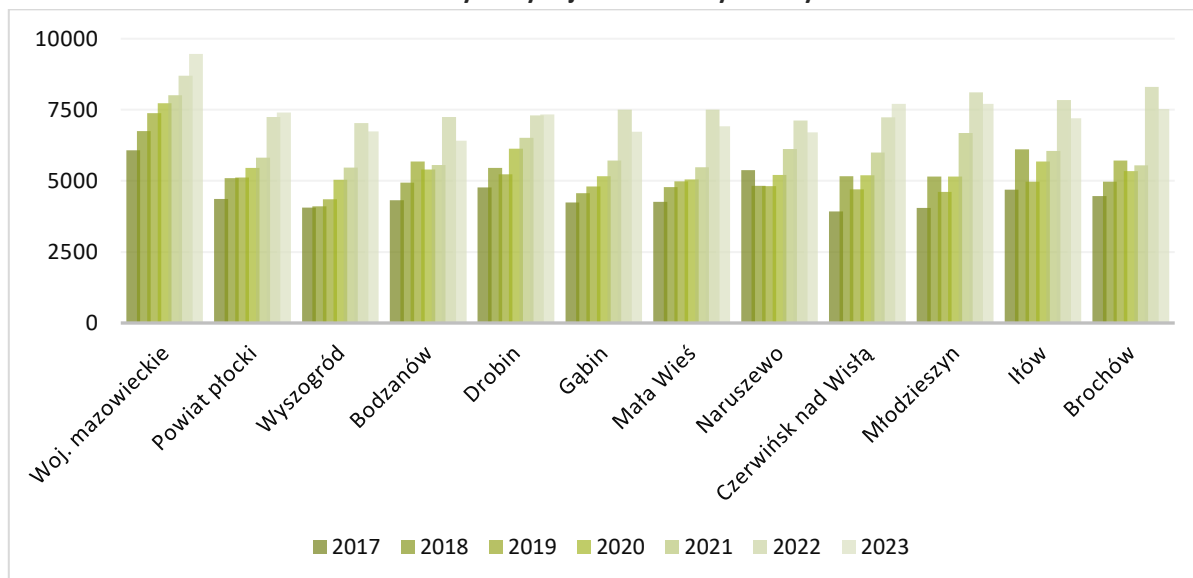
Wykres 29. Dochody budżetowe ogółem na 1 mieszkańca (zł) w Gminie Wyszogród w latach 2017 – 2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wysokość dochodów budżetowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród w 2023 roku wyniosła 6 629,26 zł. Jest to liczba porównywalna do większości analizowanych gmin. W porównaniu do województwa mazowieckiego i powiatu płockiego, Gmina Wyszogród wyróżnia się niską dysproporcją między dochodami budżetowymi a wydatkami. Różnica dla Gminy Wyszogród wynosi 109,64 zł, a dla województwa mazowieckiego 751,26 zł.

Wykres 30. Wydatki budżetowe ogółem na 1 mieszkańca (zł) w Gminie Wyszogród w latach 2017 – 2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Wysokość wydatków budżetowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród w 2023 roku wyniosła 6 738,9 zł, czyli o 297,21 zł mniej niż w roku poprzednim. Wartość ta jest niższa niż średnie wydatki powiatu płockiego (7 404,99 zł). W Gminie Wyszogród wydatki rosną równomiernie wraz z przychodami, co można zauważyć analizując oba wykresy.

Znaczący wzrost dochodów samorządów gminnych w ostatnich latach związany jest z faktem, że gminy otrzymują na swoje rachunki z budżetu państwa dotacje celowe, w tym środki na realizację świadczeń wychowawczych w ramach Programu Rodzina 500+ i pozostałe wsparcie socjalne, wykraczające poza przedmiot podstawowej pomocy społecznej. Oprócz podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych i innych dochodów rozliczeniowych dotacje te stanowią największą część dochodów gmin. Warto jednak podkreślić, że środki te są natychmiast realokowane, nie stanowią o potencjale inwestycyjnym samorządów.

Poniżej zestawiono dochody z podatku PIT i CIT dla gminy wraz z pozostałymi jednostkami terytorialnymi.

Tabela 41. Podatki PIT i CIT na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych

Jednostka terytorialna	dochody własne - PIT		dochody własne - CIT	
	2017	2023	2017	2023
Woj. mazowieckie	2 522,76	2 798,47	380,57	905,39
Powiat płocki	636,38	802,22	21,46	53,46
Wyszogród	481,48	621,61	7,09	26,98
Bodzanów	553,80	690,28	0,88	9,82
Drobin	432,75	476,79	27,65	38,12
Gąbin	636,17	759,85	9,81	17,36
Mała Wieś	408,13	509,50	1,89	4,13
Naruszewo	384,50	479,05	9,65	17,07
Czerwińsk nad Wisłą	347,42	439,55	1,38	1,10
Młodzieszyn	618,83	633,51	9,53	18,87
Iłów	587,56	903,02	2,25	9,76
Brochów	671,89	850,05	37,18	39,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wpływy do budżetu Gminy Wyszogród z podatku PIT w analizowanym okresie systematycznie wzrastały. W roku 2023 wyniosły 621,61 zł. W porównaniu do roku bazowego, wzrost wyniósł 22,54 %. Na tle porównywanych jednostek terytorialnych, wartość z podatku dla Gminy Wyszogród jest niższa niż wartość osiągnięta przez powiat płocki i województwo mazowieckie, jednakże wyższa od wartości dla wielu analizowanych gmin. Gminy Drobin, Naruszewo i Czerwińsk nad Wisłą miały najniższy dochód z podatku PIT.

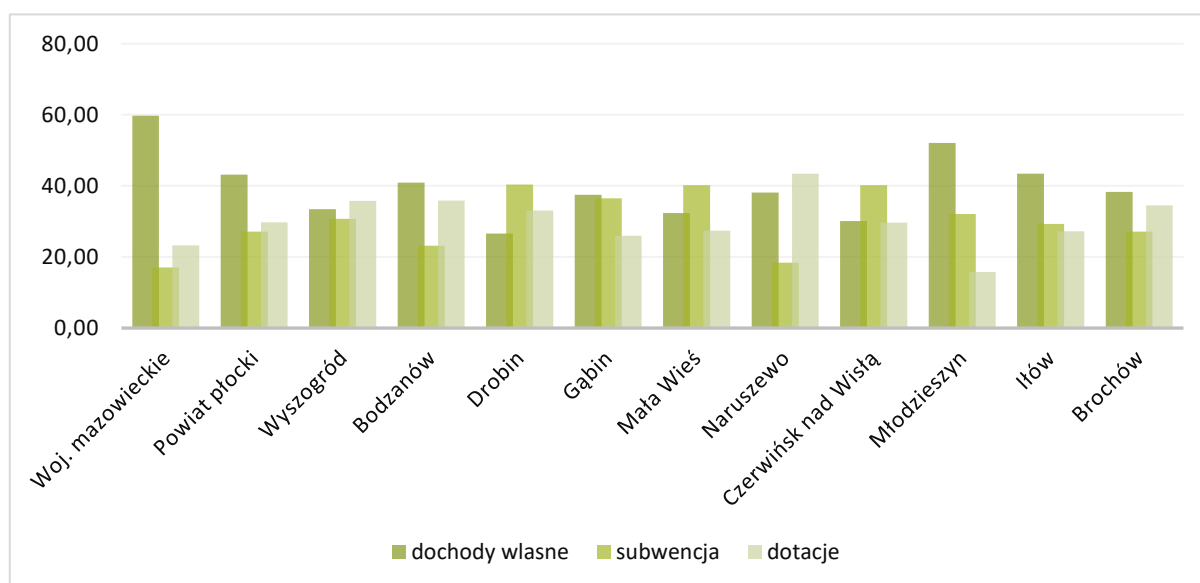
Analiza powyższych danych wskazuje na stosunkowo wysoki poziom dochodów PIT na tle średniej dla regionu. Niskie wpływy z PIT pozostają nie bez znaczenia dla samorządu, który finansuje swoje działania z części tak wpłacanych podatków. Dobra prognozą dla gminy jest utrzymanie dochodów PIT na poziomie podobnym do wartości w regionie,

Natomiast analizując wpływy z podatku CIT można zauważyć znaczący wzrost dochodu w stosunku do roku bazowego z 7,09 zł do 26,98 zł. Na tle porównywanych jednostek terytorialnych, Gmina Wyszogród miała niższe

wpływy z podatku CIT niż gmina Brochów i gmina Drobin, które osiągnęły najwyższe wpływy na poziomie wyższym niż 30 zł.

Podstawowymi kategoriami dochodów gminy są dochody własne, dotacje oraz subwencje i inne środki uzupełniające dochody.

Wykres 31. Dochody budżetowe Gminy Wyszogród i porównywanych jednostek terytorialnych według głównych źródeł pochodzenia w 2023 roku (w %)

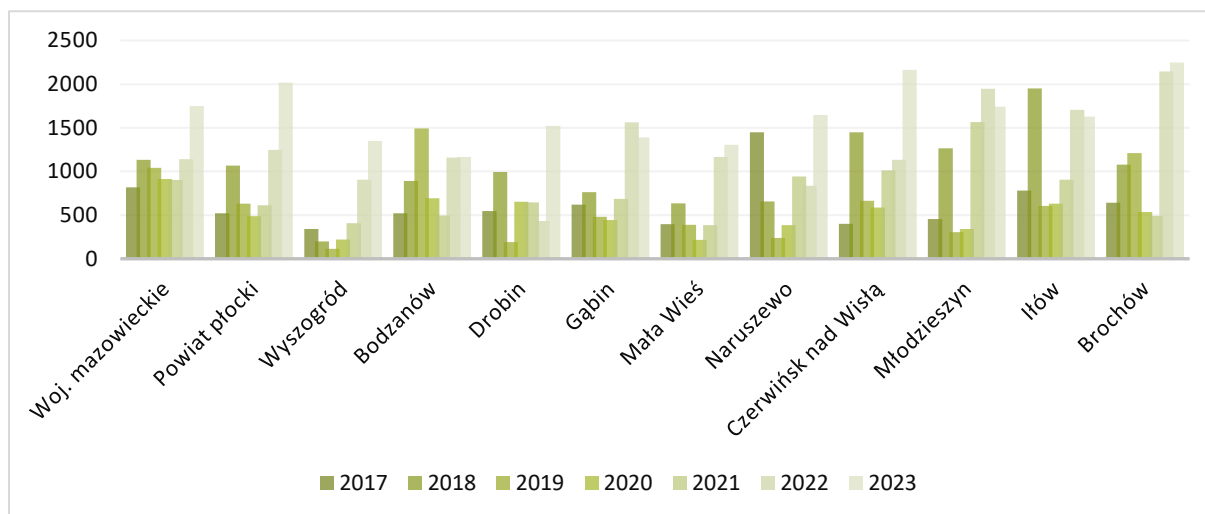
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W Gminie Wyszogród udział dochodów własnych wyniósł 33,43 % i był bardzo zbliżony do udziału dotacji 35,79% oraz subwencji, która stanowiła 30,78 % ogólnych dochodów. W przypadku całego województwa mazowieckiego – dochody własne znacznie dominowały – 59,73 %, podczas gdy dotacje oraz subwencja ogólna stanowiły kolejno 23,25% i 17,02%.

INWESTYCJE

Decyzje podejmowane przez władze lokalne mają istotny wpływ na potencjał rozwojowy gmin, zwłaszcza w zakresie nakładów inwestycyjnych. Mogą one dotyczyć ograniczenia bieżących wydatków lub pozyskania finansowania zewnętrznego, w tym z Unii Europejskiej. Nakłady inwestycyjne są kluczowym czynnikiem wpływającym na atrakcyjność inwestycyjną regionu, również ważne jest zrównoważone zarządzanie finansami i kontrola zadłużenia. Mądre decyzje władz lokalnych wpływają na rozwój gminy i jego atrakcyjność inwestycyjną, przy jednoczesnym utrzymaniu stabilnego budżetu.

Wykres 32. Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wśród analizowanych jednostek, Gmina Wyszogród wyróżnia się dużym wzrostem wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2023. W 2017 r. wartość ta wynosiła 340,59 zł, a w 2023 r. prawie 4 razy więcej, czyli 1350,57 zł. W 2023 r. wartość była niższa od wartości dla województwa mazowieckiego i powiatu płockiego, ale porównywalna z sąsiednimi gminami.

Udział wydatków inwestycyjnych w strukturze ogólnych wydatków gminy odzwierciedla jej sytuację dochodową. Wydatki inwestycyjne są możliwe dzięki dostępnym środkom, takim jak podatek PIT, które umożliwiają realizację projektów infrastrukturalnych, np. inwestycji drogowych. Władze samorządowe mają za zadanie odpowiadać na oczekiwania mieszkańców i przyczyniać się do rozwoju gminy poprzez realizację inwestycji.

Tabela 42. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w latach 2017 – 2023

Wydatki	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wydatki ogółem [zł]	22 874 825,04	23 020 235,73	24 292 775,50	27 058 261,71	28 996 098,94	37 066 229,66	35 123 156,78
Wydatki inwestycyjne [zł]	1921485,303	1127991,551	631612,163	1190563,515	2145711,322	4781543,626	7024631,356
Udział w wydatkach ogółem [%]	8,4	4,9	2,6	4,4	7,4	12,9	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Udział wydatków inwestycyjnych gminy w strukturze wydatków ogółem jest wskaźnikiem mierzącym aktywność inwestycyjną jednostki samorządu terytorialnego. Im wyższy wskaźnik, tym większa aktywność inwestycyjna gminy, co jest ważnym sygnałem dla przedsiębiorców, inwestorów i mieszkańców. Gminy nastawione na inwestycje rozwijają różne dziedziny. Kluczową rolę odgrywa również wskaźnik samofinansowania gminy, który mierzy dochody z majątku i nadwyżkę operacyjną w stosunku do nakładów inwestycyjnych. Wyższa wartość tego wskaźnika oznacza mniejsze ryzyko utraty płynności finansowej gminy. Z kolei wartość wskaźnika samofinansowania (WB7) wskazuje na zdolność gminy do inwestowania ze środków własnych. Wyższy wskaźnik oznacza mniejsze ryzyko utraty płynności finansowej związane z kosztami obsługi długu, choć wyższy wskaźnik może również świadczyć o bierności władz samorządowych lub realizacji rozważnych programów inwestycyjnych.

Tabela 43. Wskaźnik WB7 – wskaźnik samofinansowania w Gminie Wyszogród na tle pozostałych jednostek terytorialnych

Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Woj. mazowieckie	149,6	145,1	108,89	127,39	117,14	97,38
Powiat płocki	48,1	118,1	133,56	105,95	128,25	63,58
Wyszogród	105,4	140,5	226,87	330,13	214,83	110,87
Bodzanów	116,0	91,9	65,42	102,22	280,13	87,41
Drobin	94,9	50,3	199,41	150,46	135,45	132,25
Gąbin	230,5	111,8	117,78	173,60	209,44	50,21
Mała Wieś	100,4	50,0	92,24	432,05	337,38	84,66
Naruszewo	62,6	88,9	156,11	191,53	161,63	153,79
Czerwińsk nad Wisłą	103,2	54,4	138,06	197,51	167,93	117,96
Młodzieszyn	115,8	33,0	66,46	190,70	98,32	45,93
Iłów	100,3	95,1	108,64	146,93	175,10	73,03
Brochów	88,2	61,3	57,53	67,91	173,67	59,03

**Brak danych dot. wskaźnika samofinansowania w 2023 r.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ministerstwo Finansów, Wskaźniki do Oceny Sytuacji Finansowej Jednostek Samorządu Terytorialnego w latach 2017-2019 i Wskaźniki do Oceny Sytuacji Finansowej Jednostek Samorządu Terytorialnego w latach 2019-2022

W 2022 roku w Gminie Wyszogród odnotowano wartość wskaźnika WB7 na poziomie 110,87. Warto zauważyć, że wskaźnik ten był wyższy niż średnia dla całego województwa mazowieckiego (97,38) oraz powiatu płockiego (63,58). W okresie od 2017 do 2020 roku zaobserwowano tendencję wzrostową wskaźnika, która pomimo spadku w latach 2021 - 2022 r., nadal utrzymuje stosunkowo wysoki poziom w porównaniu do pozostałych analizowanych gmin.

Fundusze zewnętrzne odgrywają istotną rolę w napędzaniu lokalnego rozwoju i są kluczowym czynnikiem finansowania największych inwestycji. Władze jednostek samorządu terytorialnego są odpowiedzialne za pozyskiwanie środków zewnętrznych, które często służą stabilizacji sytuacji budżetowej w obliczu rosnących wydatków i zmian regulacji prawno-finansowych. Dofinansowania te stanowią podstawowe źródło finansowania kosztownych inwestycji gminnych, zarówno w obszarze lokalnym, jak i ponadgminnym. Gmina Wyszogród wykorzystuje fundusze zewnętrzne, co umożliwia przyspieszenie realizacji zamierzeń inwestycyjnych i projektowych gminy.

Projekt „Cyfrowa Gmina” został dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V: Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU. Grant w wysokości 165 960,00 zł został przeznaczony na cyfryzację oraz podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa systemów i danych przetwarzanych w Urzędzie.

Gmina i Miasto Wyszogród realizuje przedsięwzięcie grantowe „Dostępny samorząd – Gmina i Miasto Wyszogród”, finansowane w ramach projektu „Dostępny samorząd - granty” realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem przedsięwzięcia grantowego jest poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez Szkołę Podstawową w Wyszogrodzie dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób niepełnosprawnych. Również celem przedsięwzięcia była poprawa warunków dostępności architektonicznej, dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej w Szkole Podstawowej w Wyszogrodzie.

Tabela 44. Inwestycje i projekty współfinansowane ze środków UE pozyskane przez Gminę Wyszogród w latach 2017 - 2023

L.p.	Tytuł projektu	Jednostka prowadząca zadania inwestycyjne	Łączna wartość zadań inwestycyjnych	Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych
1.	Cyfrowa Gmina	Gmina i Miasto Wyszogród	165 960,00 zł	165 960,00 zł
2.	„Dostępny samorząd - granty”	Gmina i Miasto Wyszogród	85 000,00 zł	85 000,00 zł
Razem			250 960,00	250 960,00

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy Wyszogród

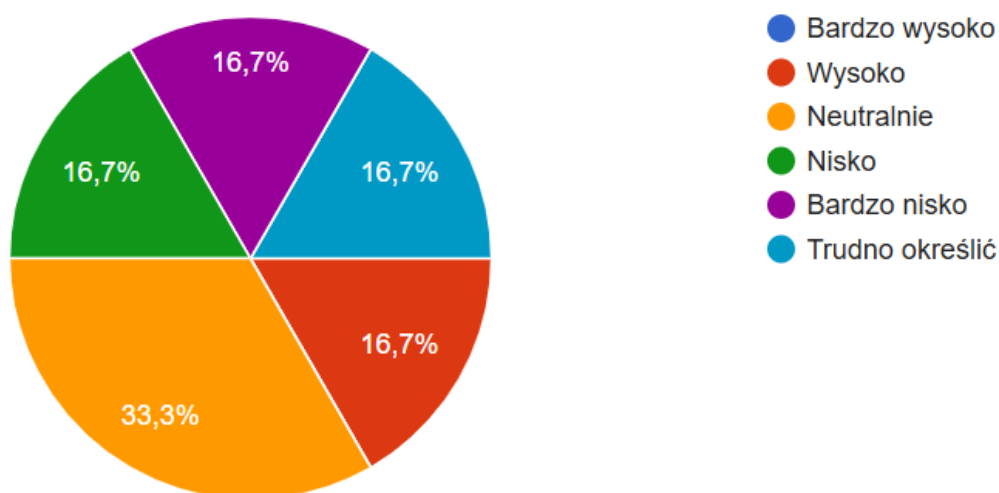
BADANIE ANKIETOWE

Podczas przygotowywania dokumentu zrealizowano badanie ankietowe w formie CAWI. Przebadano dorosłą populację Gminy Wyszogród, jak i młodzież szkolną. Badanie zostało przeprowadzone w 2023 roku. Warto także zaznaczyć, że ze względu na anonimowość ankiety, respondenci nie byli zobowiązani udzielać odpowiedzi na każde pytanie, co może tłumaczyć pewne rozbieżności w danych.

W badaniu wzięło udział 13 osób z czego dominującymi grupami respondentów były osoby w wieku 25 – 34 oraz 35 – 49 lat. 33,3% mieszkańców udzielających odpowiedzi mieszkało w miejscowości Wyszogród.

Poniżej przedstawiono odpowiedzi na wybrane pytania zadane mieszkańcom gminy.

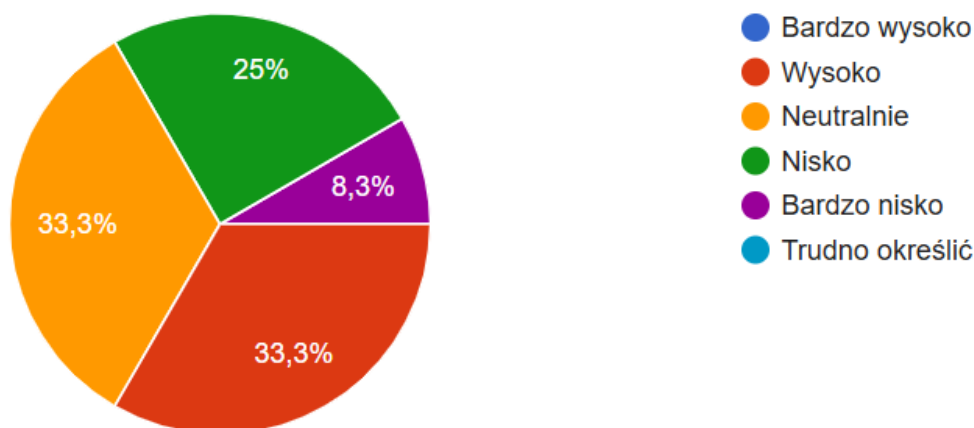
Wykres 33. Poziom zadowolenia z życia w miejscu zamieszkania

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 1: Jak ocenia Pan/Pani poziom zadowolenia z życia w miejscu zamieszkania?

Wykres przedstawia wyniki badania dotyczącego poziomu zadowolenia mieszkańców z życia w miejscu zamieszkania w Gminie Wyszogród. Najwięcej osób (33,3%) ocenia swoje zadowolenie neutralnie, co sugeruje brak wyraźnych emocji w obie strony. Pozostałe odpowiedzi rozkładają się równomiernie (po 16,7%) pomiędzy wysokie i niskie oceny oraz trudność w określeniu poziomu satysfakcji. Brak dominującej pozytywnej lub negatywnej oceny świadczy o podzielonych opiniach wśród mieszkańców. Relatywnie wysoki udział odpowiedzi neutralnych wskazuje na potencjał do poprawy warunków życia, ale bez wyraźnych problemów. Równa liczba głosów w kategoriach "bardzo wysoko" i "bardzo nisko" sugeruje, że poziom satysfakcji jest uzależniony od indywidualnych czynników, takich jak lokalizacja w gminie czy sytuacja życiowa ankietowanych.

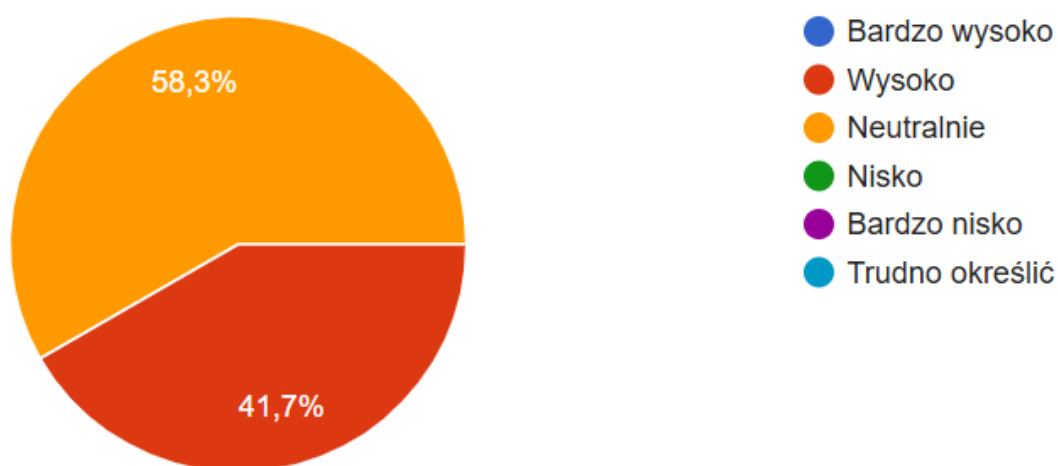
Wykres 34. Ocena rozwoju Gminy Wyszogród na przestrzeni lat

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankiетowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 2: Jak ocenia Pan/Pani rozwój Gminy na przestrzeni ostatnich lat?

Zgodnie z ankietą najwięcej osób oceniło rozwój gminy neutralnie (33,3%) lub wysoko (33,3%), co sugeruje, że mieszkańcy dostrzegają pewne pozytywne zmiany, choć nie są one jednoznacznie odczuwalne dla wszystkich. 25% ankietowanych oceniło rozwój jako niski, a 8,3% jako bardzo niski, co wskazuje na istnienie grupy osób, które nie dostrzegają istotnych postępów lub uważają, że gmina nie rozwija się w odpowiednim kierunku. Brak ocen "bardzo wysoko" może oznaczać, że mimo zauważalnych zmian, mieszkańcy nie są w pełni usatysfakcjonowani tempem lub zakresem rozwoju gminy. Wyniki te mogą wskazywać na potrzebę dalszych inwestycji i działań mających na celu poprawę jakości życia oraz komunikacji na temat podejmowanych inicjatyw.

Wykres 35. Ocena zaangażowania mieszkańców w sprawy Gminy Wyszogród

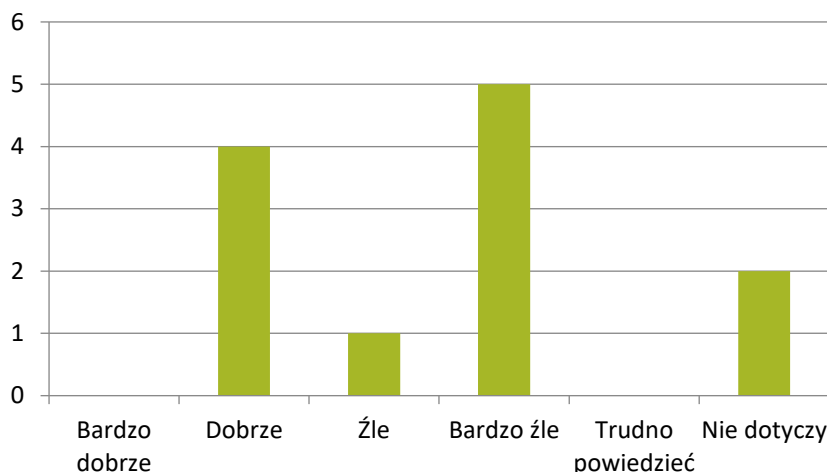

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankiетowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 3. Jak ocenia Pan/i swój poziom zaangażowania w sprawy Gminy Wyszogród?

Większość ankietowanych (58,3%) określiła swoje zaangażowanie jako neutralne, co sugeruje brak aktywnego uczestnictwa w sprawach gminy, ale jednocześnie brak całkowitego dystansu wobec nich. 41,7% respondentów oceniło swoje zaangażowanie jako wysokie, co wskazuje, że niemal połowa badanych angażuje się w sprawy lokalne w pewnym stopniu. Brak odpowiedzi w kategoriach "bardzo wysoko", "nisko" i "bardzo nisko" sugeruje, że mieszkańcy mają umiarkowany poziom aktywności obywatelskiej, ale nie utożsamiają się ani z całkowitą biernością, ani z bardzo wysokim zaangażowaniem. Może to wskazywać na potrzebę działań aktywizujących mieszkańców i zachęcania ich do większego udziału w inicjatywach lokalnych.

Wśród form zaangażowania mieszkańców w sprawy Gminy Wyszogród 41,7% ankietowanych wskazało, że uczestniczy w wyborach do lokalnego samorządu. 33,3% ankietowanych wskazało, że śledzi oficjalne informacje przekazywane przez gminę na tablicy ogłoszeń, stronie internetowej i biuletynie informacji publicznej. Ankietowani jako formę zaangażowania w sprawy gminy wskazali również uczestnictwo w wydarzeniach organizowanych przez gminę, czytanie/słuchanie lokalnych mediów oraz członkostwo w organizacji pozarządowej.

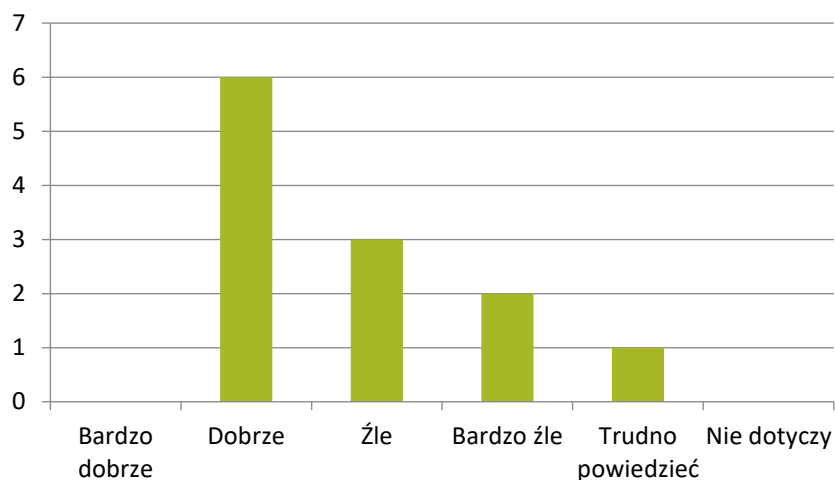
Wykres 36. Ocena łatwości znalezienia pracy

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Łatwość znalezienia pracy

Najwięcej osób oceniło sytuację na rynku pracy jako „bardzo źle” (5 wskazań) oraz „dobrze” (4 wskazania), co sugeruje duże zróżnicowanie opinii. Z jednej strony część mieszkańców dostrzega pozytywne aspekty zatrudnienia, ale jednocześnie wielu ocenia rynek pracy bardzo negatywnie. Niewielu ankietowanych wskazało opcję „źle” (1 osoba), co sugeruje, że osoby niezadowolone raczej skłaniają się ku skrajnie negatywnej ocenie. Opcja „bardzo dobrze” oraz „trudno powiedzieć” nie zostały wybrane, co może oznaczać, że mieszkańcy mają wyraźne opinie na temat dostępności pracy i nie są w tej kwestii niezdecydowani. Dodatkowo, kilka osób wybrało odpowiedź „nie dotyczy” (2 wskazania), co może oznaczać, że nie wszyscy ankietowani są aktywni na rynku pracy. Wyniki ankiety wskazują na podzielone opinie wśród mieszkańców Gminy Wyszogród – część osób dostrzega możliwości zatrudnienia, ale dominują głosy sugerujące trudności ze znalezieniem pracy. Może to wskazywać na problemy strukturalne rynku pracy w regionie lub nierówność dostępu do zatrudnienia.

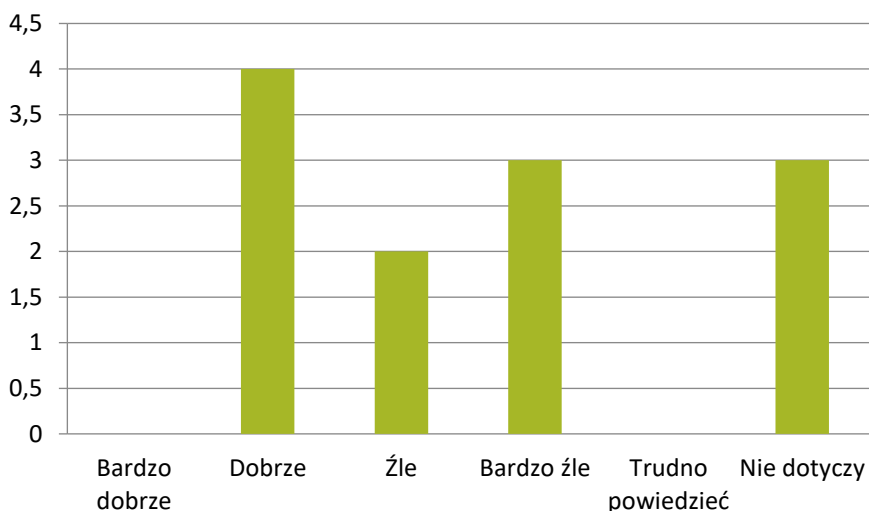
Wykres 37. Ocena dostępu do aktywności i rekreacji

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Dostęp do aktywności i rekreacji

Najwięcej osób oceniło dostęp do aktywności rekreacyjnych jako „dobry” (6 wskazań), co sugeruje, że mieszkańcy są raczej zadowoleni z możliwości spędzania wolnego czasu w swojej gminie. Jednakże, niektórzy wyrazili niezadowolenie – 3 osoby oceniły sytuację jako „złą”, a 2 osoby jako „bardzo złą”. Może to oznaczać, że mimo ogólnej dostępności rekreacji, istnieją pewne braki lub nierówności w dostępie do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Niewielka liczba osób (1 wskazanie) zaznaczyła odpowiedź „trudno powiedzieć”, co sugeruje, że większość mieszkańców ma wyrobioną opinię na ten temat. Brak odpowiedzi „nie dotyczy” może oznaczać, że kwestie związane z aktywnością i rekreacją są istotne dla wszystkich ankietowanych. Podsumowując, dostęp do aktywności i rekreacji w Gminie Wyszogród jest oceniany głównie pozytywnie, jednak pewna grupa mieszkańców wskazuje na niedostateczną infrastrukturę lub ograniczoną dostępność różnych form spędzania wolnego czasu. Może to być sygnał dla władz lokalnych do dalszego rozwoju oferty rekreacyjnej, aby sprostać oczekiwaniom wszystkich mieszkańców.

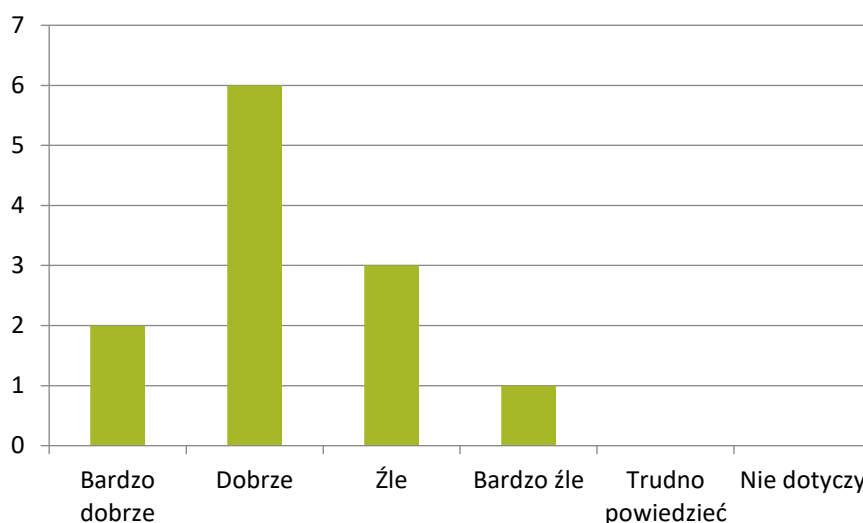
Wykres 38. Ocena pomocy społecznej

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Pomoc Społeczna

Wyniki ankiety dotyczącej oceny pomocy społecznej w Gminie Wyszogród wskazują na podzielone opinie mieszkańców. Najwięcej osób oceniło pomoc społeczną jako „dobrą” (4 wskazania), co sugeruje, że część mieszkańców dostrzega pozytywne aspekty wsparcia udzielanego przez instytucje lokalne. Jednak równie duża grupa ankietowanych wyraziła niezadowolenie – opcję „bardzo źle” wybrały 3 osoby, a „źle” – 2 osoby. Świadczy to o tym, że dla części mieszkańców pomoc społeczna jest niewystarczająca lub niewłaściwie zorganizowana. Dodatkowo, 3 osoby zaznaczyły odpowiedź „nie dotyczy”, co może oznaczać, że nie korzystają one z pomocy społecznej lub nie mają na jej temat wyrobionej opinii. Podsumowując, mimo pozytywnych ocen, istnieje znacząca grupa mieszkańców, która uważa, że system pomocy społecznej w gminie wymaga poprawy. Może to wskazywać na konieczność lepszego dopasowania świadczeń do potrzeb społeczności lub poprawę dostępności wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej.

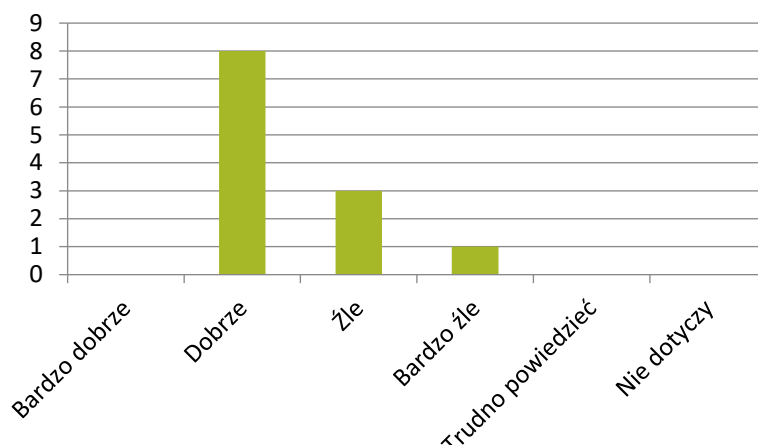
Wykres 39. Ocena dostępu do sklepów i usług

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Dostęp do sklepów i usług

Ankieta mieszkańców Gminy Wyszogród dotycząca dostępu do sklepów i usług pokazuje zróżnicowane opinie. Najwięcej osób oceniło dostęp jako "Dobrze" (6 głosów), co sugeruje, że większość mieszkańców jest zadowolona. Pewna grupa oceniła sytuację jako "Źle" (3 głosy), co wskazuje na istniejące problemy z dostępnością. Niektórzy mieszkańcy uznali sytuację za "Bardzo dobrą" (2 głosy), a nieliczni jako "Bardzo złą" (1 głos). Co ciekawe, kategorie "Trudno powiedzieć" oraz "Nie dotyczy" nie zebrały żadnych głosów, co oznacza, że wszyscy respondenci mieli określoną opinię na ten temat. Podsumowując, choć większość mieszkańców ocenia dostęp do sklepów i usług pozytywnie, istnieje pewna grupa, która dostrzega trudności i ograniczenia w tym zakresie. Może to sugerować potrzebę ulepszenia infrastruktury handlowo-usługowej w niektórych rejonach gminy.

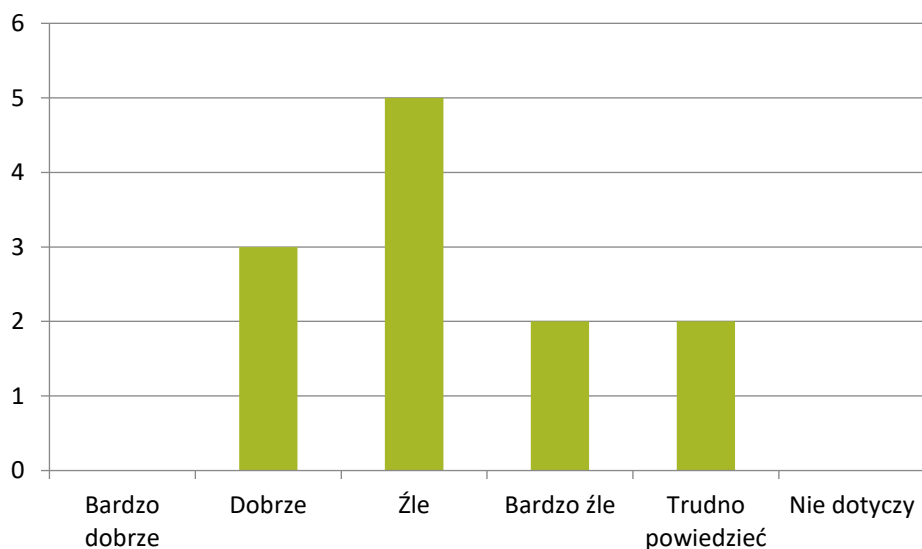
Wykres 40. Ocena poziomu bezpieczeństwa publicznego

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietaowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Poziom bezpieczeństwa publicznego

Poziom bezpieczeństwa w Gminie Wyszogród jest oceniany w większości pozytywnie, choć nie brakuje również negatywnych opinii. Aż 8 osób uznało bezpieczeństwo za "dobre", co wskazuje na ogólną satysfakcję mieszkańców i brak poważnych zagrożeń. Jednak 3 osoby oceniły sytuację jako "złą", a jedna jako "bardzo złą", co sugeruje, że pewne problemy w zakresie bezpieczeństwa nadal istnieją. Chociaż dominują pozytywne oceny, warto zwrócić uwagę na głosy niezadowolonych i przeanalizować, jakie konkretne kwestie budzą obawy mieszkańców – np. niedostateczna obecność służb porządkowych, słabe oświetlenie uliczne czy inne zagrożenia lokalne. Może to być sygnał do podjęcia działań poprawiających komfort i poczucie bezpieczeństwa w gminie.

Wykres 41. Ocena możliwości rozwoju zainteresowań

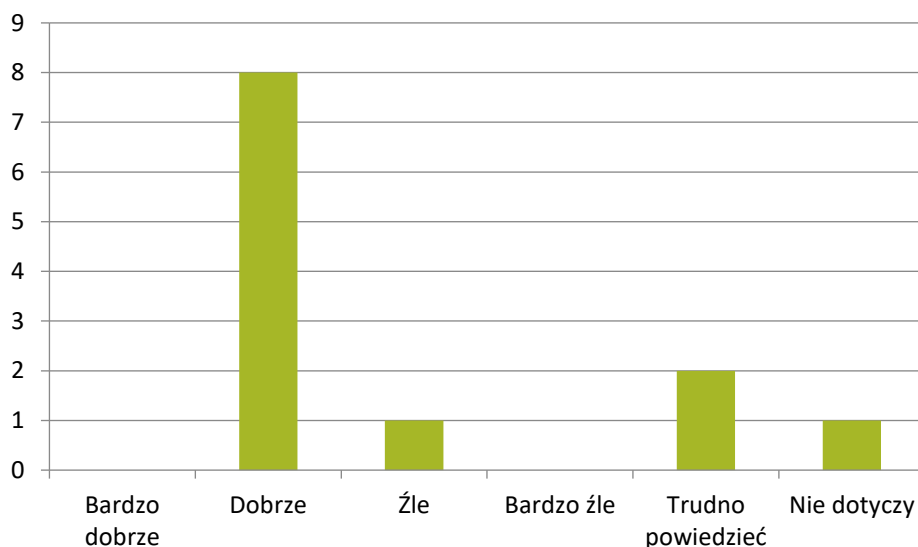

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietaowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Możliwość rozwoju zainteresowań

Najwięcej osób oceniło możliwość rozwoju zainteresowań jako „Źle” (5 głosów), co sugeruje, że istnieją istotne braki w ofercie kulturalnej, sportowej czy edukacyjnej umożliwiającej rozwijanie pasji i zainteresowań. Część

mieszkańców oceniła możliwości jako „Dobre” (3 głosy), co oznacza, że niektóre inicjatywy mogą spełniać oczekiwania, choć są one niewystarczające dla większości. Ponadto pojawiły się głosy w kategorii „Bardzo źle” (1 głos), co podkreśla istniejące problemy. 2 osoby zaznaczyły „Trudno powiedzieć”, co może wskazywać na brak świadomości na temat dostępnych ofert lub ich ograniczoną promocję. Podsumowując, wyniki wskazują na potrzebę poprawy i rozszerzenia dostępnych form aktywności dla mieszkańców. Może to oznaczać konieczność inwestycji w infrastrukturę kulturalną i sportową, organizację zajęć dodatkowych czy lepszą informację o istniejących możliwościach.

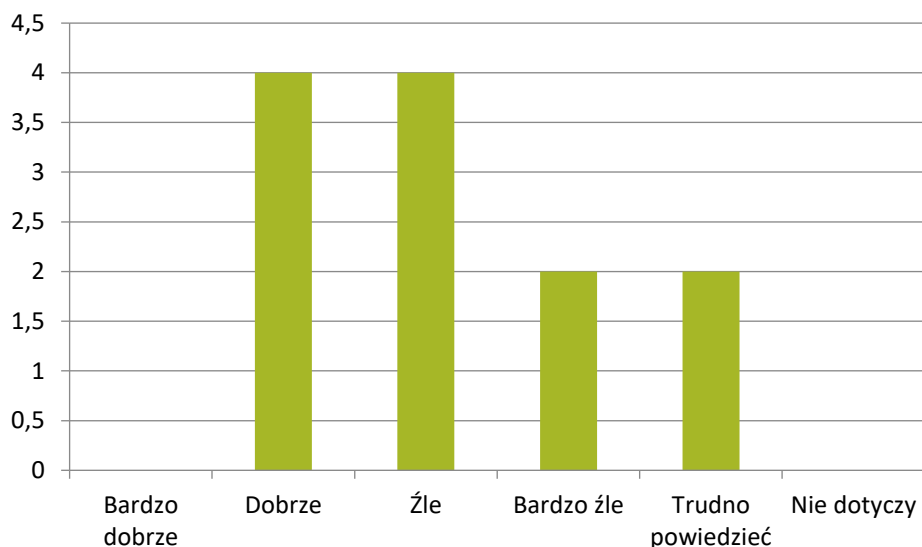
Wykres 42. Ocena jakości oświaty

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Jakość oświaty

Ankieta dotycząca oceny jakości oświaty w Gminie Wyszogród wskazuje na ogólne zadowolenie mieszkańców. Aż 8 osób oceniło poziom oświaty jako „dobry”, co sugeruje, że szkoły i placówki edukacyjne spełniają oczekiwania większości ankietowanych. Jednak pojedyncza negatywna opinia („źle”) może wskazywać na pewne niedociągnięcia lub problemy, które warto przeanalizować. Dodatkowo, 2 osoby wybrały odpowiedź „trudno powiedzieć”, co może oznaczać brak jednoznacznej opinii lub niewielki kontakt z lokalnym systemem edukacji. Jedna osoba zaznaczyła „nie dotyczy”, co sugeruje, że temat nie jest dla niej istotny – być może nie ma dzieci w wieku szkolnym.

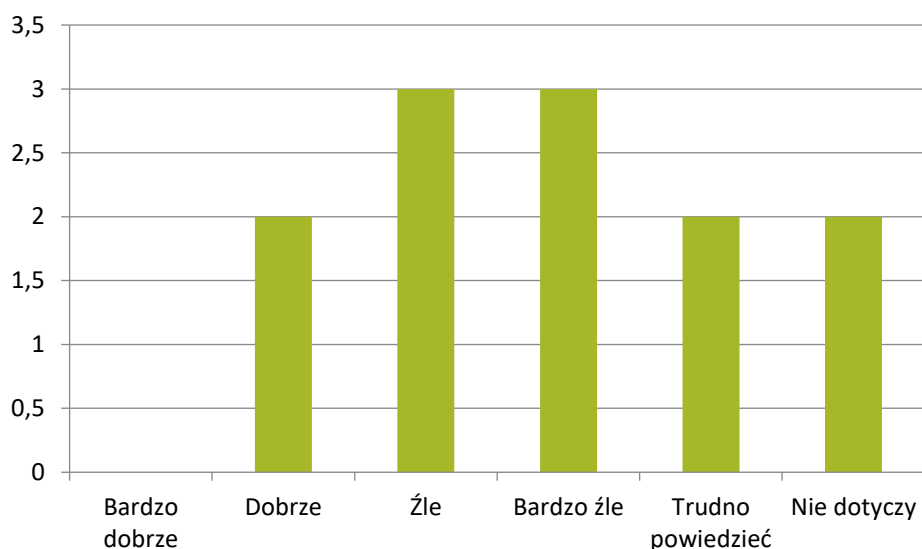
Wykres 43. Ocena dostępu do kultury

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietaowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Dostęp do kultury

Wyniki ankiety dotyczącej dostępu do kultury w Gminie Wyszogród pokazują podzielone opinie mieszkańców. Najwięcej osób oceniło dostęp jako „Dobrze” (33,33%), co sugeruje, że istnieją pewne możliwości korzystania z oferty kulturalnej, które satysfakcjonują część mieszkańców. Jednak równie wiele osób oceniło sytuację jako „Źle” (33,33%), co wskazuje na istotne niedobory w dostępie do wydarzeń kulturalnych, instytucji czy inicjatyw. Dodatkowo 16,67% osób wskazało odpowiedź „Bardzo źle”, co oznacza, że niektórzy mieszkańcy odczuwają poważne braki w tym zakresie. Kolejne 16,67% osób wybrało opcję „Trudno powiedzieć”, co może świadczyć o braku świadomości na temat oferty kulturalnej lub jej ograniczonej dostępności. Brak głosów w kategorii „Bardzo dobrze” oraz „Nie dotyczy” sugeruje, że temat dostępu do kultury jest istotny dla mieszkańców, ale

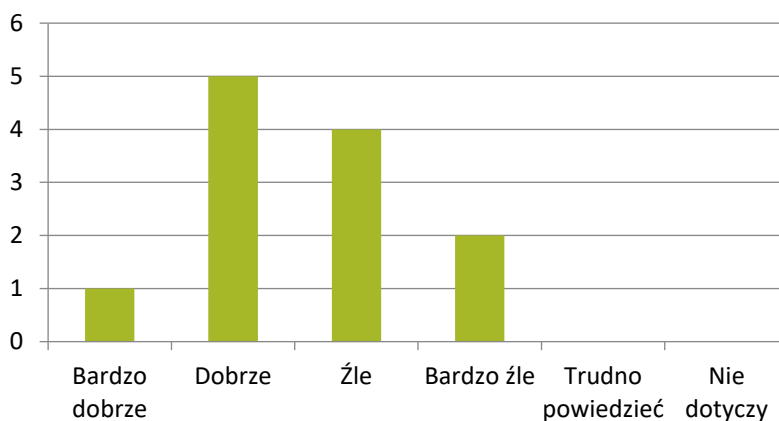
Wykres 44. Ocena możliwości rozwoju kompetencji zawodowych

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankietaowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Możliwość rozwoju kompetencji zawodowych

Najwięcej osób oceniło sytuację jako „złą” (25%) lub „bardzo złą” (25%), co sugeruje, że mieszkańcy dostrzegają istotne problemy związane z dostępem do szkoleń, kursów i innych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Może to wynikać z ograniczonej oferty edukacyjnej, braku instytucji wspierających rozwój zawodowy lub niewystarczającej promocji dostępnych programów. Jednocześnie tylko 16,67% osób oceniło możliwości rozwoju kompetencji jako „dobre”, co wskazuje na nieliczne pozytywne doświadczenia w tym zakresie. Ponadto, ankietowani wybrali odpowiedź „trudno powiedzieć”, co może świadczyć o niskiej świadomości dostępnych programów szkoleniowych. Dodatkowo, 2 osoby zaznaczyły opcję „nie dotyczy”, co sugeruje, że nie wszyscy ankietowani są aktywnie zainteresowani rozwojem zawodowym, np. mogą być już na emeryturze lub nie odczuwać potrzeby podnoszenia kwalifikacji. Podsumowując, wyniki ankiety pokazują, że mieszkańcy Gminy Wyszogród mają ograniczone możliwości rozwoju kompetencji zawodowych lub postrzegają je jako niewystarczające. Może to być sygnał, aby zwiększyć ofertę szkoleń, programów edukacyjnych oraz inicjatyw wspierających rozwój zawodowy w regionie.

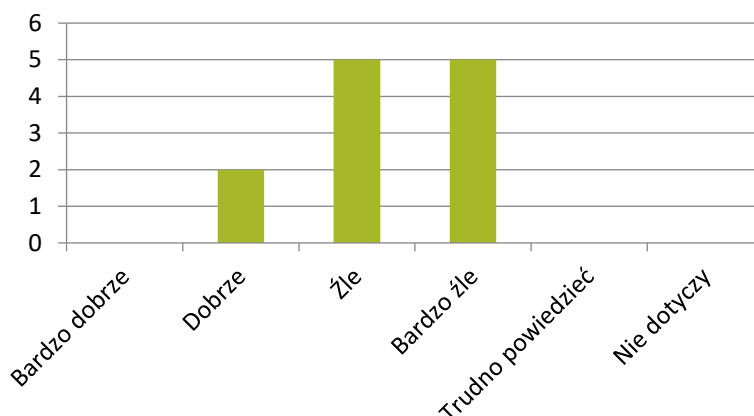
Wykres 45. Ocena jakości komunikacji publicznej

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankiety w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Jakość komunikacji publicznej

Wyniki ankiety dotyczącej jakości komunikacji publicznej w Gminie Wyszogród pokazują, że opinie mieszkańców są podzielone – 50% ankietowanych oceniło ją pozytywnie, a 50% negatywnie. Taki rozkład odpowiedzi może wynikać z różnic w dostępności transportu publicznego w różnych częściach gminy. Mieszkańcy centrum oraz głównych tras komunikacyjnych mogą mieć lepszy dostęp do regularnych połączeń, co przekłada się na pozytywne oceny. Z kolei osoby mieszkające na obrzeżach gminy lub w mniejszych miejscowościach mogą doświadczać problemów związanych z rzadkimi kursami, ograniczoną siatką połączeń czy brakiem dogodnych przesiadek. Dodatkowo, na ocenę komunikacji publicznej może wpływać także jej punktualność, komfort podróży, ceny biletów oraz dostosowanie rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców, np. dojazdu do pracy czy szkoły. Osoby korzystające z transportu sporadycznie mogą mieć inne doświadczenia niż ci, którzy są od niego codziennie zależni. Podsumowując, wyniki ankiety wskazują, że komunikacja publiczna w Gminie Wyszogród spełnia oczekiwania części mieszkańców, ale dla drugiej połowy pozostaje niewystarczająca. Może to być sygnał do analizy i ewentualnej poprawy systemu transportowego, szczególnie w mniej skomunikowanych rejonach gminy.

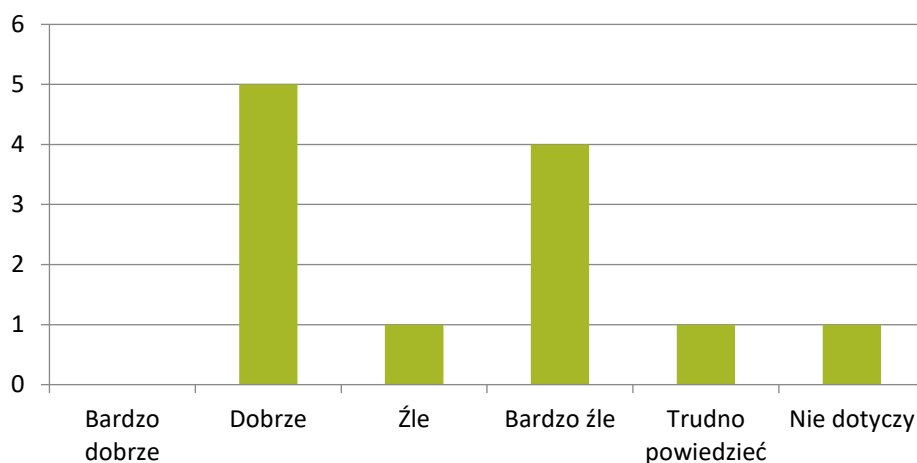
Wykres 46. Ocena dostępu do opieki medycznej

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankiетowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Dostęp do opieki medycznej

Wyniki ankiety dotyczącej dostępu do opieki medycznej w Gminie Wyszogród wskazują na duże niezadowolenie mieszkańców. Ponad 80% ankietowanych oceniło sytuację negatywnie. Takie wyniki mogą wskazywać na różne problemy, takie jak niewystarczająca liczba lekarzy, długi czas oczekiwania na wizytę, ograniczona dostępność specjalistów lub brak odpowiednio wyposażonych placówek medycznych. Możliwe, że mieszkańcy muszą pokonywać znaczne odległości, aby skorzystać z usług medycznych, co dodatkowo wpływa na ich negatywną ocenę. Niewielka liczba pozytywnych opinii może wynikać z faktu, że osoby mieszkające bliżej przychodni lub korzystające głównie z prywatnej opieki zdrowotnej nie odczuwają tych samych problemów co reszta społeczności.

Wykres 47. Ocena jakości oferty skierowanej do osób starszych

Źródło: Analiza Wyników Badania Ankiетowego w Gminie Wyszogród, 2023; Pytanie 5 Jak ocenia Pan/i poziom zaspokojenia swoich potrzeb w poniższych obszarach: Jakość oferty skierowanej do osób starszych

Wyniki ankiety dotyczącej jakości oferty skierowanej do osób starszych w Gminie Wyszogród pokazują równe podziały opinii – 42% ankietowanych oceniło ją pozytywnie, a 42% negatywnie. Pojawiły się również odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i „Nie dotyczy”. Rozbieżności w odpowiedziach mogą wynikać z różnic w potrzebach seniorów oraz dostępności usług w różnych częściach gminy. Osoby mieszkające bliżej centrum mogą mieć lepszy dostęp do zajęć kulturalnych, klubów seniora czy wsparcia instytucjonalnego, podczas gdy mieszkańcy bardziej oddalonych miejscowości mogą odczuwać brak podobnych inicjatyw.

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Na Pytanie 6. „Które z poniższych zjawisk według Pana/Pani jest najbardziej uciążliwym w Pana/Pani miejscu zamieszkania?” mieszkańcy wskazali szereg aspektów. Najczęściej wybieranymi odpowiedziami były:

- Bezrobocie
- Wandalizm mienia publicznego
- Starzenie się społeczeństwa
- Ubóstwo
- Brak infrastruktury komunikacyjnej oraz telekomunikacyjnej

Formularz ankiety został następnie wydzielony na bloki tematyczne, odpowiadające poszczególnym sferom funkcjonowania Gminy Wyszogród. Respondentów poproszono o ocenę poszczególnych aspektów funkcjonowania gminy w **sferze gospodarczej**.

Pozytywnie oceniono następujące aspekty funkcjonowania gminy:

- Bliskość sklepów, targowisk, centrów handlu;
- Kondycję branży rolno-spożywczej.

Neutralnie:

- Łatwość korzystania z różnych usług;
- Bazę noclegową i gastronomiczną.

Negatywnie:

- Dostęp do miejsc pracy;
- Udogodnienia dla przedsiębiorców;
- Dostępność i przydatność szkoleń/kursów dla osób bezrobotnych;
- Jakość i zasięg promocji gospodarczej i turystycznej.

Respondentów poproszono o ocenę poszczególnych aspektów funkcjonowania gminy w **sferze zagospodarowania przestrzennego**.

Pozytywnie oceniono następujące aspekty funkcjonowania gminy:

- Jakość procesu odbioru odpadów;
- Dostęp do terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych;
- Estetyka budynków i przestrzeni publicznych.

Neutralnie:

- Czystość w przestrzeni publicznej;
- Skomunikowanie gminy z innymi miejscowościami.
- Dbłość o tereny zielone.

Negatywnie:

- Jakość infrastruktury turystycznej;
- Jakość ścieżek turystycznych;

Respondentów poproszono o ocenę poszczególnych aspektów funkcjonowania gminy w **sferze technicznej**.

Pozytywnie oceniono następujące aspekty funkcjonowania gminy:

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

- Oświetlenie przy drogach;
- Jakość infrastruktury komunalnej;
- Dostęp do sieci internetowej.

Neutralnie:

- Dostosowanie urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Jakość dróg.

Negatywnie:

- Stan techniczny chodników;
- Dostęp do infrastruktury gazowej.

Respondentów poproszono o ocenę poszczególnych aspektów funkcjonowania gminy w **sferze środowiskowej**.

Pozytywnie oceniono następujące aspekty funkcjonowania gminy:

- Jakość powietrza;
- Poziom hałasu;
- Gotowość mieszkańców do segregacji odpadów;
- Poziom edukacji środowiskowej;
- Czystość terenów zielonych.

Neutralnie:

- Możliwość spędzania czasu na terenach rekreacyjnych i sportowych;
- Czystość zbiorników wodnych.

Podsumowaniem badania ankietowego była prośba, aby respondenci wskazali priorytetowe obszary, w których w pierwszej kolejności należy podjąć działania na rzecz rozwoju gminy. Interwencje te zostały wskazane poniżej:

- A. Poprawa jakości dróg i chodników
- B. Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej
- C. Utrzymanie porządku w przestrzeni ulicznej
- D. Poprawa dostępu do opieki społecznej
- E. Wspieranie przedsiębiorczości

Zgodnie ze wstęp do opisu badania ankietowego, propozycje złożone przez mieszkańców gminy umożliwiły zespołowi opracowującemu zdefiniować główne kierunki rozwoju. Wskazano je poniżej:

Sieć społeczna:

- Poprawa stanu dróg i infrastruktury drogowej;
- Budowa ścieżek rowerowych;
- Rozbudowa oferty gastronomicznej i miejsc do wieczornego wyjścia;
- Lepszy dostęp do usług medycznych i specjalistów;
- Inwestycje w oświatę, w tym szkoły;
- Tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży;
- Rozwój miejsc pracy i inwestycji gminnych;
- Poprawa komunikacji miejskiej;
- Poprawa infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak place zabaw;

- Rozwój działań związanych z edukacją i rozwojem dzieci i młodzieży;
- Aktywizacja zawodowa społeczeństwa;
- Poprawa jakości dróg na terenach wiejskich;
- Poprawa bezpieczeństwa na drogach;
- Nowe miejsca pracy w zakładach produkcyjnych;
- Poprawa opieki nad bezdomnymi;
- Poprawa infrastruktury sportowej;
- Budowa miejsc piknikowo-grillowych;
- Poprawa infrastruktury turystycznej
- Poprawa oświetlenia dróg wewnętrznych.

Sieć gospodarcza:

- Szkolenia/kursy zawodowe;
- Rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej;
- Rozwój miejsc pracy i inwestycji gminnych;
- Inwestycje w infrastrukturę;
- Czystość i porządek publiczny;
- Modernizacja dróg i chodników;
- Dostępność edukacji i kursów dla dzieci i młodzieży;
- Infrastruktura gastronomiczna;
- Poprawa opieki zdrowotnej;
- Więcej sklepów;
- Poprawa dostępu do Internetu;
- Parki i miejsca rekreacji;
- Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach;
- Odnowa zabytków i kamienic.

Sieć przestrzenna:

- Poprawa stanu dróg i bezpieczeństwa drogowego;
- Budowa placów zabaw i ich poprawa;
- Budowa ścieżek rowerowych;
- Naprawa elewacji budynków i ogólna poprawa wyglądu miejskich nieruchomości;
- Zwiększenie dostępu do Internetu
- Rozwijanie infrastruktury turystycznej;
- Dbłość o tereny zielone i parki;
- Dalsza rozbudowa i remont nawierzchni dróg;
- Poprawa komunikacji publicznej;
- Budowa boisk sportowych i hal sportowych;
- Zwiększenie wyposażenia placów zabaw;
- Infrastruktura dla dzieci i młodzieży;
- Oświetlenie ulic i dróg;
- Zwiększenie liczby ścieżek pieszo-rowerowych;
- Budowa tężni solankowej dla seniorów;
- Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi podstawę do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych założeń strategicznych. Stanowi podsumowanie wyżej przedstawionej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Wyszogród.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów **Strengths** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse w otoczeniu), **Threats** (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron gminy oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed gminą. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony gminy i które należy wykorzystać będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony gminy i które niewyeliminowane utrudniają będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi gminy;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój gminy).

Wyniki analizy przedstawiono w formie opisowej poniżej:

Mocne strony:

- Wysoka jakość usług społecznych – dobrze zorganizowany system pomocy społecznej i szeroka oferta usług; wynika to zarówno z wyników diagnozy, jak i rezultatu badania mieszkańców
- Bogata oferta spędzania wolnego czasu dzięki aktywności instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych;
- Wysoki stopień świadomości obywatelskiej mieszkańców potwierdza frekwencja wyborcza na przestrzeni ostatnich lat;
- Dostępność edukacji – dostępność infrastruktury przedszkolnej i szkolnej, stabilna kadra nauczycielska,
- Duża liczba jednostek OSP i ich aktywność – wyższy poziom bezpieczeństwa; łatwość i szybkość reagowania w sytuacjach kryzysowych, związana m.in. z krótkim czasem dotarcia do miejsca zagrożenia;
- Na terenie gminy nie występuje problem przestępstw gospodarczych i narkotykowych;
- Korzystne położenie gminy - usytuowanie na styku dróg krajowych, położenie w pobliżu ośrodków funkcjonalnych (Warszawa, Płock);
- Wysoki wskaźnik dostępności przychodni w gminie;
- Potencjał turystyczny - walory krajobrazowe, potencjał dla turystyki rowerowej, rozwinięta sieć szlaków turystycznych, dostępność obiektów o znaczeniu historycznym;
- Przedsiębiorczy mieszkańcy – wysoki udział mikro i małych firm w lokalnej gospodarce, wysoko rozwinięte usługi i handel;
- Niższy w porównaniu do podobnych gmin poziom bezrobocia;
- Rosnący poziom skanalizowania i zwodociągowania gminy.

Słabe strony:

- Odptyw ludności – niekorzystne wartości współczynników migracji wewnętrznej (do innych ośrodków) i zewnętrznej (zagranicę) – wpływa to na kształtowanie polityki społecznej, edukacyjnej i inwestycyjnej gminy (np. zagrożenie spadającą liczbą dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym);
- Niekorzystne prognozy demograficzne – oczekiwane zmniejszanie się liczby mieszkańców gminy (konieczność dostosowania planowania do nowej liczby mieszkańców), zwiększający się udział osób starszych (konieczne ukierunkowanie na inne potrzeby mieszkańców);
- Poziom nauczania na przeciętnym poziomie w skali regionu - średnia wyników gminy poniżej średniej wojewódzkiej;
- Ograniczone możliwości rozwoju kompetencji zawodowych - trudność w znalezieniu pracy; niewielka liczba dużych przedsiębiorstw, zatrudniających wielu pracowników;
- Ograniczona dostępność miejsc pracy – niedostateczna liczba przedsiębiorstw i inwestycji skutkująca ograniczonymi możliwościami zatrudnienia dla mieszkańców;
- Ograniczona oferta inwestycyjna – brak wyznaczonych terenów inwestycyjnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz niewystarczający rozwój stref przemysłowych i ekonomicznych.

Szanse:

- Finansowanie krajowe i zewnętrzne dla inwestycji lokalnych, zarówno na poziomie wsparcia dla samorządu, jak i dla inwestorów/lokalnych przedsiębiorców;
- Wzrastający popyt na usługi czasu wolnego, aktywność sportową, krótkotrwały wypoczynek w pobliżu ośrodków miejskich, rosnące zainteresowanie Polaków turystyką krajową;
- Promowanie gminy jako atrakcyjnego kierunku turystycznego – wykorzystanie jej malowniczego położenia nad Wisłą do rozwoju turystyki;
- Tworzenie i promocja szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych oraz miejsc rekreacyjnych które mogą przyciągnąć turystów i inwestorów z branży turystycznej;
- Większa świadomość w zakresie ochrony środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych wśród młodszych pokoleń;
- Rozwój usług medycznych – możliwość rozszerzenia oferty opieki zdrowotnej poprzez inwestycje w nowoczesne placówki, w tym pracownie RTG i diagnostyki obrazowej, co poprawi dostęp mieszkańców do specjalistycznych badań i podniesie jakość świadczonych usług medycznych;
- Zmiany pokoleniowe na rynku pracy, rozwój nowych form zatrudnienia;
- Wzrost wpływów z podatku PIT i CIT wskutek dynamicznego wzrostu gospodarczego;
- Rozwój terenów inwestycyjnych i przyciąganie przedsiębiorstw – możliwość wyznaczenia nowych obszarów pod inwestycje oraz stworzenia atrakcyjnych warunków dla firm, co może przyczynić się do wzrostu zatrudnienia i rozwoju gospodarczego regionu.
- Rozwój technologii informacyjnych, skutkujący wzrostem partycypacji społecznej oraz możliwościami pracy zdalnej.

Zagrożenia:

- Zmniejszające się wpływy z podatków do budżetu samorządu wskutek polityki rządu;
- Odptyw ludności z terenu gminy do innych gmin do większych ośrodków miejskich;
- Niestabilna sytuacja polityczna, gospodarcza, międzynarodowa, wpływająca na klimat inwestycyjny i turystyczny;
- Wysoki poziom oferty inwestycyjnej gmin sąsiednich;
- Zmiany w polityce podatkowej państwa podnoszące koszty działalności gospodarczej;
- Brak solidarnościowej polityki UE i krajowej w ramach wprowadzania pakietów klimatycznych na obszarze wspólnotowym;

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

- Potencjalny kryzys klimatyczny. Wysokie ryzyko wystąpienia ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz innych sytuacji kryzysowych;
- Ryzyko załamania w branży turystycznej wskutek niestabilnej sytuacji gospodarczej, inflacji, zubożenia społeczeństwa czy kolejnej pandemii;
- Rosnące obciążenie dla budżetu gminy z tytułu utrzymania infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej, m.in. z tytułu wzrostu kosztów mediów.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Zmiana liczby ludności ogółem w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023	6
Wykres 2. Zmiana struktury płci ludności w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023.....	6
Wykres 3. Gęstość zaludnienia (liczba mieszkańców na 1 km ²) w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych w 2023 r.	7
Wykres 4. Ruch naturalny (przyrost naturalny) w latach 2017 – 2023 w Gminie Wyszogród	8
Wykres 5. Ruchu naturalny (przyrost naturalny) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2017-2023.....	8
Wykres 6. Współczynnik małżeństw oraz urodzeń żywych na 1000 ludności w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023	9
Wykres 7. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w roku 2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	12
Wykres 8. Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi - Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Wyszogród na tle wybranych JST w latach 2017 – 2023.....	14
Wykres 9. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2017 - 2022 w Gminie Wyszogród na tle pozostałych jednostek.....	17
Wykres 10. Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w latach 2017 – 2023 na tle porównywanych jednostek terytorialnych.....	18
Wykres 11. Wyniki egzaminu [%] po klasie VIII w 2023 r. w Gminie Wyszogród na tle wybranych gmin	20
Wykres 12. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych.....	22
Wykres 13. Liczba czytelników Biblioteki Publicznej w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023 na tle wybranych gmin	23
Wykres 14. Zestawienie frekwencji wyborczej – wybory parlamentarne: 2015, 2019 i 2023 w gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych.....	24
Wykres 15. Zestawienie frekwencji wyborczej – wybory prezydenckie 2010, 2015, 2020 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	24
Wykres 16. Liczba popełnionych przestępstw w latach 2017-2023 na terenie Gminy i Miasta Wyszogród	27
Wykres 17. Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród na tle analizowanych jednostek.....	30
Wykres 18. Liczba mieszkańców na 1 aptekę ogólnodostępną w 2023 r. w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	33
Wykres 19. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 na tle wybranych jednostek.....	34
Wykres 20. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON na 1000 mieszkańców oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w 2023 r.	34
Wykres 21. Udział przedsiębiorstw wg sektorów gospodarki w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w 2023 r.	37
Wykres 22. Wpływy do budżetu gminy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) na 1 mieszkańca w 2023 r. w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	38

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Wykres 23. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023	38
Wykres 24. Wskaźnik bezrobocia - udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Wyszogród oraz porównywanych jednostkach w latach 2017-2023.....	41
Wykres 25. Przebieg wartości średnich rocznych stężeń B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 na stanowiskach pomiarowych w województwie mazowieckim, na tle poziomu docelowego w latach 2014 – 2023.....	44
Wykres 26. Budynki mieszkalne oddane do użytkowania w Gminie Wyszogród (2020-2023) na tle wybranych jednostek terytorialnych	46
Wykres 27. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych.....	48
Wykres 28. Dochody i wydatki budżetowe (w zł) w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023.....	55
Wykres 29. Dochody budżetowe ogółem na 1 mieszkańca (zł) w Gminie Wyszogród w latach 2017 – 2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych	56
Wykres 30. Wydatki budżetowe ogółem na 1 mieszkańca (zł) w Gminie Wyszogród w latach 2017 – 2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych	56
Wykres 31. Dochody budżetowe Gminy Wyszogród i porównywanych jednostek terytorialnych według głównych źródeł pochodzenia w 2023 roku (w %)	58
Wykres 32. Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych	59
Wykres 33. Poziom zadowolenia z życia w miejscu zamieszkania	61
Wykres 34. Ocena rozwoju Gminy Wyszogród na przestrzeni lat.....	62
Wykres 35. Ocena zaangażowania mieszkańców w sprawy Gminy Wyszogród	62
Wykres 36. Ocena łatwości znalezienia pracy.....	63
Wykres 37. Ocena dostępu do aktywności i rekreacji.....	64
Wykres 38. Ocena pomocy społecznej.....	64
Wykres 39. Ocena dostępu do sklepów i usług.....	65
Wykres 40. Ocena poziomu bezpieczeństwa publicznego.....	66
Wykres 41. Ocena możliwości rozwoju zainteresowań	66
Wykres 42. Ocena jakości oświaty	67
Wykres 43. Ocena dostępu do kultury.....	68
Wykres 44. Ocena możliwości rozwoju kompetencji zawodowych	68
Wykres 45. Ocena jakości komunikacji publicznej	69
Wykres 46. Ocena dostępu do opieki medycznej	70
Wykres 47. Ocena jakości oferty skierowanej do osób starszych	70

SPIS TABEL

Tabela 1. Sołectwa Gminy Wyszogród	4
Tabela 2. Podział liczby mieszkańców w Gminie Wyszogród w 2023 ze względu na meldunek	7
Tabela 3. Liczba zawartych małżeństw oraz urodzeń żywych w Gminie Wyszogród w podziale na obszar miejski i wiejski w latach 2017 - 2023	9
Tabela 4. Saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2017 – 2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	10
Tabela 5. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	10
Tabela 6. Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	11
Tabela 7. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w latach 2017 i 2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	12
Tabela 8. Struktura wieku i płci w Mieście Wyszogród	13
Tabela 9. Struktura wieku i płci w Gminie Wyszogród	13
Tabela 10. Struktura wiekowa ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Wyszogród [%]	13
Tabela 11. Prognozowana struktura wieku ludności wg grup wiekowych i płci w latach 2025, 2030, 2035, 2040 i 2045	15
Tabela 12. Placówki oświatowe w Gminie Wyszogród	16
Tabela 13. Stan organizacji wychowania przedszkolnego w Gminie Wyszogród.....	17
Tabela 14. Stan organizacji szkół w Gminie Wyszogród.....	17
Tabela 15. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w latach szkolnych 2017/2018 – 2022/2023.....	17
Tabela 16. Liczba nauczycieli w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w latach szkolnych 2017/2018 – 2022/2023.....	18
Tabela 17. Współczynnik skolaryzacji brutto na poziomie podstawowym w latach 2017-2022	19
Tabela 18. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Wyszogród w 2023 r.	19
Tabela 19. Liczba uczniów wybranych szkół w Gminie Wyszogród	21
Tabela 20. Księgozbiór biblioteki publicznej w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych rok 2023	22
Tabela 21. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w latach 2017 – 2023 w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	26
Tabela 22. Liczba popełnionych przestępstw w latach 2017-2023 na terenie Gminy i Miasta Wyszogród z podziałem na kategorie przestępstwa.....	26
Tabela 23. Akcje ratowniczo-gaśnicze na terenie Gminy i Miasta Wyszogród	28

DIAGNOZA SPOŁECZNA, GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY I MIASTA WYSZOGRÓD

Tabela 24. Liczba przychodni przypadających na 10 tys. mieszkańców w 2023 r. w Gminie Wyszogród na tle wybranych jednostek terytorialnych	32
Tabela 25. Struktura podmiotów gospodarczych według wielkości (liczba zatrudnionych) na 1000 mieszkańców ogółem w 2017 i 2023 r.....	35
Tabela 26. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wybrane kategorie w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród	39
Tabela 27. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wybrane kategorie w Gminie Wyszogród (stan na 31.12.2023 r.).....	39
Tabela 28. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na posiadane wykształcenie w latach 2017-2023 w Gminie Wyszogród	40
Tabela 29. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na posiadane wykształcenie (stan na 31.12.2023 r.)	40
Tabela 30. Klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)	44
Tabela 31. Wskaźniki warunków zamieszkania w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023	45
Tabela 32. Wskaźniki budownictwa mieszkaniowego w Gminie Wyszogród w latach 2017 - 2023	46
Tabela 33. Infrastruktura ściekowa Gminy Wyszogród w latach 2017 - 2023	47
Tabela 34. Infrastruktura wodociągowa Gminy Wyszogród w latach 2017 - 2023.....	47
Tabela 35. Odpady zebrane w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 (w tonach).....	49
Tabela 36. Ilość odebranych odpadów komunalnych na terenie Gminy i Miasta Wyszogród w 2023 roku	50
Tabela 37. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w Gminie Wyszogród w latach 2019-2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych [kg]	50
Tabela 38. Zestawienie zabytków w Gminie Wyszogród	52
Tabela 39. Wykaz dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Wyszogród	53
Tabela 40. Wykaz dróg powiatowych na terenie Miasta i Gminy Wyszogród	54
Tabela 41. Podatki PIT i CIT na 1 mieszkańca w Gminie Wyszogród w latach 2017-2023 na tle wybranych jednostek terytorialnych.....	57
Tabela 42. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w latach 2017 – 2023.....	59
Tabela 43. Wskaźnik WB7 – wskaźnik samofinansowania w Gminie Wyszogród na tle pozostałych jednostek terytorialnych.....	60
Tabela 44. Inwestycje i projekty współfinansowane ze środków UE pozyskane przez Gminę Wyszogród w latach 2017 - 2023	61

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Gmina Wyszogród na mapie	5
Rysunek 2. Sieć dróg na terenie Miasta i Gminy Wyszogród	53